גערהאַרט
חויפטמאַן

Froan

יוסף קלונקסמן

גערהארדט הויפטמאן

דער איינגעזונקענער גלאָק

דראַמע אין 5 אַקטן

איבערגעדיכטעט משה נאַדיר

ווילנע—1929

ווילנער פאַרלאַג פון ב. קלעצקין

פערזאָנען:

הייַנריך, דער גלאָקנגיסער.

מאַגדאַ, זיין ווייב.

זייערע זין, 9 און 5 יאָר אַלט.

גלח.

לערער.

ראַזירער.

די אַלטע ווימיקען.

רוטענדעליין.

דער וואַסערגייסט.

דער וואַלדגייסט.

שרעטעלען.

קאַרליקעס.

די אַנדלונג קומט פאָר אויף די בערג און אין דאָרף לעבן זייער ציפוסנס.

PRINTED IN POLAND

G. Hojptman — „Der ajngezunkener głok“
Drukarnia „Wyd. Wileńskie“ B. Kleckina, Wilno.

ערשטער אקט

דער הינטערגרונט איז א בארגלאנד צופיסנס א דארף.
א בארג־לאנקע, מאסן־בערויש, לינקס אין הינטער־גרונט איבער
אן אראפהעגענדיקן פעלז — א קליין ביידל, קוים וואס מען
זעט עס ארויס.

רויטענדעלייך — האלב קינד, האלב יינגפרוי — אן אויס־
טערלישע. זי קעמט אירע נעכטע רויט־גאלדענע האר, רעדט
בשערט מעשה צו א בין, וואס זי פרווט אפטרייבן פון זיך.

רויטענדעלייך

דו זשומערקע, דו גאלדענע, ווי קומסטו דאָ אהער?
דו נאשערקע, דו שפינערקע פון בענטשליכט־וואקס!
דו זון־פייגעלע — נו, הנדל זיך נאָר נישט צו מיר אזוי.
גיי, לאָז אָפּ, כ'וויל מיר די האָר מיינע צעקעמען
מיט דער באבעס גאלדן קעמל.
פארשפעטיק איך — בייזערט זיך די באבע, אז זי קומט.
גיי, זאָג איך דיר, נו, דו ביסט נאָך דאָ? דו איינגעשפארטס!
וואס בין איך דיר? א בלום! זענען מיינע ליפן רויזן־בלעטלעך.

קלינגל מינגל
קלינגל־קלום
טוט ער איצט אַ קום —

צעברעכט ער מיטאַמאָל מיין וואַסער־שפּיגל,
צעפּלאַצט ער מיר דאָס אויג, וואָס לאַכט צו מיר אַזוי אַרויף...

צו איר בילד אין ברונעם

גוט מאָרגן דיר, דו שיינע, ווי רופט מען דיך ? נו, זאָג !
האַ, וואָס רויטענדעלייַן ?
דו ווינקסט גנביש מיט דיין אויג : „איך בין רויטענדעלייַן".
וואָס זאָגסטו ? האַ ? דו ווייסט, מיך גלוסט,
צו וויזן מיט אַ פינגער אויף די טויבן־בריסט :
ס'איז שיין, וואָס שענער קען נישט זיין,
רויטענדעלייַן,
רויטענדעלייַן !
דו נאַרישער טראָפּ —
דו בלאָנדער רויטער קאָפּ,
נאַ, כאַפּ די שטיינדעלעך

וואַרפט שטיינדלעך אין ברונעם אַרײַן

דיין שעה איז אויס. אַצינדערט אָן בין איך די אינציק
שיינע דאָ.
נישטאָ קיין שענערע פון מיר, אפילו אינם שפּיגל.
העי, וואַסערניק, נו, ווייז זיך שוין אַמאָל.
ס'איז אומעטיק !
אָט איז ער.

וואַסערניק הייבט זיך ארויס פון ברונעם ביזן בויך

כאַ־כאַ... אוי ביסטו נישט קיין שיינער —
אַ מיאוסינקער, אַ מיאוסער...

א וואַסער־זקן מיט זומפ־גראָז אין די האָר, פּיטש־נאַס, שנאַפּט

פֿלי איבער פעלדער, בינעלע, איבער טייכן:
דאָרט וואקסן קראָקוס-בלימעלעך, פיילכלעך, הימל-שליסלען,
גנבע דיך אַריין אין די בלימל-הערצלעך אוּן טרינק אוּן טרינק-
ביזוואַנען דו ווערסט שפּור.
נו, גיי זיך דיר אַהיים, דאָ האָט מען דיך נישט ליב.
מיין באָבע האָט אויף דיר אַן אומחן,
פֿאַרוואָס? ווייל דו גיסט וואַקס פֿאַר די קלויסטער-ליכט.
פֿאַרשטייסטו דאָס? נו, טוט אַווי אַ לייטיש באַשעפּעניש?
העי, דו אַלטער קוימען אויף דער באָבעס דאַך,
געגעץ אויס אַ מויל מיט רויך — אַראָפּ אין טאָל אַהער צו-צו
אוּן שרעק אַוועק דאָס בינעלע, דאָס איינגעשפּאַרטס.
הולאַ, הולאַ,
קום הולאַ, הולאַ...
גאָנער, גאָנער
יורע מאַרונער...
נו, גיי!

בין פּליט אוועק

נו, פּטור געוואָרן

קעמט זיך די האָר עטלעכע רגעס, דערנאָך בייגט זי זיך אַרײַבערן
ברונעס-קאסטן אוּן שרייט אַריין

העי דאָרט, אַלטער וואַסערניק! קום אַרויף.
די באָבע איז געגאַנגן אין וואַלד אַריין צו קלויבן שפּענדלעך,
איז איר אומעטיק צו זיין אַליין, דערציילט מיר עפּעס,
שיק איך דיר דערפאַר די שיקעשער אָדער גאָר
אַ געגנזן-פּלעדערווישל. דו ווילסט?
שאַ, ער קומט, ער, וואַסערניק!
די זילבערבלעזלעך צעציען זיך אין וואַסער, ווערן מער אוּן
מערער...

שיין אוּן פוֹל מיט חן.

פּוּן פּרייד

אוי — אָ יוהיי...
שיין בּין איך — שיין...

וואַלדנ י ק

מ׳זעט אים נאָך נישט

הוליי — דרי — אָ!
קום אין טאַנץ מיט מיר

מיט א צינגבערדל, שפּרינגט ווי א בּאָק, מאכט זיך צום נאר
אויף דער לאַנקע

וואַלדנ י ק

קען איך נישט טאַנצן - העצק איך אוּן שפּרינג —
העצק איך אוּן קעצק איך גאָר פּרייַלעך אוּן פּליַנק...
וואַלד־מיידל, וואַלד־מיידל קום נאָר אַרויס!
פּוּן דיין בּאַהעלטעניש קום נאָר אַרויס!
אַן אַלטע ווערבּע שטייט אין וואַלד אויסגעהוילט אין אַלט
צעקייט פּוּן צאָן פּוּן צייט...
קיין פּאַליע־בּלין, קיין רויש פּוּן וואַסער
האָט קיינמאָל נישט דערגרייכט אַהינצו־צו.
דאָרט אין שאָטן פּוּן, אַ שטיין, אַ קילן חבר,
שניץ איך פּאַר דיר, אָ ליובע קרוין, אַ פייפעלע,
וואָס אַלע מיידלעך טאַנצן לויט זיין שפּילן

רויטע נ ד ע ל י י ן

נארט זיך אוועק פּוּן וואַלד־נייסט

איך מיט דיר, דו חמור־אייזל,
דו בּאָק מיט פּוטער,
זוך דיר אויס דיין גלייכן

ברעקעקעקעקס !

רויטענדעלייך

מאכט נאך

ברעקעקעקעקס ! נו, געווים.
עס גייט צו פרילינג, און דו חידושט זיך הפנים,
כע-כע. מוילוערף אין די גריבער, גרילן אין די שטיבער,
פישלעך אין די טייכן, זשאבעס אין די זומפן,
וואסער-מייז און פיפערנאטערס — אלע וויסן, אז ס'איז
פרילינג, נאר דו איינער ווייסט עס נישט.

וואסערניק

קרעקס זיך

ברעקעקעקס, זיי דו נאר נישט אזא קלוגע...
פארשטייסטו מיך, דו גרינער וועוריק,
גרינער כענדריק — דו!
דו פימפסן-פאווע דו !
איך זאג דיר באקס
און טאקע נאכאמאל
און וידעראמאל:
קיוארקס, קוואקאס ברעקעקעקס.

רויטענדעלייך

וועט דער פעטער בייזלעך זיין,
גיי איך מיר א טענצל פיין,
טענצער פעלן נישט צום רימל,
וויי שטערן פעלן נישט אין הימל,
וויל שיין בין איך, שיין,

וואַסערניק

זײַן וואָס הערט מען עפּעס נייעס, פּריינטל?

וואַלדניק

נעכטן האָב איך געגעסן מיין ערשטן וואָרצל מארצעפּאַן...
דערנאָך בין איך געגאַנגען אַ ביסל אויף שפּאַציר,
דאָס איז זייער גוט פֿאַר מיר!
און געגאַנגען אַהער און אַהין,
געטון, וואָס אַלע טון.
דערנאָך בין איך אַרויף אין הויכן וואַלד,
דערהערט, עס קלינגט, עס קנאַלט.
וואָס איז? מ׳גראָבט, מ׳האַקט, מ׳בּרעכט...
די מאַמע־ערד שטרעקט אויס דאָס העלזל — שעכטן!
עך, וואָס פֿאַר אַ געמיינער פּלינדער!
הערסטו, קיין זאַך איז מיר נישט אַזוי דערווידער, ברודער,
ווי פּון קלויסטער־גלאָקן דער גערודער...
געבעט־הייזער צום בעטן... ס׳קען דאָס האַרץ צעשפּרינגען
בּאַ אונזער אייגעם, וועלן ער הערט די גלאָקן קלינגען.

וואַסערניק

וויכערס שטעכט מען מיט אַ מעסער...
וואַסער־רוחות וועלן בעסער,
וועלן מען זאַלבּט זיי מיט אַ קריגל אייל
און זיי קריכן אַלע פּון דער הייל.

וואַלדניק

וואָס טויג ס׳זאָגן, וואָס טויג ס׳רעדן —
מען מוז שווייגן שטיל און לײַדן.
פּון אונזערע שטיינער קלויסטערס וואַקסן אויף,
און טורעמס שפּיציקע, און גלאָקנלעכער,
און אויבן צלמים גאָלדענע, פּאַרשייטע

אין וועלדער, צי אין טייכן.
איך בין פיין און ריין
און דו שמעקסט נישט שיין —
גיי דיר צו דיין אלטער באבעצע...
צו דיין פרוי, די אלטע שקרייבעצע,
וואס האט יעדן טאג א קינד,
א חוץ זונטיק: דעמאלט האט זי דריי —
אינאיינעם הייסט עס, ניין א וואך,
ניין חברה-לייט מיט מאך אין די אויערן —
ניין טומלדיקע, קוויטשענדיקע חברה-לייט, כאכא!

וואסערניק

ברעקעקעקס

געוואלט כאפן דאס מיידל — זי האט זיך נישט געלאזט,
איצט שטייט ער

אויב איכל זי נישט אנלערנען —

רייבט אן א שוועבלע אן זיין קלוי און פארריכערט א קורץ
ליולקעלע

וואסערניק

וואס הערט זיך בא דיר אינדערהיים?

וואלדניק

שקאש — ! דא בא אייך אין טאל איז וואלעם, א מחיה,
בא אונז דארט אויבן אויף די בערג
קערט דער וינט מיט זיינע גרויסע בעזימער —
שווערע וואלקנס, אנגעמאלקן פול מיט וואסער,
שלעפן זיך ווי קי מיט אייטערס איבער אלע שפיצן בערג
אין לאזן, ווי אויסגעקוועטשטע שוואמען, דאס וואסער הינטער זיך.
סא מין סארכערייי!

האָט אַנגעכאַפּט אַ ציטערניש, אַ שרעק...
דו מאָל זיך נאָר: מ'וויל די זאַך אויפהענגען, מיינסטו וואו?
אויפן קלויסטער-טורעם... עס זאָל נישט זיין די שעה!
מערער פּעלץ אונז נישט — ווי דאָס!
צו האָבן איבער זיך... אַן אייזערנעם באַלעבאָס,
וואָס שטראָפט און וועקט...
„וואָס זשע טו איך?" — אזוי מאכט שרעטעלע צו מיר. —
נעם איך — און מאַך זיך אָפּ בּאַ מיר,
אַז וואָס ס'וועט זיין. זאָל זיין —
דערווייל מוז מען אַריין
אין אַ כאָפּטע ציגן...
און איך זאָג דיר נישט קיין ליגן.
(אזוי מאכט דאָס שרעטעלע, זיך דרייענדיק, ווי אַ דרעטעלע)
נעם איך אין טרינק מיך אָן מיט ציגן-מילך — אויף טויט אין רויט
אין לאָז די אייטערס לער, אויף צעפּיקענישׂ זייער מילך-מויד,
דערנאָך שטעל איך מיך אַוועק, נישט ווייט פון שווימענדיקן שלאָס,
זע איך רייטערס רייטן און אויך אַ סך, וואָס גייען צופוס.
גיי איך נאָך, לאָז מיך, ווי מען זאָגט, אויף שדס באַראָטן.
זע איך ווי אַכט קליאַטשעס דרייען זיך אין רעד. —
דרייען, ציען אַזוינע מינים שטריק — צום רומל
אַלע שרייען... וואַיעווי!... סאַ טומל.
און די אומגעלומפּערט גרויסע אייזערנע זאַך — סקריפּעט.
לאָזט זיך שווערלעך נעמען... כריפּעט...
די ליטקעס פון די קליאַטשעס ווערן הייס,
די קניען ברעכן זיך, עס זעצט אַ שוויס.
מ'רוט זיך אָפּ אַ ווייל, און וידער אויפסניי... דיזעלבע זאַך.
איך זע, עס קומט אַ וואָגן אָן מיט לייטערס אין די זייטן —
טראַך...
אָפּגעטון... אזוי ווי אונזער איינער קען... אַרייגעריקט דעם
פינגער אין אַן אַקס

בלישטשען קענן הימל...
ערשט נעכטן שיער אזא מין זאך פאסירט...
נאר צוגעאיילט האב איך זיך,
נישט דערלאזט די גלאקן-היה זאל הערשן אינדערהייך!
א שטופ דאס מייסטערל מיט זיין ווערקעלע — אין אפגרונט.
איצט ליגן ביידע טיף אין ים...
דאס איז געווען א שפאס א ביסל!
איך שטיי אזוי אין הויכן באַרג-גראז,
אנגעשפאַרט אן יענעם בוים, וואס איז דערשלאגן פון א בליץ,
באטראכט אזוי דאס קלויסטערל פון ווייט,
קיי מיר בשעת מעשה א שטיקל זויער גראז
אין טראכט פון בוידעם, קלאץ אין פאליצע,
ערשט, וואס זע איך! א רויטער שמעטערלינג —
פלאטערט מיט די פליגעלעך, זוכט עפעס,
גיט א נאש, א לעק פון יענער בלום, פון דער,
איך טו עס א רוף.
עס קומט אויף מיין האנט ארויפגעפלויגן...
כ'גיב א קוק, א שרעטעלע...
רעד איך מיט אים, צעשמועסט מען זיך,
פון דעם, אז אין טייך ליגן שוין די זשאבעס רויגן...
אזוי פונדעסטגלייכן זאכן. הפלל, וואס טויגן
מיר די רייד — מיטאמאל צעווינט ער אויפן קול,
איך טרייסט עס, קריגט עס א כעק
און הייבט אן צו רעדן: מיט אך און העק!
מיט בייטשנקנאקעריי,
מיט אייזנבראזגעריי
שלעפן זיי עפעס ארויף פון דער פלאך
אן אייזערן אין מאדנע פוטערפאס
אדער עפעס אזא מין זאך...
אן אימה אנצוקוקן, כ'בין געוואָרן בלאס.
די וואלד-פארזעענישן, וואלקנלעק

לעך צוּ אַ מאַן, וויִ צוּ אַ פרוי. עס וואַקסט איר אַ בּאָרד

רויטנדל, רויטנדל... וואוּ ביזשטוּ? העלף מיר טראָגן...
רויטנדל, וואוּ ביזשטוּ? איך האָב שוין קיין אָטעם נישט!
וואוּ שטייסטוּ ערגעטש, מויד

לאָזט זיך נאָך אַ פּלעדערמויז, וואָס פליט פאַרבּי

העי, דוּ אַלטער פּלעדערמויש — קלאָג צוּ דיין בּלינדן קאָפּ.
וועסט נאָך טשייט האָבן, טשייט האָבן זיך אָנשטאָפּן דעם קראָפּ...
פאָלג — גאַנג... טוּ אַ פּלי אהינצעצי
און זע, צי איז ש'מיידל דאָרטן דאָ —
אויב יאָ, סאָ נעם און הייס איר —
קומען גלייך אַהערצעצי צוּ מיר...

עס בליצט אַ ביסל, זי הייבט די פויסט קעגן הימל

העי דאָרט, הער אויף די חכמות דיינע...
די גאָלדנע ביקליך דיינע — זענען פיינע
טאַקע... נאָר נישט אַזוי — אַ,
פאַרשטייסטוּ מיך...
אין טרייסל נישט אַזוי דיין פייערדיקע באָרד...
פאַרשטייסטוּ מיך...
רויטענדל, העי רויטענדל!!

רופט צוּ אַ חעווריק, וואָס שפרינגט פאַרבּי

וועוריקל, וועוריקל, דוּ זוכסט ניסלעך?
גיב אַ שפרינג אַהינצעצי... האָסט פלינקע פיסלעך...
און וואַרף מיר אַרויס אויף אַ שפענדל
דאָס מיידל, וואָס רופט זיך רויטענדל!...

זי פאַלט שיער נישט איבער היינריכן

וואָס איז דאָס? ווער ליגט זיך דאָ אַזוי צעשטרעקט,
וויִ אין זיין טאָטנס וויינגאָרטן?
העי, וואָס איז דאָס פאַר אַ ליגן,

און — גיי, וואו האָסטו שוין די גראָבע שטריק פון פלאַקס?
א ריס, א ציפ, א שטויס און — אויס...
דער גלאָק אַ קנאַק אַראָפּ אין זיין גאַנצער גרויס.
כי... איז ער געשפרונגען!
כי, האָט ער געקלונגען...
פון פעלז צו פעלז — א קלינגעריי,
פון תהום צו תהום — א פאַלעריי...
העט אונטן אינם זידנדיקן שטראָם...
רוט ער אינם תהום...

בערג דער וואלד-גייסט האָט געוועדט, האָט אַנגעהויבן אונטער-צוגיין די זון. נאָכדעם וויי ער האָט געענדיקט דערציילן, האָט מען פונדערווייטן געהערט א שוואכן רוף נאָך הילף. איצט בא-וויזט זיך

היינריך

דרייסיק יאָר אלט, א גלאָקן-גיסער, א בלאָס, פארמאטערט פנים. וויי גיך ער באוויזט זיך, פארשווינדט דער וואלד-גייסט אין וואלד אריין, דער וואסערניק אין ברונעם. היינריך שלעפט זיך א קראנקער צו דער בודקע

העלפט מיר, ליבע מענטשן...
איך בין אַראָפּגעפאַלן פון באַרג...
העלפט מיר מענטשן, העלפט מיר!
איך האָב דעם וועג פאַרלוירן...

ער פאלט אן כוחות לעבן דער טיר, איבערן בארג — א פור-פור-שטרייף פון כמארעס, די זון האָט זיך בעוצט, עס אָטעמט א קילער נאכט-ווינט

ווינטקען

מכשפה

א קויבער אויף די אקסלען, קומט זיך צו שלייכן פונם וואלד, אירע האָר זענען ווייס וויי קליאטשע. סך הכל איז זי מער ענ-

רויטענדעלייַן

דאָס וויים איך נישט.
נאָר וואָס מאַכט עס אויס...
דאַרפסט צו רוען.

היינריך

יאָ, רוען דאַרף איך, דאָך וויל איך וויסן, וויַ ס'איז געשען... זאָג מיר!

רויטענדעלייַן

איך וויים נישט!

היינריך

מיר דאַכט זיך — יאָ... איך הייב זיך אָן דערמאַנען — ס'איז געווען אַ חלום.
יאָ... יאָ... אפילו דוּ ביסט אויך נישט מערער, וויַ אַ חלום...

רויטענדעלייַן

אָט האָסטו מילך. טרינק!

היינריך

פּיבערדיק

יאָ, טרינקען... גיב מיר טרינקען... גיב מיר וואָס עס איז צום טרינקען.

רויטענדעלייַן

בעת ער טרינקט

דוּ ביסט, ווייזט אויס, נישט צוגעוואוינט צו בערג.
דוּ שטאַמסט פון יענע מענטשעלעך, וואָס וואוינען אין די טאָלן.
אין האָסט, וויַ דאָ אַנומעלטן דער יעגער, בלויז פאַרבלאָנדזשעט.
געקומען איז אַר פאַנגען אַ געפאַנג

וואָס דו ליגסט דאָ? העי פֿאַרשוינדל מיינס, ביסט טויט?
ענטפער מיר, רויטענדל, רויטענדל... נאָך דאָש האָט מיר געפעלט
צו מיינע צרות... זשאַנדאַרן, פּאָליצייַ...
מ'רודפט מיך הפּנים ווינטשיק...
זיי דאַרפן נאָך געפינען דאָ, אַ טויטן אַ בראָך צו זיין גרויב.
אוין איך מעג זיך שוין געזעגענען מיט מיין שטוב...
העי, דו מאַנספּערשוינדל... ער הערט נישט
רויטענדל קומט ארויס לעבן דער בודע — פרעגט מיט די אויגן

ביסט שוין געקומען — נו, גיב נאָר אַ קוק,
דער שוואַרצער יאָר האָט אונז צוגעשיקט אַ גאַסט...
אַ שטיל גאַסט... נו, וואָס שטייסטו? וואָס? נעם ברענג
אַ ביסל היי

אוין מאַך אים אַ געלעגער...

רויטענדעלייַן

אין שטוב?

וויטיקען

צו מיינע שונאימס קעפּ!... אין שטוב גאָר?

גייט אָפּ אין שטיבל אריין. רויטענדל איז בעוועג אין הויף א רגע,
קומט צוריק מיט א ביינט היי, זי וויל זיך אראָפּלאָזן אויף די
קניען לעבן הייגריכן — מאכט ער אויף די אויגן

היינריך

וואו בין איך, מיידל, זאָג מיר.

רויטענדעלייַן

אין די בערג.

היינריך

אין די בערג, אַבער זאָג מיר, וי אַזוי האָט עס פּאַסירט —

מיין שיינעם חלום אויף.
דערציילן דיר, ווי איך קום אהער? איך בין געפאלן...
נאָר ניין, רעד בעסער דו אוין איך וועל הערן.
דיין קול איז לויטער. ווי דער ווינט, וואָס קלינגט
אין קלויסטער-גלעקער, וועך זיי שטומען. רעד, וואָס רעדסטו נישט?
זאָג מיר עפעס וואָס... וואָס זאָגסטו נישט?
יאָ, איך בין אראָפגעפאלן.
פלוצים איז דער גלייכער וועג אנטלאָפן פאר מיין פוס.
פאר די אויגן האָט געמומען בליצן, פינקלען
מיט אזא מין בליצנדיקער פינצטערניש...
איך האָב מיך אָנגעכאפט אָן ווילדן קארשן-בוים,
וואָס וואקסט פון פעלזן שפאלט ארויס —
אָבער דער שטאם איז שוואך געווען, און איך,
מיט א בליענדיקער קארשנצווייג אין מיין רעכטער האנט — פאל איך,
פאל איך...
דער וויסער צוויט צעשיט זיך פונם ווינט און איך פלי און פלי...
אין טיפן אָפגרונט... און איך שטארב.
איצטער בין איך טויט, כ'לעב נישט מער?
זאָג, אז איך בין טויט, וועט קיינער נישט באמיען מיך צו וועקן.

רויטע נדעליין

איך מיין, אז דו לעבסט.

הייניריך

איך וויס, איך וויס. איצטער ערשט פארשטיי איך, אז טויט
איז לעבן

און לעבן איז טויט.

וויּ פריער

איך פאל, דער גלאָק פאלט אויף, מיר ביידע — איך און גלאָק...
ביידע שרייען מיר, ביידע קלינגען מיר.
קלינג איך? שרייט דער גלאָק?...

אוּן הָאָט דעם קָאָפּ געבראָכן אָן אַ פּעלץ:
דוּ האָסט צוּ הויך געקלעטערט, פּרעמדער...

הייִנריך

קוקט אויף אִיר מיט התּפּעלות אוּן לִיבשאפט

יאָ, יאָ, רעד ווייטער, רעד.
דיין טרוּנק איז זיס געוועזן, דיין
קוֹל איז זיסער... רעד ווייטער, קינד!

רויטענדעלייִן

וואָס זשע שטיי איך? בעסער לויפן ברענגען וואָסער פּוּנם ברונעם...
שטויב אוּן בלוט מאַכן קיינמאָל נישט קיין מענטשן שענער.

הייִנריך

בעט זיך

בלייב דאָ, איך בעט דיך!

האַלט רויטענדעלייִן פּאַרן געלענק פּוּן דער האַנט, יענע שטייט
פּאַרלוירן, ווייסט נישט, וואָס צוּ טוּן

אוּן קוּק מיך אָן מיט דיינע בלויע, טיפע אויגן. די וועלט גייט אויף אויפסנִי
אין דיינע אויגן, קינד.

רויטענדעלייִן

אומרויק

נו, גוט... איך וועל דיר טוּן צוליב, כאָטש איך וויס נישט צי...

הייִנריך

פּיבערדיק בעט זיך נאָך מער

בלייב דאָ לעבן מיר! לאָז מיך נישט אַליין אוּן וועק מיך נישט פּוּן

מיין קאַפּ איז מיר אַזוי אומענדלעך שווער,
פון דערנער האָט מען מיר אַ קרוין געפֿאָכטן.
איך דאַרף קיין קרוין נישט, נאָר ליבע, ליבע

זי העלפּט זיך אים אַ ביסל אויפֿזוצן, זייער מיד

אָט אַזוי, איך דאַנק דיר.

לירייש

ווי שיין דאָ איז, אַזאַ מין פרעמד געוויש — אַ סאַמעטנס,
די טונקעלע צווייגנהענט — רופן אַזוי מאָדנע.
די שטאָלצע קרוינען פון די ביימער רירן זיך.
וואָס פאַר אַ לויד שפּילט עס דער ווינט אויף זיין שטאָלערנער פלייט?

דער גאַנצער וואַלד שווייגט אויס אַ גרויס געזאַנג,
די בלעטלעך פון די גרעזלעך רעדן ווער ווייסט וואָס...
אין זעסטו נישט? דורך דינעם, ווייסן נעפּל שטרעקט זיך אויס
אַ האַנט מיט ווייסע פינגער,
רירט מיך אָן, מיין אויער, מיין צונג, די אויגן,
אין דערנאָכדעם וואָס?
דערנאָך איז קיינער מער נישטאָ — חוץ דו!
דו ביסט... דו וואונדערלעכע, נו, שענק אַ קוש...

ער ווערט שלאָף

רויטע נדעלייך

דו רעדסט אַזוי מאָדנע,
גאָרנישט צום פֿאַרשטיין,

שנעל אנטשלאָסן אויעקצוגיין

נו, ליג אין שלאָף

הייבריך

פון חלום

מיין וואונדערלעכע, נו, גיב אַ קוש!

וועך קען וויסן — דאָס איז געווען שוין לאַנג, שוין לאַנג צוריק...
דעמאָלט האָב איך נאָך געלעבט

מיט גרויס געבעט

בלייב דאָ! מיין האַנט, דו זעסט, איז ווייס ווי מילך,
מיין וויסע האַנט איז שווער ווי בליי...
און קוים, קוים, וואָס איך הייב זי אויף.
בלייב! מיין האַנט איז פרום און דו אַ הייליקע.
שוין לאַנג, אז איך האָב דיך ערגעץ=וואו געזען, וואו האָב איך
דיך געזען? איך האָב צו דיר געצויגן זיך, געשטאַנען אויף די קני
פאַר דיר, אָ הייליקע!
געוואָלט דיין קול אין גלאָק אַריין — פאַרנאַרן...
כדי צו האַלטן עס געפאַנגען דאָרט אויף אייביק,
פאַרקנסן דיין פרום קול מיט גאָלד טונקעלן פון פרומע פאַרנאַכטן,
האָט מיר אָבער נישט געגליקט דאָס מזל:
מיין מייסטער=שטיק ליגט איצטער טיף אין ים,
די גלאָקנצוגנג איז שטום... דער גלאָק ליגט טויט,
מיין גרויסער חלום איז געענדיקט.

[illegible]

דו ווייסט נאָר?
טרערן זע איך אין די אויגן דיינע.

הייניך

באמיט זיך אויפצוהייבן

הייב מיך אויף אַ ביסל, דו, דו שיינע אויסגעטראַכטע

זי טוט עס

בייגסטו זיך אַזוי אַראָפּ צו מיר, הייבסטו אויף מיין זעל...
נו, בינד מיך אָפּ פון אָט דער שווערער ערד,
צו ווילכער עס האַלטן מיך די בייזע שרעקן צוגענעגלט,
ווי צום קרייץ.
באַפרייַ מיך, קינד, דו קענסט עס.

קיצע־קיץ

וויזט אויף הייבריכן

ער לִיגט אוֹן רירט זיך נישט...
נו, מילא, א מענטש מוז שמאַרבן...
אוֹן וואָס מאַכט עס אויס? דאָ, צי דאָרט?
א מענטש קען אומעטום די אויגן טשומאַכן אוֹן שטאַרבן...
קיצע־קיץ...
אָט איז אַ לעק מילך...
קעצל, וואו ביסטו?

רופט

רירט זיך — עס!
אוֹן קומט אַרויס...
כ'האָב אַלץ פאַר אייך...
רירט זיך, נו איר,
וואַלד־קינד... בוים־גולגולים... שרעטעלעך — נו, קומט אַרויס,
וואו איז ערגעץ אַהינגעקומען ס'קעצעלע!
הולאַ, הילאַ מאַנעלע,
הולאַ, הולאַ פרויעלע.
מילך א פולע שעפעלע...
האָניק אין אַ לעפעלע —
מאכלים פאַר די צוציקלעך,
א גענוגט אייך אין די פּופּיקלעך...

ארום א צען קליינע פרייליכע וואלד־צוציקלעך, מענערלעך אוֹן
פרויערלעך טומלען זיך ארויס דעם וואלד, רינגלען ארום דאָס
מעלק־שעפל

העי דו,
אַהערצעזו...
דאָ א שטיקל,
דאָרט אַ ברעקל...
יעדן א פיצעלע,

רויטענדעלייַן

בלייבט שטיין אזן קוקט אויף אים. ס׳איז טונקעלער געוואָרן. פֿון־
צום רופט זי מיט שרעק

באָבעשי!

ווויטיקען

פון איבעוויניק

וואָס איז?

רויטענדעלייַן

קום אַרויס, כ׳בעט דיך!

ווויטיקען

קום בעסער אַריין אַהערצעזו אזן העלף מיר אַנלייגן אַ פייער.

רויטענדעלייַן

באָבעשי!

ווויטיקען

זי פּריער

רעד איך עפעס וואָס צו דיר...
קום אַריין אין שטוב —
איך דאַרף געבן עסן
אזן אויסמעלקן די ציגן.

רויטענדעלייַן

באָבעשי, ער שטאַרבט, ער שטאַרבט!

ווויטיקען

באוויזט זיך אויף דער שוועל פון דעם בייַדל, זי האלט א מעלק־
שעפל אין דער לינקער האנט אזן רופט די קעץ

קיצע־קיץ

אין לאַזן שטיין די מלשטיינער אין מיטן... מ׳קען דיך!

וואלדניק

באַבעשי, טו זיך דאָס דייניקע
אין איך וועל מיר טון דאָס מייניקע...
איידער זיך אַרייַנצומישן,
ענטפער בעסער רעטענישן:
וואָס איז שטאַרקער פון אַ מויער?
וואָס איז ערגער פון אַ טכויר?
וואָס איז מיאוסער פון אַ גלח?
וואָס איז שענער פון אַ מלאך?

קולות

נעגטער וויי פריער

היינריך!

וואלדניק

וויי פריער

העלפט מיר!

ווישקען

אַ פייער זאָל דיך...
ס׳פעלט מיר מער נישט, נאָר גלחים מיט מלאכים...
נישט דאָ געדאַכט...

הייבט א פויסט

וואַרט, איך וויל אויך דיר אָנשיקן אַ פויל פאַזוכע מיט פליי...
אוון רויטע קדחתלעך,
אוון ס׳זאָל מיט דיר וואַרפן העכער הייזער...

וואלדניק

זיי קומען!

אַפ

יעדן אַ קרישעלע,
פרייליך, חברה־צוציקעס,
טיט נאָר, וואָס מער נוצלעך איז
און איצטער גייט!

די צוציקלעך גייען פון וואנעט זיי זענען בעקומען, די לבנה איז
אויפגעגאנגען. אויפן פעלד איבערן ביידל באוויזט זיך דער וואלד־
גייסט, קרימט־איבער א בעשריי נאָך הילף — ס'קלינגט, וי א
א וויידערקול

וואלד־גייסט

העלפט מיר! העלפט מיר!

ווינטיקען

וואָס איז געשען?

קולות

פון וואלד ארויס

היינריך, היינריך!

וואלד־גייסט

וי פריער

העלפט מיר! העלפט מיר!

ווינטיקען

ס ראשעט אים מיט א פינגער

הער־אויף מיט דיינע חכמות — דו...
לאָז די בערגלייט אונזערע צורו.
מ'קען, מ'ווייסט די קונצן דיינע — אַ ביס פון אַ פאַרבלאָנדזשעט
הינטל...
פאַרפירן שניידער־יונגען אין אַ זומפ אריין.
אָפטזן ששיקלעך אלטע מילנערס — אויסטרינקען דאָס וואַסער פון
די מילן

אַ פּעקל מיט יסורים,
וואָס סוועט זיין, וועט זיין.
שׂאַרבן מוז מען?
טאָ לאָז אים שטאַרבן —
זעסטו דען נישט — זיין לעבן לעשט זיך אויס... דער קנויט איז קורץ!

היינריך

פון הלום

די זון גייט אויף!

ווי טיקעץ

בלינדע רעדן שטענדיק פון דער זון.
קום מיט מיר, לאָז אים אַ בער...

אַפֿ אין שטוב אריין

רויטענדע ליין

הערט זיך אויגטער, ס'הערט זיך ווידער א רוף: „הייניריך! הייניריך". זי ברעכט אַפּ א בלינדיקע צווייג און מאַכט דערמיט א צירקל אויף דער ערד ארום הייניריכן

מיט דיין בלינדיקן גנאָד
איך מאַך דאָ אַ צייכן-ראַד.
כישוף מיר אַ כישוף אַפּ
אַרום די פּיס, אַרום דעם קאָפּ,
נישט געשטערט אוין נישט געדאַכט,
נישט באַטאָג אוין נישט באַנאַכט
זאָל עס זיין אַזוי באַשערט
פון דעם הימל אוין פון דער ערד.
עס זאָל קיין פּוס נישט איבערשפּאַנען
פון אַט דאָרטן ביז אָט דאָנען.

זי ציט זיך צוריק אין דער טונקלקייט. דער גלח, דער ראַזירע

ווי ט י ק ע ן

זאָלן זיי קומען... וואָס אַרט מיך?

צו רויטענדעלײן, וואָס שטייט און קוקט אין היינריכס בעטנדיקע אויגן, וואָס זענען פול מיט צער

גיי אַריין אין שטוב, לעש אויס ס'ליכט... שלאָפן! שלאָפן!

ר ו י ט ע נ ד ע ל י י ן

אומעטיק פערעקשנט

איך וויל נישט

ו ו י ט י ק ע ן

ווילסט נישט?

ר ו י ט ע נ ד ע ל י י ן

ניין, באָבעשי.

ו ו י ט י ק ע ן

וואָס וועסטו דאָ טון?

ר ו י ט ע נ ד ע ל י י ן

זיי וועלן אים צונעמען...

ו ו י ט י ק ע ן

איז וואָס?

ר ו י ט ע נ ד ע ל י י ן

איך וויל נישט, זיי זאָלן אים צונעמען.

ו ו י ט י ק ע ן

העי מיידל, מיידל! קום!
לאָז אים ליגן דאָ... א בינטל הויט מיט ביינער,

אַז נישט, איז מיין נאָמען נישט —

מ׳רופט ווידער

ר א ז י ר ע ר

ס קול שניידט, ווי מיט א בריטווע,
אויב דאָס איז נישט דעם מייסטער הייניריכס קול,
נעם איך זיך אונטער — פאַר א שטראָף — אָבראַזירן זיין קופּער-
נע באָרד.

אויף מיין וואָרט. האָרכט זיך איין! מ׳רופט!

ל ע ר ע ר

וואו?

ג ל ח

וואו זענען מיר?
אוּן הערט איר —
וואָס איך וועל אייך זאָגן? —
גייט עס צו די אַלטע קלאָגן!
מיר טוען וויי די זוילן.
איר וועט בא מיר נישט פועלן
צו מאַכן נאָך א טריט...
איך בין מיד!

ק ו ל

העלפט מיר!

ג ל ח

מ׳רופט שוין ווידער.

ר א ז י ר ע ר

דאָס קול קומט פון דער נאַענט —

דער לערער באוויזן זיך פונם וואלד ארויס — אייגער נאכן אנדערי

ג ל ח

איך זע ליכט.

ל ע ר ע ר

איך אויך.

ג ל ח

וו זענען מיר דאָ?

ס׳הערט זיך ווידער „העלפט מיר!"

גאָט ווייסט. איר הערט? מ׳רופט שוין ווידער!

עס הערט זיך א ריפן נאָך הילף

ג ל ח

דעם מייסטערס קול.

ל ע ר ע ר

איך הער גאָרנישט.

ר א ז י ר ע ר

ס׳קול קומט, דאַכט זיך, פון דער הויך...

ל ע ר ע ר

דאָס איז נישט געמאָלט,
וויל מענטשן פאַלן נישט אַרויף צום הימל...
נאָר פונקט פאַרקערט.
מ׳פאַלט פון בארג אין טאָל און נישט פון טאָל צום בארג.
דער גלאָקנמייסטער ליגט דאָ ערגעץ אונטן, אַ פויליק קלאַפּטער טיף,

ווי ס׳פֿאַרזאַמלען זיך פון ד׳ערגסטע אויסוואורפן,
גאַרגל־שניידער, קינדער־מערדער — אַ גרויל גייט מיר איבערן לייב
און די ציין אין מויל וואַלטן אָן מיין וויסן קענען קנאַקן ניסלעך...

ס׳קלאַפּט אים א צאָן אין א צאָן

ר א ז י ר ע ר

דאָס איז קלאָר, ווי איין מאָל אייגס,
ווי זאָגט איר אויף אייער הויכן לשון דאָרטן —
נישטאָ קיין וואָרטן —
אָפּצושאַצן, וואָס כישוף קען אָפּטון
דורך ציגנבאַבקעס, ציין פון טויטע פערד,
נייע, שוואַרצע פלעדערוויטשן...
די קי מעלקן זיך פלוצים מיט בלוט, שטאָט מילך.
די שאָף קריגן רינגלוועריס — די פערד — כאָליערע —
די קינדער קריגן פאַרכעלעך, מיט רעשפעקט צו מעלדן,
און מכות און געשווירן, —
אָט וואָס מכשפות קענען אָפּטון!

ל ע ר ע ר

דער סוף איז גוט!...
מכשפות גאָר... און כישוף —
הערט איר דען נישט, ווי עמעץ קרעכצט,
איך האָב אים אַליין געזען מיט מיינע אויגן.

ג ל ח

וועמען?

ל ע ר ע ר

אָט יענעם, וואָס מיר זוכן: מייסטער הייניך.

ג ל ח

א מיידער, אויסגעשפּטער, זעצט זיך אוועק

איך בין מיד,
ווייטער גיין קען איך נישט,
די פּיס — דערלאַזן נישט,
אַזוי זאָל מיך גאָט אויפריכטן,
ווי איך דערציילּ אייך נישט קיין לּיגן,
גייט איר אַליין

זעצט זיך

... זיך אַנגעהויבן מיט אַזאַ מין יום־טוב
אין זיך אזוי געענדיקט ! דאָך, גאָט גערעכטער !
אין וואַסער לּיגט באַגראָבן דעם פרומען מייסטערס ווערק...
די וועגן פון דער גאָטהייט פירן ווייט...
ס׳איז גאָרנישט צום פאַרשטיין...

ר א ז י ר ע ר

וואָ זענען מיר ?
אין בלאָטע זענען מיר, אין זומפ...
בּאַ די רעכטע חברה-לּייט אין מוילּ
אין קומט !... וואָס גיכער.
ס׳איז זיכער — די געפאַר איז גרויס.
זעט איר דען נישט דער מכשפהס הויז ?
לּאָמיר גיין...

ג ל ח

איך ריר מיך נישט פון אָרט, די פיס...

ל ע ר ע ר

קומט, איך בעט אייך,
ס׳איז נישט אַזוי דאָס וואַרפן רויטן מאָן אויף טייכן,
דאָס אָפּטון שלעכטן כישוף און דעסגלייכן,

רויטענדעלייַן

מ'דערזעט זי אויף א רגע, זי שפרינגט אראָפּ פון א בוים מיט
א גרויס חוזק-געלעכטער

כאַ-כאַ-כאַ-כאַ! כאַ-כאַ-כאַ-כאַ!

לערער

וואָס טוט זיך דאָ?

ראַזירער

וואָס טוט זיך דאָ?

גלח

איר האָט געהערט א געלעכטער?

לערער

די אויגן זענען מיר צעמישט —
דער קאָפּ איז מיר, ווי אַראָד —
וואָס טוט זיך דאָ?

גלח

איר האָט געהערט דאָס געלעכטער?

ראַזירער

איך האָב געהערט דאָס געלעכטער.

גלח

פון יענעם בוים איז עס געקומען — דאָס געלעכטער,
פון דאָרטן-אָ, פונוואַנעט עס איז אָקאָרשט
א קראָ אַרויסגעפלויגן.

ראַזירער

איצט ווייסט איר שוין, וואָס דאָ-אַ טוט זיך, האַ?

ר א ז י ר ע ר

דאָס איז דער מכשפהס שפיצל — זי מאַכט נאָך מייסטער הייני־
ריכס קול.

ג ל ח

ס׳איז אַ פישוף

ל ע ר ע ר

איך שווער אייך, ווי צוויי מאָל צוויי איז פיר
אוּן נישט זיבן,
אַז די גאַנצע פישופמאַכעריי איז ליגן...
אַז דאָרטן אָבער ליגט דער מייסטער גלאָקנגיסער,
בין איך זיכער, ווי ס׳איז זיכער, אַז די ערד באַוועגט זיך.
אַ נו, אירט באַלד זען... באַלד לאָזט דער וואַלקן די לבנה פריי...
אָט — אָט — אָט. זעט! נו, האָב איך רעכט?

ג ל ח

אמת, דער מייסטער!

ר א ז י ר ע ר

דער מייסטער גלאָקנגיסער

אַף דריי גיבן זיך א לאָז צום אַנגעזיכנטן קרייז, וואָס רויטען־
דעלין האָט געמאַכט מיט דער צווייג, עס וואַרפט זיי צוריק

ג ל ח

או!

ר א ז י ר ע ר

או!

ל ע ר ע ר

או, או!

גלח

אַ קריסט.

ווי ט י ק ע ן

קריסט אָדער געטשנדינער — וואָס ווילט איר?

גלח

עפּנט אויף!

ווי ט י ק ע ן

באווייזט זיך מיט אַן אָנגעצונדענעם לאמטערן אין דער האַנט

נו, וואָס ווילט איר?

גלח

אין נאָמען פון גאָט, אַלטע... אין נאָמען פון יענעם גאָט, פון וועלכן דו האָסט זיך אָפּגעקערט.

ווי ט י ק ע ן

אהאַ... ס׳מייבט זיך שוין אַן.

ל ע ר ע ר

האַלט די צונג צווישן די ציין... דו אַלטע צויג!
געגוג זיך אָנגעלייטן שוין פון דיר,
פון דיינע מיאוסע מעשים שטעלן זיך די האָר קאַפּויר,
די פּרעגלסט זיך אין זינד, ווי בלינצעס פּרעגלען זיך אין פּוטער.
אין אויב דו וועסט אויך אַצינדערט זיין אַן עקשנטע,
וועלן מיר דיין הייזל אונטערצינדן.
דער רויטער האָן וועט פליען אויף דיין דאַך,
אין ברענען וועט דיין הויז־גזעזינט, ווי ס׳ברענט אַ שפּענדל אייז־
געטונקט אין נאַפט.

איצט גלייבט איר שוין, אַז זי... האָט נאָך אַנדערע געשעפטלעך,
חוץ קאָכן בּאָרשט און באַקן פּלעצלעך?
אַ יאָ... ס׳איז קאַלט? קאַלט געווארן מיטאַמאָל... אַ יאָ?

ג ל ח

נעמט אַ צלם אין דער אויפּנעהויבענער האַנט, מאַכט זיך מוט
און טוט זיך אַ לאָז צום בּיידל

זאָל זיין, וואָס עס וויל זיך, מיר גייען אַריין.
און זאָל אפילו זיין,
אַז דער טייוול גופא וואוינט דאָרט אינעווייניק,
גאָטס וואָרט איז שטאַרקער פון אַלצדינג.
וואָרים קיינמאָל איז דעם שטנס כיטרעקייט
נישט געווען אַזוי אָפן נאָך און חוצפהדיק — ווי הייַנטיקס מאָל,
אינמיטן העלן טאָג אַראָפּגעשלייַדערט אונזער מייסטער אין
זיין גלאָק
אין סאַמע אָפּגרונט —
גאָטס דינער און גאָטס דינערין...
דער קלאַנג פון פרידן און פון ליבע —
אויסגעלאָשן, אויסגעלאַכט צו שאַנד געמאַכט.
מיר גייען איצט אין קריג — פאַר גאָט און פאַר זיין נאָמען — אמן,
איך קלאַפּ אָן.

ר א ז י ר ע ר

טוט עס נישט!

ג ל ח

איך קלאַפּ אָן!

ו י ט י ק ע ן

דער איז דאָס?

פֿאַר פּאָלשע אויערן. צו, נעמט אייך צוּ דאָס רעשטל שטיב־
קעכץ, דעם

מייסטער אייערן, — מייסטער פּוטער־פּלעצל.

צו היינריכן

נו, הייב דיך אויף און העלף דעם גלח דרשענען,
העלף דעם לעֶרער שמייסן קלייַנע קינדער אין די הינטערטיילן,
העלף אויך דעם ראַזירער מאַכן מוליַנעס. . . אויף די בערד פּאַר־
לייזקטע.

מ'לייגט היינריכן אויף א טראָג־בעטל, דער ראַזירער און דער
לעֶרער הייבן אים אויף

ג ל ח

דו זינדיק, אויסגעזינדיקט ווייב!
שווייג און גיי זיך דיר דיין וועג — צום טייוול!

ו ו י ט י ק ע ן

טיאָ, טיאָ, טיאָ! איך האָב געהערט
די דרשות, וואָס איר דרשנט. לויט אייערע
רייד קומט אויס: די גאַנצע וועלט איז בלויז אַ טויטע טרונע,
דער הימל אויבן בלויז אַ דעקל צו אַ טרונע.
די שטערן — לעכלעך אינם טרונער־דעקל.
די זון — אַ גרויסער, רויטער פּלעק אויף עפעס אַ שטיק בלויען
זייד...

פֿש! אַ קלייניקייט, די הייליקע, די פּרומע!
פון גאַט אַליין מאַכט איר אַ קוימענקערער, אויף אָפּצושרעקן
קינדער,

אַ קאַנטשיק דאַרף ער נעמען צו אייך, דער גאָט אייערער,
און אייך גוט אָנגערעכן די ביינער... איר ווייסלען
פון געפּגרטע חזירים. אַ פּינצטער יאָר אויף אייך!

ר א ז י ר ע ר

האלט זיך אין איין צלמען

איך האָב פאַר דיר קיין מורא נישט, דו אַלטע קאַץ.
נו, גיב מיר אַ גוט אויג,
שעלט מיך מיט די שפרוכן דיינע —
כ׳האָב פאַר דיר קיין מורא נישט...
וויל גאָט וואוינט אין יעדן טראָפן פון מיין בלוט.

ג ל ח

אין גאָטס נאָמען, אַלטע, וואָרן איך דיך, לאָז זיין געזונ. —
הער אויף מיט דיין טמא-שוואַרצן פישוף — נישט איצט! נישט איצט!
דאַרט ליגט אַ מענטש, אַ מייסטער, אַ טרייער דינער פון זיין גאָט!
מיט גאָטס שליחות איז זיין פוס באַפליגלט,
געשיקט פון גאָט, צו לאָזן הערשן אין דער לופט דאָס ריינע גלאָקנקול —
וואָס קלינגט אַריבער אַלע טייוול-קולות פין דעם גיהנום. העלף אונז!

ו י ט י ק ע ן

האָט זיך געוואָרט פון די מענטשן, איז אלץ צוגעקומען מיטן
לאמטערן געטער צו הייבריכן

נו, גענוג דאָס רייצן אייערס!
נעמט אים צו, דעם קראַנקען גאָר פונדאַנעט.
ס׳איז מיין דאגה נישט.
לאָז ער לעבן, וויל לאַנג ער וויל, וויל לאַנג ער קען, וויל לאַנג ער האָט נאָר
אָטעם אין די נאָזלעכער, און רופט אים גלאָקנמייסטער. ער קען מאַכן טויזנט
אייזערנע גלאָקן, אָבער אייערע אייזערנע אויערן הערן נישט,
וויסט איר זייער גוט, דאָס ערגסטע, וויל דאָס בעסטע קלינגט פאַלש —

פּון דעם זינדיקן שוים
האָב איך שטיל מיך אַפּגעשיידט,
אָפּגעשיידט זיך און באַפרייט...
דורך אַ פּעלץ־טויער באַפרייט.

דריט שרעטעלע

קומט

שוועסטער, לאָמיר טאַנצן גיין.

ערשט שרעטעלע

נו, שטעלט זיך אויס
פּון קליין ביז גרויס.

צוויים שרעטעלע

פּונוואַנעט קומסטו?

דריט שרעטעלע

ס איז אין לעבן אַלץ באַשערט.
צווישן פּעלץ טיף און גלאַט
האָט דאָס וואַסער מיך געהאַט.
אַ ים פּון שוואַרצן צירונג־שטיין
איז מיין וויגעלע געווען...
אָט אַהין בליצט אַריין —
שטערנגאַלד, לבנה־שיין.
האָב איך געזומען און געטון
און די קליידער אויסגעטון,
אויסגעטון די זילבער־ציר —
דורך דער נאַכטס אַ הינטער־טיר
אָנגעקומען אָט אַהער.
אָט דאָס אַלץ און נישט מער.

דו טייוולטע!

ראזירער

לאָז זיין שטיל, כ׳בעט אייך. ברענגט זי נישט אַריין אין כעס...

דער גלח, דער ראזירער און דער לערער אַפּ מיט היינריכן אין וואלד אריין. ס׳גייט אויף א קלאָרע לבנה. דער וואלד ליגט רויק. פרשט, צוויט, דריט שרעטעלע קומען אריין און דרייען זיך אין רינגל-טאנץ

ערשט שרעטעלע

שטיל

שוועסטער!

צוויט שרעטעלע

שוועסטער!

ערשט שרעטעלע

וויס אין בלייך,
שטיל און וייך
בלאַנדזשעט די לבנה אום,
בלאָנדזשעט פרום און שטיל אַרום.

צוויט שרעטעלע

פונוואַנעט קומסטו?

ערשט שרעטעלע

פון דאָרט, וואו די ליכטיקייט ברעכט אַדורך דאָס שוואַרצע וואַסער.
דאָרטן, וואו די כאָטעלדיקע שרעקט — ראַגלט זיך מיט וויסן ליכט.
פון דאָרטן האָב איך זיך באַפרייט,

רויטענדע לייך

היהאָ! שרעטע לעך!

גייט טאנצן מיט זי

נעמט מיך אויף אין אייער קראַנץ,
רינגל־דינג, פליסטער־טאַנץ!
זילבער־שרעטל, זילבער־מיידל,
ניי מיר אויס אַ חופה־קלייד!
אין אַ ציר פון זילבער־פראַנזן
וועל איך אויף מיין חופה טאַנצן.
שטריקן, העפטן קען מיין באָבע,
אוּן זי רופט מיך „זיסע ליובע".
מיין הויט איז ווייס, ווי מירמלשטיין,
איך בין שיין אוּן פול מיט חן.
איצט צעוואַרף איך מיינע האָר.
טוט עס אויכעט. אַלע האָר,
ווי אַ חופה זאַפראַנרויט
אוּן דער דאַך פון צעפּ געפּויט,
העגגט עס איבער מיין געזיכט —
גייט מיר אויף אַ גאָלדן ליכט.

אַלע

פליט אוּן פלאַטערט אינם טאַנץ
רינגל־רייגן פליסטער־טאַנץ.

רויטענדע לייך

פאַלט אין ים אַריין אַ גלאָק,
הע, שרעטע לעך, וואו איז דער גלאָק?

אַלע

פליט אוּן פלאַטערט רונד אַרום.
וואַסער בלייבט אויף אייביק שטום...

פערט שרעטעלע

קומט

שוועסטער!

ערשט שרעטעלע

שוועסטער, קום צום טאַנץ!

אלע שרעטעלעך

רינגלדינג און טאַנצנקראַנץ!

פערט שרעטעלע

אין אַ פאַרביק בלומענפעלד
שטייט אַ דופטיק שלאָפגעצעלט.

ערשט שרעטעלע

נו, ציט זיך, דרייט זיך אינם טאַנץ!

אלע שרעטעלעך

רינגל-רינגל טאַנצנקראַנץ!

עס בליצט לייכטיקער, ערגער ווייט דונערט

רויטענדעליין

ווייזט זיך פלוצלינג די הענט אונטערן קאָפּ, פאַרלבנהט

היהאָ, שרעטעלעך!

ערשט שרעטעלע

עמעץ רופט!

צוויי שרעטעלע

אוטש! מיין קלייד האָט געכאַפט אַריס,
ס'איז שאָדנווינקל גאַנץ געווויס!

רויטענדעלייך

לייגט צו א פינגער צום לינקן אויג

אין האָב עפעס אין אויג, נאָ זע אין זאָג מיר, וואָס דאָס איז.

וואסערניק

דו ווייסט גאָר ?

רויטענדעלייך

וואָס איז דאָס ?

וואסערניק

וויז נאָר אַהער.

רויטענדעלייך

האָט זיך אויסגעוויישט א טרער מיט איר פינגער

א הייסער טראָפן איז מיר אַראָפגעפאַלן גלייך אויף די ברעמען... נאָ זע !

וואסערניק

פון הימל אַראָפגעפאַלן, קום נאָר אַהער, לאָמיר אַ קוק טון

רויטענדעלייך

ווייזט אים די טרער אויפן פינגער

א קליין, קליין טראָפנדל — א וואַרעמס... אָט זע !

וואסערניק

העהו ! וואָס פאַר א שייגע זאַך !
וויל סטו, נעם איך אין פאָס עס איין
אין א רעמל פון דעם ריינסטן מוטערפערל.

רויטענדעלייך

איך לייג עס דיר אָט דאָ אַהער —

ימים זענען טיף אין גרויס,
הער אין זע אין זאָג נישט אויס.

וואַלד־גייסט

קומט אָן, דער דונער וועלט שאַרפער, בשעת ער רעדט איצט,
עס הערט זיך א שטאַרקער דונער־קנאַל און ס'לאַזט זיך ארצפ
א גאַס־רענן

געלע בלומען, בלויע בלומען
אונטער מיינע פֿיאַטעס שטומען,
טאַנצט דער פוילער וויינט אין גראָז,
בין איך דאָרטן באַלעבאָס.
קינדער, קינדער!
ווינד אין וויגדער!
האַפּסאַ אין האָפּסאַ —
בדעקעקעקעקעקס!
הער דו, וואָס שטייסטו דאָרט?

רויטענדעלייך

אַך ליבער וואַסערניק, איך בין אַזוי טרויעריק — אוי, וי טרויע־
ריק איך בין!

וואַסערניק

מעשה חברה־מאן

אויף וועלכן אויג ביסטו טרויעריק?
אויפן רעכטן, צי אויפן לינקן?

רויטענדעלייך

אויפן לינקן אויג. וויל סט מיר נישט גלייבן.

וואַסערניק

געווייס, געווייס.

רויטענדעלייַן

אָט — שוין וידער אַזאַ טראָפנדל.

וואַסערניק

רעגנצייט!
דער דונערגאָט טרייסלט פייער־תּנועות פון זיין לאַנגער באָרד אַראָפּ.
שוואַרצע וואָלקנס — מישן מיט פיאָלעטער, בלויער ליכטיקייט,
די בלויע האָפנונג טוט אָן אויף אַלעמען איר מיק,
א קראָן פליט אויף דעם לעצטן זיגזאג פון א בליץ.
די פליגלען נאַס פון וויילדן וואַסער־שטורם, דורך פיין, יסורים
לויפט די פינצטערניש זיך ראַטעוועז דורך פעלזנשפאַלטן,
וואו טויטע אָדלערס ליגן אָפט באַהאַלטן.
עס יאָגט אין נעצט. דאָס אַלטע מאַמעלע,
די ערד, טרינקט דורשטיק דורך אַלע אָדערן
דורך אַלע לעבעדיקע פּוּלסן.
זע, ווי בוים און גראָז און פליג און וואָרעם
פרייען זיך מיט יעדן ברעקל נייער ליכטיקייט.
קוואַקס — בליץ — אין טאָל אַריין! בראַווא!
גוט אַזוי באַלעבאָס!
פאַרווייל די צייט מיט א שפּילעכל אַזא.
צעקלאַפּ א מינקעלע רגע אויף צוועלף מייל מיט ליכטיקייט.
דער קלויסטער־טורם רירט זיך... דער גלאָק־געשטעל — וויגט זיך
אויף משקולות
עס זעצט אַרויס א רויך!

רויטענדעלייַן

אי... ביסטו א האַרטער ביסן,
דערצייל מיר עפעס, וואָס עס וויל זיך וויסן.

וואַסערניק

ברעקעקעקס! א גלעט א קעצל אויף די וואָנסעס,
שטעכט עס זיך...

אויף דיין ברונעם־קאַסטן —
באַטראַכט מיר, זאָג מיר, וואָס דאָס איז.

וואַסערניק

אַ שיינער דימענט,
קוקט מען אַריין
פינקלט גליק און פיין
פון אָט דעם שטיין,
מען רופט עס טרער!

רויטענדעליין

טרער! מיין טרער...
האָב איך, הייסט דאָס, שוין געווינט,
מיין ערשטע טרער.
אַיאָ, טרערן ברענען?
פון איצטער אָן ווייס איך שוין, וואָס טרערן זענען.
דערציילט מיר עפעס.

וואַסערניק

קום צו מיר, שיין קינד!

רויטענדעליין

איך וויס נישט וואָס, איך וויס נישט ווען...
אַ יעדער לעבט זיך, ווי ער קען...
דיין ברונענקאַסטן איז שוין אַלט
און דאָס גאַנצע האָלץ צעפאַלט...
פון אַסטלען, שפינען אַ געקריך
און איר אַלע עקלט מיך!...

וואַסערניק

ברעקעקעקס! וואָס פאַר אַ שאָד דאָס איז!

ווי צו דעם, וואָס וועלט אַנטרינק פון אונזערע פרייע בערג
און וויל א קאַרטאָפל, אין א קאַלטן קעלער
זיין גליק און זיכערקייט געפינען...
און מאַכסטו טירלעך אויף אין אונזער טויער,
זעסטו בלויז א שטומע מויער,
וויינסטו דאָרטן, וואו געלעכטער ליגט פארשלאָסן...
אין יעדער טראָפן גליק עס וועלט צעגאָסן,
פון זשעדנעקייט צו גרייכן גיך די ליפ...

רויטענדעליין

די באָבע זאָגט, דיין קלוגשאפט האָט קיין שיעור נישט —
זאָג=זשע, פארוואָס זשע זאָגסטו מיר נישט —
צי ערגעץ איז פארן א קוועלעכל אזוי קליין,
וואָס זאָל נישט וועלן אין מענטשן־לאנד אריין?

וואסערניק

קוואָאַקס, ברעקעקעקס! אויב דו פרעגסט שוין יאָ בא מיר,
טאָ הער זשע, וואָס א טויזנטיעריקער רעדט צו דיר:
שטראָמען זענען קנעכט — דערפאר איז רעכט
בא זיי צו זאָגן: עך, וואָס שאדט עס,
מירן דרייען מילן, שווענקען גאטעס...
אין איינשלינגען, דער גוטער יאָר וויסט וואָס —
אין זיין משרתים צו יעדעס שטיקל ליומפיק גראָז.
בררר...

מיט ליבשאפט

דו אָבער, פרינצעסין רויטענדעליין,
דו ווסט א קעניגס פלה זיין.
איך מאַך דיר א קרוין פון גרינעם קריסטאַל,
מיט ווייכע לבנות באַפוצט אָן א צאָל.
די דילן, סופיטן — פון בלויען סאַפיר.
פון רויטע קאָראַלן א בעטל פאר דיר.

אוֹן גוט איז מען צו יענעם אוֹן צו דעם...
וואָס קריגט מען פֿאַר דערפֿאַר ? אַ פּלעם !
האָב איך רעכט ?... נו, זאָג שוין, וואָס אַזוינס דו ווילסט איצט וויסן !

וועלן מיר צעקייען אַ ביסל רייד.

רויטענדעלייַן

גאָרנישט, לאָז מיך געמאַכט

וואַסערניק

גאָרנישט ווילסטו וויסן ?

רויטענדעלייַן

שאָקלט מיטן קאָפּ אויף ניין

וואַסערניק

בעט זיך

נו, זאָג אַ וואָרט !

רויטענדעלייַן

מיך עקלט פון איך אַלע, פון אייך אַלע

זי קוקט מיט נאַסע אויגן אין דער ווייטקייט ארײַן

וואַסערניק

באַצערט

וואָס האָב איך דיר אַזוינס געטון ? וואו ווילסטו גיין ? איך וואָרן דיך,
דער מענטש איז נישט פֿאַר זיך אַליין אַ רינג,
אַלצדינג איז אויסגעמישט, פֿאַרפּלאָנטערט...
דער מענטש ? אַ שונא אונזערער אין אונזערער אַ פרייַנד...
פון אונזער טראַכט געבוירן אוֹן אויפן וועג צום לעבן די מוטער-ענלעכקייט פֿאַרלוירן.

רויטענדעלייַן

אַהין, אין מעגטשנלאַנד אַריין.
זי מערט אויף גיך פּאַרשוואונדן אין וואַלד

וואַסערניק

אין גרעסטער שרעק

קוואַאַקס!

יעמערלעך

קוואַאַקס!

שטילער

קוואַאַקס!

שאַקלט מיטן קאָפּ

ברעקעקעקס!

פּאָרהאַנג

דער אייגעזונקענער גלאָק (4)

רויטענדעלייך

אַ קרוין פון קריסטאָל, אַ קרוין פון סאַפיר,
זאָלן זיך דיינע טעכטער פּוצן מיט איר.
מיינע גאָלדענע האָר, זיי ליב איך פיל מער.
זיי זענען מיין קרוין... און זיי דריקן נישט שווער.
און איז פון קאָראַלן דיין בעט און דיין טיש,
ביב עס אַוועק דיינע ים-פערד און פיש
מיך ציט נישט צום לעבן פון ברעקעקעקעקס...
מיין וועלט איז פון קאַווע און פּוטער-געבעקס!

לאַזט זיך גיין

וואַסערניק

ברעקעקעקס, וואוהין ווילסטו גיין?

רויטענדעלייך

וואָס גייט דיך אָן?

וואַסערניק

מיט צער

עס גייט מיך אָן, שוין גאָר אַ סך. ברעקעקעקס!

רויטענדעלייך

איך גיי, וואוהין איך וויל.

וואַסערניק

וואוהין דו ווילסט? וואוהין דו ווילסט?

רויטענדעלייך

אַהין, אַהין!

וואַסערניק

אַהין, אַהין?

מ א ג ד א

זעט, קינדער, וואָס איך האָב אייך געבראַכט.
דער גאַנצער גאָרטן איז אָפגעשיט מיט בלומען.
אַט אַזוי וועלן מיר זיך אַלע אויספוצן לכבוד דעם טאַטנס יום-טוב.
אַט באַלד וועט זיך דעם טאַטנס נייער גלאָק צעקלינגען —

ע ר ש ט י י נ ג ל

מיר...

צ ו ו י י ט י י נ ג ל

מיר אַ בינטל בלומען!

מ א ג ד א

וועדן צו פינף בלימעלעך...
פינף הימלשליסעלעך. אַזוי רופט מען די בלומען, וויל זיי שליסן אויף דעם הימל.
נו, עסט אויף די שטיקלעך ברויט, טרינקט אויס די מילך — דער וועג צום קלויסטער איז אַ וויטער און אַ באַרג-אַרויפקער.

ש כ נ ט ע

באָם פענטצער

אַזוי פרי היינט אויפגעשטאַנען, שכנטע?

מ א ג ד א

כ'האָב אַ גאַנצע נאַכט קיין אויג נישט צוגעטון.
אָבער וואַך געהאַלטן האָט מיך נישט די זאָרג,
נאָר דאָס גרויס דערוואַרטענישׂ — די פרייד.
דעריבער פיל איך נאָך אַצינד מיך פריש און אויסגערוט.
שוין ליכטיק באַלד אין דרויסן, דאַכט זיך?

צווייטער אקט

היינריכס הויז. אן אלט דייטשיש הויז. א העלפט פון דער אויס-
טערשטער וואנט איז פארגלקערט. אינעווינ׳ק שטייט אן אפענער
קאמין מיט א קוימען. א קופערנער קעסל הענגט איבערן אויס-
גלאשענעם פייער. די אנדערע וואנט, וואס איז ארויסגערוקט
אויף פארנט האט פענצטער פון פלאש-גלאז. עס שטייט א בעט.
אויף ביידע זייטן וואנט — טירן. די רעכטע פירט צום הויף.
פארנט, רעכטס — א טיש מיט בענקלעך. אויפן טיש — א מילך-
קריג מיט מילך, טרינק-טעפלעך און א לאבן ברויט.
אויף די וועגט — בילדער פון אדאם קראפט, פעטער פישער און
אנדערע. מער פון אלץ זעט זיך אן א געפארבטער צלם מיטן
געקרייציקטן.
היינריכס צווייי זין פינף און נין יאר אלט — זונטיקדיק אויס-
געפוצט, זיצן סטאטשנע באם טיש. יעדערער לעבן זיין טע-
פעלע מיט מילך. פרוי מ א ג ד א, אויך יומטובדיק פארפוצט, קומט
פון צימער רעכטס, האלט א בונט בלומען (הימלשליסלען)
אין דער האנט.

עס איז פרי אין טאג. עס ווערט וואס אמאל ליכטיקער.

מישמועסט: אז יענע חברה־לייט זענען שטאַרק אין כּעס אויף דעם.
וואָס מ׳העגגט דאָ אויף אַ גלאָק —
א׳ר האָט גארנישט נישט געהערט דערפון? א חידוש!
ערשט נישט לאַנג געזען דעם הויפּט פּון דער געמיינדע מיט נאָך
א צוועלף דאַרפסלייט

זיך לאָזן אַרויף באַרג.
מען שמועסט...

מ אַ ג ד אַ

דער הויפּט פּון דער געמיינדע... און זיינע דאַרפסלייט.
צי איז, חלילה, עפּעס נישט געשען...

ש כ נ ט ע

דערווייל וויסט מען גארנישט... דערשרעקט זיך נישט!
דערווייל הערט מען נאָך נישט, ס׳זאָל זיין געשען אַן אומגליק.
מ׳שמועסט, דער וואָגן, וואָס האָט געפֿירט דעם גלאָק —
איז געווען צו שוואַך.
און אַז מיטן גלאָק אַליין איז אויכעט עפּעס וואָס געשען,
וואָס — וויסט מען נישט.

מ אַ ג ד אַ

הלוואי זאָל דאָס שוין זיין אינגאַנצן...
גלאָק — ווי גלאָק, אַבי נאָר הייניריך לעבט און איז געזונט,
איז היינט בא מיר אַ יום־טוב.
און די בלומען מעגן בלייבן, ווי זיי זענען...
נאָר דערווייל שרעקט דאָס הארץ... ווער וויסט?!
איך בעט אייך, נעמט די קינדער...

זי דערלאַנגט זיי ערויס דורכן פענצטער

זייט אַזוי גוט.

ש כ נ ט ע

גו, יאָ, איכל שוין אַכטונג געבן.

ש כ נ ט ע

שוין טאָג.

מ אַ ג ד אַ

איר גייט דאָך מן הסתמא מיט,
ס'וועט זיין אַ שיינער טאָג אוין לויפן וועט'ן נישט צו שטאַרק.
די קלייַנע פיסלעך ווייסן פון קיין חכמות נישט.
ווייסן נישט, וואָס אַ'ר אַ גרויסער טאָג בא מיר איז היינט —
עס קלאַפט דאָס האַרץ פון אומגעדולד.
די פיס האָבן נישט קיין כוח צו וואַרטן. וועו איך זאָל האָבן
פליגל —

ש כ נ ט ע

אייער מאַן איז נישט אַהיימגעקומען נעכטיקן ?

מ אַ ג ד אַ

וועו איר זאָלט וויסן, וויפיל מי אוין זאָרג עס איז
אַ גלאַק צו מאַכן.
וויפיל כוחות, וויפיל שוויים מען לייגט אַריין אין דעם...
אָבער, דאַנקען גאָט, ס'האָט אָפגעגליקט. דער גלאַק וועט קלינגען
באַלד —
אָט דאָרטן אָ, איר זעט דעם קלויסטער ? דעם גלאָקנטורם ?
אָט דאָרטן וועט ער הענגען... נאָר אַ חידוש איז אַ ביסל,
וואָס מ'זעט די ווייסע פאָן נאָך נישט...
איר וייסט דאָך, די ווייסע פאָן דאַרף זיין אַ צייכן,
אַז אַלץ איז אָפגעאַנגען, ווי עס דאַרף צו זיין...
איר זעט אפשר די פאָן ?

ש כ נ ט ע

איך זע זי נישט. אָבער ס'איז גאָרנישט... איך האָף צו גאָט,
ס'וועט אַלצדינג אָפגיין גוט, כאָטש מ'שמועסט בא אונז אין דאָרף,
אַז עפעס איז דאָרט אויבן גאָרנישט אַזוי, ווי זאָגט מען
עס... הם...

גלח

איך האָף צו גאָט... און טאָמער נישט,
איז אויכעט גאָט געראָכט!

ראזירער

נישט ווייט פונדאַנעט, זאָגט מען, וואוינט אַ פרוי, וואָס היילט אויס
מיט תפילות,

אָן שום וואַסערלעך און פראָשקעס —
נאָר מיט אַזוינע מינים שפרוכן הייליקע!

גלח

וועלט געוואויר וואו זי איז — די פרוי —
אין ברענגט זי גלייך אַהער.

מאגדא

וי אַזוי איז דאָס געשען?

לערער

וועך ווייס דען? וועך קען ווייסן?
געוואָלטן צוהאַלטן דעם גלאָק, נישט לאָזן פאַלן,
זיכער איז — אַז ס'איז עפעס נאָר אַ נס פון הימל,
וואָס ער איז נישט צעשיט געוואָרן אויף שטויב...
אַראָפצופאַלן אין אַזאַ מין טיפענישן... אַ תהום...
אָט וואָס דער מענטש איז גאָר!... גאָט זאָל זיין געלויבט.

הייבריך

שוואך

אַ טרונק וואַסער!

מאגדא

נעמט זיך אין די הענט ארויין. צום עולם

צעגייט זיך.

מאגדא

געמט זיי, כ׳בעט אייך, צו אייך אין שטוב אַריין.
איך מוז לויפן שנעל געוואויר ווערן... גאָט מיינער.

אין אריסלויפן

דאָס האַרץ זאָגט מיר... אָ, מיין הייניריך!

די שכנטע גייט צוזעק פון פענצטער. מ׳הערט א טומל פון אן עולם. דערנאָך א הויכן געשריי פון מאגדא.

דער גלח קומט אריינצוגיין, ער זיפצט און ווישט זיך די אויגן. ער קוקט זיך ארום. זובט עפעס, דעקט אויף דאָס בעט — אויף גיך. ער לויפט צוריק און רופט ארויס דורך דער טיר. דער לערער און ראזירער מיט הייניריכן אויפן טראָג-בעטל קומען אריין. מאגדא גייט נאָך א צעבראָכענע, כמעט בעריטע פון זי-נען, א מאן מיט א פרוי פירן זי. אן עולם שטופט זיך אונטער זיי אין שטוב אריין. מ׳לייגט הייניריכן אויפן בעט

גלח

צו מאגדאן

קומט צו זיך, פרוי מאגדא! וואָס גאָט טוט, איז גוט, א דאנק זיין ליבן נאָמען...
געטראָפן האָבן מיר אים א קאַלטן... הייסט דאָס...
איצטער אָבער — ווייסט ער אַלצדינג, וואָס סע טוט זיך אַרום אים און לויט דעם דאָקטאָרס רייד, קען זיין,
אז ס׳איז נאָך דאָ א האָפנונג.

מאגדא

היסטעריש

א האָפנונג... א האָפנונג!...

רויקער

יאָ, ערט געזונט ווערן. ער מוז געזונט ווערן.

ה י י נ ר י ך

געדולד ? אָט גאָר אינגיכן וועל איך האָבן געדולד... האָב די נאָר געדולד
מיט מיר אַ ביסל.

ער טרינקט

אַ דאַנק, מאַגדאַ!

מ א ג ד א

אָ, היינריך, רעד נישט אַזוי. איך האָב מורא, אַז דו רעדסט אַזוי —

ה י י נ ר י ך

פּוּן פּיבער

צוואָס די מורא? דו מוזט לעבן אָן מיר —

מ א ג ד א

איך קען נישט... איך וויל נישט אָן דיר לעבן!

ה י י נ ר י ך

דו רעדסט דאָך קינדיש. נו, גענוג — גענוג,
נישט שיין פּוּן דיר אַזוי זיך צו פּאַרלירן.
דו ביסט אַ מאַמע —

מ א ג ד א

זיי כאָטש איצט נישט אַזוי שטרענג צו מיר.

ה י י נ ר י ך

נעערגערט

זאָגט מען אייך דעם אמת, איז מען שטרענג.
צום אַלעם ערשטן ביסטו — מיטער...
אין יענע קינדער-בעטלעך דאָרטן-אָ —

צעגייט זיך! כ׳בעט אייך, ס׳מוז זיין שטיל.

דער עולם גייט צוזאק

אויב איר וועט מיך דאַרפן האָבן — פרוי מאַגדאַ...
ווייסט איר דאָך...

ר א ז י ר ע ר

אוך טאָמער דאַרפט איר מ י ך...

ל ע ר ע ר

איך בלייב דאָ.

מ א ג ד א

ניין, ניין. איך דאַרף נישט קיינעם.

ה י י נ ר י ך

גיב מיר א טרונק ווַאסער.

גלח, לערער אוך ראזירער שמועסן א ווייל צווישן זיך, הייבן
מיט די אקסלען, שאקלען מיט די קעפ, דערנאך גייען זיי אף

מ א ג ד א

ברעננט ווַאסער

דו שלאָפסט, הייניך?

ה י י נ ר י ך

כ׳בין דאָרשטיק, כ׳וויל טרינקען. האָרסט נישט?

מ א ג ד א

נישט ווילנדיק

נו, האָב איך דאָך געבראַכט. ווָאס האָסטו אַזוי קיין געדולד נישט?

דאָס וויסטו נישט... דאָס ווייסט קיינער נישט.
איך וויל שטאַרבן אויף דער סוד מיט מיר —
שטאַרבן מוז מען דאָך — שפעטער אָדער פריער.
איז בעסער א י צ ט. וואָלט איך בלייבן לעבן,
וואָלט א מיאוסער פלעק געבליבן קלעפן
אויף מיין נאָמען, מייסטער גלאָקנבויער...
א שפייטעפל וואָלט מיין נאָמען זיין אין יעדן אויער.
דער הייסער לעבנסווין — אָפט זיס, אָפט ביטער, אָבער
שטענדיק שוימענדיק אויף רויט,
וואָלט איצט געווארן אָפגעשטאַנען, פלאַך,
אויף זויער אויף קאַלט...
אזוי אָבער גיב איך אָפ דאָס גלאָז אויף זאָג „א דאנק!"
אויף זאָל וער עס ווי איצט ענדיקן דעם טראַנק!

מ א ג ד א

א, זאָג מיר, ווי קענסטו גאָר אַזוינע רייד אויף דיינע ליפן ברענגן.
דו — מיט אַזוי פיל פעיקייט געבענטשט,
דו — מיט אַזוינע גאָלדענע הענט,
דו — פון אַלעמען געליבט, געפרייזט,
דו — דער רייכסטער פון די רייכע,
דו, ריין־נשמהדיקער, געבענטשטער, גאָט באַגליקטער, גאָט בא־
גליקער...
דו, וואָס דיינע גלאָקן קלינגען גליק פונאַנדער
אויף טאָל אין בערג —
דו, וואָס ריינע, לויטערע פרייד איז דיר באַשערט געווען
פאַר טעגלעך ברויט...
דו קוקסט מיט אומגעדולד אויף דיין באַשאַף —
אויף דיין ייִנגסטן גלאָק, וואָס האָט דיר נישט גענליקט —
פארהאַסט א פאָטער דען זיין שלעכט־געבוירן קינד?...
א, הייגריך, ווי קענסטו דען אויף מיינע אַקסלען דעם בלויען לעבנס־
מאַנטל וואַרפן,
וואָס איז מיט דיין הייסן האַס באַשפיגן —

לִיגט דיין גלִיק, דיין לעבן, דיין נויט,
איך בין בלויז דיין מאַן.

מ א ג ד א

אָבער כ׳האָב דיך לִיב — גאָט, ווי איך האָב דיך לִיב!
לִיבערשט, ווי די קינדער, לִיבערשט, ווי מיין מאַמען,
לִיבערשט ווי מיך אַליין.

ה י י נ ר י ך

וויך

גיב מיר די האַנט, מאַגדא, כ׳בין געווען אומגערעכט צו דיר.
אָפטמאָל דיך געקרענקט, געערגערט, פֿאַרגיב מיר, מאַגדא!
איך שטאַרב, ס׳איז גוט אַזוי, גאָט זאָל זיין געבענטשט!
וואָרים ווען איך זאָל בלייבן לעבן, מאַגדא. בייג דיך צו, כ׳בעט
דיך...
אָט אַזוי... ס׳איז בעסער פֿאַר אונז ביידן, וואָס איך שטאַרב.
דער אמת איז: מיין ווערק איז נישט געווען גענוגענען...
איז נישט פֿאַר חויכע בערג געווען געבויט...

מ א ג ד א

דיינע ווערטער קען איך נישט פֿאַרשטיין.
איטלעכער, וואָס האָט דיין גלאָק געזען,
נישט געהאַט האָט לויב-ווערטער ענוג צו לויבן
דעם אויסדרוק פון דיין אייזערנעם גלויבן...
„קיין בלעזל אין מעטאַל — אַ קלאַנג פון זילבער און קריסטאַל".
אַזוי האָט מען געשמועסט בא אונז אין טאָל,
ווען מ׳האָט דיין גלאָק צום ערשטן מאָל צוהישן בייטער אויפ-
געהאַנגען,
אויסצופֿרוון די שיינקייט און די ריינקייט פון די קלאַנגען.

ה י י נ ר י ך

אין טאָל איז דער גלאָקנקלאַנג א גוטער, אויף בערגער נישט.

מ א ג ד א

אָ הײַנריך, אָ הײַנריך...
וואו זײַך איך אויף דעם ברוגעם מיט דעם וואונדער־וואַסער דיך
צו הילן?
מיט פּיס צעבלוטיקטע געוואַנדערט וואָלט איך טויזנט מיילן...

ה י י נ ר י ך

אין פּיבער־שיכרות

דו טייערע, דו טייערע, איך וויל נישט,
איך וויל נישט טרינקען פון דיין געטראַנק.
אַלע קוואַלן קוועלן בלוז מיט ביטערקייט,
איך וויל נישט, לאָז מיך שטאַרבן, מאַגדא, לאָז מיך שטאַרבן.

ג ל ח

קומט וויידער צריין

וואָס הערט זיך?

מ א ג ד א

אוי, זייער שלעכט, אוי, זייער שלעכט...
נישט זיין קערפער נאָר איז קראַנק,
זיין זעל איז פונקט אזוי אַראָפגעפאַלן, צעבראָכן,
וואו נעמט מען כוח אויף צו האָפן?

זי כאפט אויף זיך א שאל

איר האָט דערמאָנט נישט לאַנג,
אז ערגעץ דאָ נישט ווייט איז דאָ א פרוי,
וואָס היילט מיט תפילות —

ג ל ח

יאָ, פרוי מיסטעריע, דאָס קום איך טאַקע איצט איך זאָגן:
זי וואוינט א מיל פונדאַנעט.
זי הייסט... שא, ווי הייסט זי? אויף יענער זייט פון גרענעץ,

וואָס דאַרף איך עס, וואָס נוצט עס מיר?
ווילסטו איך זאָל דאָס רענדל אויפהייבן, וואָס דו ווארפסט אוועק,
ווי א פאַלשן גראָשן?

היינריך

מיט א האַרץ א שוועכן בין איך נאָכגעגאַנגען באַ־ג אַרויף,
ווען מ׳האָט דעם גלאָק געפירט.
ווי איידל ס׳האָבן געקלונגען מיר די זידלרייד,
די זידלרייד פון די אַרבעטער, בעת זיי האָבן אָט די שווערע אייַנ־
געשפאַרטע חיה פון מעטאַל
געשלעפט מיט אַלע כוחות — פאַר די הערנער.
דעמאָלט האָט מיין האַרץ געלאַכט — די פרייד געדאַרפט האָט באַלד
צעקלינגען אירע רויטע רייד.
איצטער אָבער ליגט מיין גליק פאַרשטומט אין טיפן תהום...
דאָס ווערק פון מיינע הענט ליגט שטום צעשטערט.
מיין קונסט? מיין מי? מיין אַרבעט —
דערטרונקען, אויסגעלאָשן, אויסגעשפיגן...
מיין האַרץ, מיין לעבן, מיין האָפנונג האָב איך אין יענעם גלאָק
אַרייַנגעגאָסן...
נו, איז נישט געלונגען, מאַגדאַ, דער גלאָק ליגט דאָרט
אוּן איך ליג דאָ...
אוּן מיינע רענעס גייען אויס, ברעקלען זיך, ווי ברעקלעך פון אַדער
שטיקל ברויט.
דער טרויער בליט אין מיין אויג, ווי יענע קאַרשנצווייג,
וואָס האָט מיך צו דעם לעבן נישט צוהאַלטן געוואָלט.
א ניי לעבן דאַרף איך האָבן, כדי צו קענען לעבן!
אפשר... אויפבליען אויפסניי פון עפעס א לעגענדע־בלום,
אפשר אויפשפראָצן אויפסניי פון מיין אייגענער צעפאַלנקייט.
מיט שטאָל אין מיינע אָדערן, אייַזן אין מיין ווילן,
מאַגדאַ, ווי פינצטער עס ווערט!
די נאַכט קומט אָן...

ג ל ח

דאָס איז אַנא, זי דינט אין מילך־הויף.
פרעגט זי נישט, זי קען נישט ענטפערן נעבעך.
שטום. ווי אלע שטומע. . . אָבער גוט ביז גאָר,
אַ טייערע נשמה.
אָט האָט זי יאַנדעס געבראַכט.

מ אַ ג ד א

קום אַהער, קינד מיינס. . .
וואָס האָב איך געוואַלט זאָגן?
דו זעסט: דער מענטש איז קראַנק —
ער שלאָפט איצט. זיי לעבן אים,
טאַמער וועקט ער זיך. . .
פאַרשטייסטו, וואָס איך רעד?
פינדיקלי, זאָגט איר, הייסט די פרוי?
דער וועג איז אָבער וויט אזוי —
כ׳בעט דיך, קינד, זיך דאָ אַ מינוט,
איך לויף אריבער צו דער שכנטע,
כ׳וועל זי בעטן גיין פאַר מיר דעם גאַנג. . . אַך, גאָט מיינער!

ג ל ח

בלייב דאָ אַ ווייל־ענקע. . . כ׳מיין דו קענסט זיך זעצן.
זעץ דיך! ווי לאַנג מ׳דאַרף דיך האָבן,
זיי צו דער האַנט, גאָט וועט דיר דערפאַר באַצאָלן.
איי, ווי צייטן בייטן זיך!
און דו, מיין קינד, האָסט זיך אויכעט שטאַרק געביטן —
די לעצטע צייט. נו, זיי נאָר אַ גוט מיידל,
וועס דיר גאָט צושיקן אַ שידוך,
אַ פנימל האָסטו, דאַנקען גאָט, אַ שיינס,
אין ס׳פיגורל דיינס. . .

אין סאָסנע־וואַלד, שטייט איר שטיבל,
זי הייסט

מ א ג ד א

וויטיקען ?

ג ל ח

וואָס פאַלט אייך איין, יענע גאָר ? זאָל גאָט באַהיטן !
זי איז דעם טיוולס שיתוף . . . א מפלה קלויבט זיך שוין אויף
איר !

מ׳עט איר אזוי נישט שוייגן ; — מ׳שמועסט, אז אלע צרות,
וויי דאָס מפלען פון די וויבער, דאָס שטאַרבן פון די יונגע
קינדער,
נעמט זיך אלץ פון איר. —
די פרוי, וואָס איך רעד פון איר, איז גוט און פרום,
א פאַסטוכס אן אלמנה. . .
דער מאן אירער — אוגן צו לענגערע יאָר — האָט איר אויפגעי־
לאָזט בירושה אזא מין סאָרט רעצעפט,
וואָס טוט אויף וואונדער — שמועסט מען. . . וויילט איר בין צי־
איר

מ א ג ד א

יאָ, הער פאַסטאָר !

ג ל ח

טאַקע שוין ?

ר ו י ט ע נ ד ע ל י י ן

פארשטעלט פאר א דינסטמיידל ברענגט יאגדעס

מ א ג ד א

וואס וויל סטו, קינד, ווער ביסטו ?

וועל איך וואַסער טראָגן —
פייער, פייער, רויט צעגליט,
פייער, פייער, לעש דיך ניט!

היינריך

פארגאפט ביז גאָר

וועך... זאָג, וואר ביסטו?

רויטענדעלייַן

ניך אין פריי

איך, רויטענדעלייַן.

היינריך

רויטענדעלייַן: דעם נאָמען האָב איך קיינמאָל נישט געהערט.
דאָך געזען דיך האָב איך ערגעץ וואו —
וואו האָב איך דיך געזען?

רויטענדעלייַן

אויבן, אויף די הויכע בערג.

היינריך

יאָ, יאָ, אמת. איך בין דעמאָלט זייער קראַנק געווען
אוּן געחלומט האָב איך, אַז איך זע דיך,
אוּן איצט, איצט זע איך דיך אין חלום ווידער...
מאָדנע, ווי אַ חלום קען פאַרפירן.
דאַכט זיך: מיין שטוב?
דאָרטן ברענט אַ פייער אין קאַמין,
איך לייג אין בעט, בין זייער קראַנק,
כ'האָלט די האַנט באַם פענצטער —
אין דרויסן פליט אַ שוואַלב.
אין גאָרטן שפילן זיך די פייגל,
עס שמעקט אַריין די ערד, דאָס גראָז,

כ׳לעבן, אז מען קוקט זיך צו, איז נישט צום גלייבן.
כ׳מיין, עפעס ביסטו יאָ די זעלבע און נישט די זעלבע.
דו זעסט אויס, ווי אַן אמתע פרינצעסין —
נו, גיי ריכט זיך, אז אַ דינסטמיידל... —
לייג אים קאַלטע האַנטיכער צום קאָפּ —
ער ברענט נעבעך!

צו הייריכן

שיק אים גאָט די אמתע רפואה.

אָפּ

רויטענדעלייַן

ביז איצט אַנגעשראָקן און שטיל. איצט אינגאַנצן אָן אָנדערע,
פּאַרעט זיך האַסטיק

פונקען, פונקען, פינקען פיין,
גיט אַ בליק און גיט אַ שיין,
נעם באַוויז דיך, רויטער ווינט,
בין, ווי דו — אַ געצנקינד,
זורע, זורע, זורע זשום,
פייער, פייער קום!

דאָס קוימען-פייער הייבט אָן צו ברענען

קעסל, קעסל, קאָך דיך אויף,
זיד און זיד און קאָך זיך אויף,
יאיכל, יאיכל — פייל פון בויגן,
וויז מיר דיינע פעטע אויגן,
זשורע, זשורע זשאָך,
קעסל, קעסל קאָך.

הייריך האָט געעפנט די אויגן, גאפט אויף רויטענדעלייַן

בין איך טויב און שטום
און אַ דינסטמויד פרום.
וועל איך ריבן שאָבן

דאָס-אַ זעסטו?

אייזט דעם פוס-פלאַך

נו, אוּן דאָס-אַ האָזן-ניסל זעסטו?
נעם איך אַט אַוווי די נוס צווישן גראָבן פינגער אוּן דעם אַנדערן,
לאָז זי אונטערן פוס אוּן — קנאַק! די נוס איז אויפגעקנאַקט,
איז דאָס אויך אַ חלום?

היינריך

גאָט וויסט.

רויטענדעלייַן

איצט זע וויטער: אַט קום איך צו,
אַט זעץ איך מיך אַט דאָ אויף דיין בעט —
אַט בין איך... אַט זיך איך.
אַט קיי איך מיר סקערל פון דער נוס...
כ'מאַך דיר אפשר ענג?

היינריך

ניין, זאָג מיר אַבער פאָרט: וואָר ביסטו?
פונוואַנעט קומסטו דאָ? וואָס
ביסטו אויסן מיט אַ מענטשן, וואָס זיין לעבן
צייַלט זיך בלויז אויף רגעס?

רויטענדעלייַן

דו געפעלסט מיר.
פונוואַנעט שטאַם איך — וויס איך נישט.
וואוהינצו גיי איך — וויס איך נישט.
די וואַלד-באָבע האָט מיך אין גרויען מאָך געפינען
אוּן די מאַמע פון אַ וויילדן הירש האָט מיר די ברוסט געגעבן
אין וואַלד, אין פעלד, אין בארג — בין איך, וויי אינדערחיים
אינמיטן וויילדן וינט — בעת ער זשוזשעט, הוזשעט אוּן מיאַוקעט,
וויי אַ וויילדע קאַץ —

דאָס זע איך אַלץ, ווי ס׳וואָלט זיין אויף דער וואָר...
זע — די דעק, וואָס דעקט מיך צו... אַ יעדער נאָגט
אַ יעדער שטיקל פּאַדעם... אָט איז אַ קניפּ...
און פּאָרט איז עס אַ חלום.

רויטענדעלייַן

אַ חלום, מיינסט אַזוי?

היינריך

נו, געווים, אַ חלום!

רויטענדעלייַן

ביסט זיכער?

היינריך

יאָ, ניין. ניין. יאָ. וואָס רעד אי ך? נאָר נישט פון שלאָף דער-
וואַכן!
דו פרעגסט מיך, צי כ׳בין זיכער אין דערינען?
עס איז קיין חילוק נישט אָ קינד...
אַבי דו שטייסט אויך קוקסט אויף מיר.
דו חלום מיינער! דו לעבעדיקער חלום מיינער!
איך האָב דיך ליב, אַ חלום!... בלייב מיט מיר!

רויטענדעלייַן

אַזוי לאַנג. ווי דו ווילסט אַליין.

היינריך

און דאָך איז עס אַ חלום.

רויטענדעלייַן

אָט וועסטו שפּעט זען. דו זעסט מיין פּיסל?

הירנריך

ווי יעדער מענטש, בין איך אויך צומייסטן בלינד.

רויטענדעלין

אָט באַלד וועסטו די אויגן עפענען.
איך האָב אזא מין כוח,
אַז יעדן איינעם, וואָס איך קוש די אויגן,
הייבט אָן זען, ווייט אזן הויך ביז אין לעצטן הימל.

הירנריך

טאָ גיב אַ קוש.

רויטענדעלין

וועסט זיך נישט רירן?

הירנריך

פֿרוי, וועסטו זען.

רויטענדעלין

קושט אים אין די אויגן

אויגן, עפנט זיך!

הירנריך

דו טייער קינד!
איך בין בלינד געווען, איצטער קוואַלט אין מיר די ליכטיקייט.
אזן מיט די שטומע חושים מיינע טאַפּ איך אָן די וועלט,
וואָס דו האָסט מיר איצט געעפנט.
מיינע אויגן שלינגען דיינע אויגן איין
אזן טאָפּל-שטאַרקער זע איך.

רויטענדעלין

גו, שלינג מיך איין, גו, שלינג מיך!
אזן קוק אויף מיר אזן טרינק מיך אויס... דו דאַרשטיקער!

דריי איך מיך מיט אין וויכער דורך דער לופט...
אין איך לאַך אין שריי פון פרייד, — אַז עס ציטערן די בערג.
אין שרויטן, פיפֿערנאַטערס, וואַסער־מענטשן,
אַלע פלאַצן פון געלעכטער, וועז איך לאַך.
אין וער איך בייז, איז אזה! ... די אויגן ריים איך אויס,
איך בייס זיך איין אין דראַפּע מיט די נעגל...
ס'איז בעסער, אַז מען הייבט נישט אָן מיט מיר,
נאָר אַז מען הייבט נישט אָן מיט מיר, איז אויך נישט גוט.
קאַפריזן האָב איך, ווי די זון האָט פלעקן,
אין שוועך איז אויסקומען מיט מיר.
דיך אָבער האָב איך ליב, דיך בייס איך נישט.
וויסטו — בלייב איך דאָ, נאָר בעסער וואָלט געווען,
זאָלסט מיט מיר אויף מיינע הויכע בערג אַרויף.
וועסט שוין זען — עס וועט דיר באַנג נישט טון,
איך וועל דיר וויזן דימענטן אין אַנדערע איידלשטיינער,
ווי זיי ליגן אין די פעלזנשאַכטן.
טאָפאַזן, שמאַראַגדן, אַמעטיסטן,
אין וואָס דו וועסט מיך הייסן, וועל איך טון.
ס'איז וואַר: איך בין אַ פויל אין אַ שלעכטע,
וואָס אין קאָרס, דאָס בין איך —
דיר אָבער וועל איך בלאָזן דיינע טריט,
דיר שטענדיק קוקן נאָר אין מויל אַריין, —
נאָר איידער דו וועסט וועלן עפּעס,
וועט עס שוין געשען...
די וואַלד־באָבע זאָגט אפילו...

הירנריך

וער איז די וואַלד־באָבע?

רויט ענדעלע

די וואַלד־באָבע — קענסטו נישט?

פּאַלשע אָדער ריכטיקע,
זאָלן בילן בייזע הינט,
וואָר סע זעט, אוּן וואָר ס׳איז בלינד...
אוצרות ברענען ליכטיקע —
וויל זיי זענען וויכטיקע.

זוּ היינריכן מיט א צערעמאָניע

אייגס, צוויי, דריי,
איצטער ביסטו פריי...
פריי אוּן אויפגעבונדן —
זענען דיינע וואונדן...

ה י י נ ר י ך

כאפט זיך אויף

וואָס איז מיט מיר? וואָס פאַר אַ וואונדערבאַרער שלאָף
האָט מיך פאַרווּיגט? וואָס פאַר אַ שמעקנדיקער אָטעם האָט מיך
אויפגעוועקט?
וואָס פאַר אַ נייע זון ברענט אין הימל —
אוּן גיסט אַריין אַ ברכה אין מיין פענצטער
אוּן בענטש די האַנט מיינע.
אָ, פרימאָרגנאָטעם!
אָ, גאָט!
איז עס דיין ווילן, וואָס שלאָגט אין דיינע אָדערן?
איז עס דיין וואונדער, גאָט, וואָס מאַכט מיין הארץ איצט קלאַפן מיט
אזוי פיל פרייד?
אָ גאָט, איך האָב דערוואַכט... דיין נאָמען אויף מיין ליפּ,
דיין שטילסטער רוף — אין מיינע בלוטן אַ באַפעל,
דיין גודל — אַ שטעקן פאַר מיין שוואַכער האַנט...
איצט וויל איך וואַנדערן אויפסניי אין יענעם לאַנד אַריין, וואָס
רופט זיך „לעבן״
אוּן ווינטשן אוּן האָפן אוּן קעמפן אוּן שאַפן, אוּן שאַפן!

מ אַ ג ד אַ

קומט אריין

הייבריך

וי שיין עס איז דיין זאַפּראַן-גאָלדענער קאָפּ!
מיט דיר, מיין טייערע, דו שענסטע פון חלומות,
וועט דאָס קלענסטע זשאַבע-שיסעלע ווערן וי אַ קעניג-שיף,
וואָס פליט מיט זעגלען פורפורנע —
דער מאַרגן-זון אַנטקעגן. —
פילסטו דען דעם מערב-ווינטס באַגינען,
וי ער נעמט דעם דרום-ים אין זייַנע אָרעמס,
שאָקלט אים אַרויף, אַראָפּ,
ביז וייסע, שוימענדיקע, נחתדיקע טערען שפריצן אים
פון מויל אין אויגן.
וואָס פאַר אַ דימענטענע פרישקייט! רעגנבויגן-שיינקייט!
אין מער אויסגעוויט אויף גאָלדס און זיידנס,
פון סאַטענע טראַכטונגען אַריבערשיקן
אַהין, צו יענער שפּינוועבדיקער וויטקייט —
וואָס ליגט צווישן אונז און דו וייסט שוין וואָס...
די דערקענסט דעם גרינעם אינזלברעג,
די מידע צווייגנהענט פון זילבערנע בעריאָזעס,
וואָס בייגן זיך, און נייגן זיך,
און באָדן זיך די פינגערשפּיצן
אין שאָטנפליכקייט —
דו הערסט אַ פרייד-געזאַנג פון אַלע פרילינגבערענגער,
וואָס וואַרטן שוין אויף אונזער קומען —

רויטענד ליין

מאכט אלערלי צערעמאניעס

שלאָף איין, שלאָף איין, שלאָף איין!
דערוואַכסטו — ביסטו מיין,
אין וואַסער און אין פייער
בלייבסטו מיין געטרייער.

זי פּאַרעט זיך ארום קמתן

אוצרות ברענען ליכטיקע,

דריטער אקט

א פארלאזענע גלאז-היטע אין די בערג. נישט וויט א פעלד מיט שניי. רעכטס — אן ערדענע ריגעל, דורך וועלכער עס רינט וואסער דורך א שטיין אין א נאטירלעכער, שוינערער קאריטע ארײן. לינקס אדער אין הינטערגרונט: א שמידערײ מיט קוימען אין בלאז-זאק.

לינקס הינטן, וי דורך א טויער, די בערג לאנדשאפט. בארג-שפיצן, סיפע סאסנע-וועלדער — זייער נאענט א פעלז-באהעלטעניש.

דער וואלדניק, וואס האט זיך שוין נעזעהן פריער לעבן שטיבל, האט א ווארף געטון אן אויסגעריסענעם בוים-ווארצל אויף א הויפן האלץ. שלעפט זיך פויל צריין אין קוקט זיך אום.

דער וואסערניק הייבט זיך ביז צו דער ברוסט פון דער קא-רעטע ארויס.

וואסערניק

קום נאָר אַריין — ברעקעקעקס!

הײַנריך

מאַגדאַ, דו ביסט דאָ?

מאַגדאַ

ער שלאָפט שוין נישט?

הײַנריך

איך פרעג דאָך, צי דו ביסט דאָ, מאַגדאַ?

מאַגדאַ

דערפרייט

ס'איז דיר בעסער?

הײַנריך

נעירעט

יאָ, איכל לעבן — איכל לעבן...

מאַגדאַ

אויסער זיך פון פרייד

ער לעבט! ער לעבט! אָ, הײַנריך טייערער! הײַנריך מיינער!

רויטעגדעלײַן שטייט אין דער זײַט און האָט הנאה

פאָרהאַנג

וואַסערניק

לאַז ער זיך די אויערן זיינע אַנשטאַפּן מיט מאַך.

וואַלדניק

דו קוואַקעסט, זאָגט ער, צופיל. צי אָפּ. ס׳קען רירן אַ שטיין.

וואַסערניק

מ׳קאָפּ וועל איך אים אָפּדרייען.

וואַלדניק

וואָדען? — וועסט אים שווייגן?

וואַסערניק

די אַנדערע וועלן אויך באַ מיר נישט טרוקן אַפשניידן.

וואַלדניק

לאכט

א מיאוס באַשעפעניש׃

שטופט זיך אין די בערג אַריין, זוכט אוץ נישטערט.
גראָבט אוץ גראַבלט, בריכט אוץ בויערט,
גנבעט פון דער ערדס געדערים מעטאַלן אַלערליי,
ער שפּאַנט דעם ערד-שרויט אוץ דעם וואַסער-שרויט אַריין אין זייך
געשפּאַן
אַזוי — מיר נישט, דיר נישט... הפקר כריין!
די שענסטע וואַלד-באַשעפעניש׃ נעמט ער פּאַר אַ וויב —
אוץ אונזער אייגער מוז שטיין פון וויטן, צוקוקן אוץ שווייגן.
זי גנבעט מיר די בלומען — דאָס צירונג פון דער ערד,
דאָס געלע גאָלד. דעם בלויען אוץ דעם גרינעם איידלשטיין...
אוץ אונז — דערקענט זי נישט...

וואַסערניק

ברעקעקעקס! וען דו וואָלסט אים געוועזן כאַפן דעמאָלט אַ,

וואלדניק

דו ביסט עס?

וואסערניק

יאָ, שדים זאָלן נעמען דעם רויך און די סאַושע.

וואלדניק

זיי זענען אַוועק אויף שפּאַציר?

וואסערניק

וועגן וועמען רעדסטו?

וואלדניק

ווער? — זיי!

וואסערניק

איך מיין אַזוי, אַז נישט וואָלטן זיי דאָך געווען ד אָ.

וואלדניק

איך האָב אָט ערשט באַגעגנט אים... דו ווייסט דאָך?

וואסערניק

אים אַליין?

וואלדניק

מיט זעג און האַק.

וואסערניק

וואָס האָט ער געזאָגט?

וואלדניק

ער האָט געזאָגט, אַז דו קוואָקעסט צו פיל...

וואַסערניק

איך פּאַק אים בּאַ דעם גאָרגל און בייס אים מיט די ציין.

וואַלדניק

דו וועסט זי נישט באַקומען!
וואָס קענסטו טון? די באָבע איז מיט אים...
פּאַרפּאַלן. שריי הייַנט, שריי מאָרגן —
קענסט דיך סיידן זעצן זאָרגן!

וואַסערניק

מירן זעען פּונדעסטוועגן!

וואַלדניק

די צייט גייט זיך שנעל איר גאַנג
און מענטש בלייבט מענטש... דער טומל דויערט נישט לאַנג.

רויטעגדעלייַן

מ'זעט זי נאָך נישט, מ'הערט איר געזאַנג

אַרום דעם פייער —
זינג-אַ-זינג —
פלעיט דער שיינער
שמעטערלינג,
אין דעם פייער —
זינג-אַ-זינג —
שטאַרבט דער קלייַנער
שמעטערלינג.

באוויזט זיך

אוי, וואָס פאַר אַ ליבע געסט! גוטנאָווונט אייך!
האָסטו מיר דאָס גאָלד געווואַשן, וואַסערניק?
האָסטו מיר האָלץ געבראַכט, וואַלדניק?
זעט, ווי איך בין אָנגעלאָדן מיט אַלדעס גוטס...

וואָלט ער שוין געלעגן און געפוילט.

וואָלדניק

באַ אַלע שוואַרצע הענער — דו ביסט געראַטן.

וואַסערניק

שטאָט דעם לעבט ער און איז געזונט און שטאַרק
און טרענט די אָדערן פון אונזער באַרג.

כּמעט וויינענדיק

ער מאַכט איר קייטלעך, רינגען, פּליטערלעך,
און צירט איר אויס די ברוסטן און דעם שטערן.

וואָלדניק

באַ מיין ציגנפּנים שווער איך — דו ביסט אַ נאַר,
ער שטיפט מיט איר אַ ביסל, אין אָט דערפאַר
מיינסטו, אַז זי איז פאַרליבט אין מאַכער פּונם גלאָק!
שעמען מעגסטו זיך, דו אַלטער באָק!
און וויל זי דיך נישט, נו, איז וואָס?
אין ים ביסטו נאָך באַלעבאָס!
דער ים איז טיף, די וועלט איז גרויס און בריים,
טאָ זוך דיר אויס אַ שיינע וואַסערמויד,
לעב זיך ווי אַ גראַף... צו אַלדי שוואַרצע יאָר...
די ליבע איז אַ נאַרישקייט און גאָר!
נאָך אַ טאָג, און נאָך אַ וואָך, — וועסט זען,
ווי זייער ליבע ענדיקט זיך מיט שלאָפן גיין...

וואַסערניק

איך וועל אים אומברענגען, וועסט זען.

וואָלדניק

רעד קיין נאַרישקייטן נישט... זי היט אים, וויי ס'אויג אין קאָפּ.

דו ברענגסט מיט זיך אַ שלעכטן ריח און מיאוסע פליגן,
זיי רויען זיך אַרום דיר — ווי אַ כמאַרע.

וואַלדניק

מיר זענען זיי פיל ליבער, ווי די שמעטערלינגען,
וועלכע טומלען זיך אַרום מיט בליונג־שטויב אויף זייערע פליגלען
און טשעפן זיך צו דיינע ליפן, דיינע וואָנגען,
און ווען די נאַכט קומט, שלאָפן זיי אויף דיינע ברוסט און היפטן.

רויטענדעליין

זע נאָר, זע נאָר, ער האָט זיך שוין צערעדט!

וואַלדניק

וויסטו וואָס? שענק מיר אַט דאָס רעדל פון אַ וואָגן.
וואו האָסטו עס גענומען?

רויטענדעליין

קוקט עס אַן אין וויסט גאָרנישט! מאַכט זיך, ווי געפגרט.

וואַלדניק

וען איך זאָל דעם גלאָקנווּאָגן נישט געווען צעברעכן,
וואָלט זיך יענער פויגל נאָך נישט אין דיין נעץ געצאַפלט.
גיב זשע מיר דערפאַר אַ דאַנק, שענק דאָס ראָד,
מיט פּעך־באַשמירטע שטריק דריי איך אים אַרום
און צינד אים אָן.
און גיב אים אָט אזא מין שאָס אַראָפּ פון העכסטן בּאַרג...
דאָס וועט זיין אַ שפּאַס אַ ביסל!

רויטענדעליין

און שרפות מאַכן אין די דערפער?

וואַלדניק

יאָ, כיכי! אַ רויט פייער אין אַ רויטן ווינט.

אָפּגעאַנגען זיך די פּיס אַ גאַנצן טאָג —
אָט זענען בּאַרג־קריסטאָלן, דימענטלעך. ..
אַ זעקעלע מיט גאָלד־שטויב האָב איך אויך
אין סטעלניק! אוי, ווי הייס ס'איז היינט.

וואַסערניק

נאָך אָט אַזוינע טעג
קומען קאַלטע נעכט.

רויטענדעלייַן

קען זיין. קאַלט וואַסער איז דיין היים.
נו, נעם אין שפּרינג אַריין!

וואַלדניק לאכט אומזינק

וואַסערניק טויכט אונטער אין פּאַרשוויגדט אַן שום נעריש

רויטענדעלייַן

ער מאַכט מיך בייז מיט זיינע נאַרישקייטן.

וואַלדניק

לאכט

אַ ים־פּערד!

רויטענדעלייַן

דאָס זאָלנבענדל האָט זיך מיר אַרויפגערוקט און שניידט מיר איין
די קני.

וואַלדניק

ווילסטו כ'זאָל עס דיר אַראָפּרוקן?

רויטענדעלייַן

כ'דאַנק דיר פּאַר דער טובה.
נעם טראָג דיך בעסער אָפּ פּונדאַנעט.

אויסצוליין יעדן גייסט, וואָס איז פֿאַרפֿלוכט...
אין אַז זיין האַמער קלינגט דורך נאַכט און רו,
ברעכט זיך דאָרט די קייט, וואָס האַלט אייך צו...
אַ טויטע קללה הערשט אויף אייך און אונז און אַלץ און אַלץ...
און דאָס פייער גרייכט שוין ביז צום האַלו...
טאָ האָרכט איר אַלע, וואָס איר זעט זיך נישט, האָרכט און
וויסט —
אַז וויט אַרום אונז הערשט דעם מייסטערס גייסט!

וואַלדנידק

אַ דאגה מיר... דו גריס בעסער דיין ליבן מאַן
און איצטער... גיב איך מיר אַ שפּאַן —

אַפּ מיט אַ בעלעכטער

רויטענדעליין

איך וויס נישט, וואָס מיר איז, די לופט איז ווי־ארעמלעך אין
שוער...
כ׳וועל גיין צום פעלד מיט שניי אָט דאָ דערבייַ...
די הייל איז קיל... דאָס וואַסער,
גרין און קאַלט וויי איז, וועט כיך דערקווישן.
איך האָב היינט אויף אַ שלאָנג אַ טרעט געטון,
געזעסן איז זי אויף אַ שוועבל־גרינעם שטיין און זיך געווא־
רעמט...
זי האָט געוואָלט אַ ביס טון... דאָרט אויבן בּאַ דעם וואַסער־פּאַל,
אָך, ווי שוער די לופט איז! שאַ! איך הער, מ׳גייט, מ׳קומט! הער,
ווער קומט?

גלח

אין בארג־קאַסטיום. כמעט אַן אָטעם, בּאַוויזט זיך לעבן דער טיר

אָט דאָ אַהער ראַזירער, גייט מיר נאָך! אָט אַהערצוצו...
ס׳איז נישט קיין קלייניקייט געווען — נאָר דאַנקען גאָט,

רויטענדעלייַן

זיי קיין נאָר נישט, אוּן רעד אַ ביסל ווינציקער...
אַלע דיינע פּלענער זענען ווינט... אוּן טראָג זיך אָפּ.

וואַלדנ ק.

וואָס טרייבסטו מיך אַזוי? —
לאָז מיך נאָך אַ ביסל... שא, וואָס מאַכט דאָס מייסטערל?

רויטענדעלייַן

ער שאַפט אַ ווערק.

וואַלדנ ק

דאָס וועט זיין מסתמא — אַ נייער זעלטענער גלאָק.
דעם אומרו פון די טעג, די סאַזשע פון די נעכט
מאַכן וועט ער פּאַר די קלאַנגען קנעכט
דער באַרג בענקט צו דעם טאָל — דער טאָל בענקט צו דעם בערג.

אוּן אַט אַזוי עס ווערט דאָס וואונדערווערק...
דעם מייסטערס ווילן אויסגעאָסן — זודיק־הייס,
אוּן ביז צום גיהנום שמעקט דער אַרבעטס־שווייס.
זיין האַנט־באַשאַף, האַלב חיה אוּן האַלב גאָט...
די ערד צום רוּם, דעם הימל צום געשפּאָט.
זעסט דעם ניסנוואַלד דאָרט הויך?
וואָס ער קען — קען איך אויך!
פון דיר מיט אים — איך קען דיר שווערן —
וועט משיח נישט געבוירן ווערן...
טאָ קום מיט מיר.

רויטענדעלייַן

דו מיאוסער יונג. דו זון פון טויזנט זינד,
ווילּ איך, נעם איך אוּן איך מאַך דיך בלינד,
מיין אויסדערווילטער — גריבלט, פּאָרשט, זוכט

מיר קענסטו גאָרנישט טון,
מיין האַרץ איז ריין, ווי גאָלד. איך שרעק מיך נישט.
דער, וואָס האָט אַריינגעגעבן כּוח אין מיינע גלידער
צו קלעטערן בין אָט אהער אין אייער נעסט אַריין...
דער וועט מיך אויך ווייטער נישט פאַרלאָזן. —
לאָז איבער אויף אַן אַנדערש מאָל, דו טייוולטע!
דיין כּשוף און די אַלע שוואַרצע קונצן דיינע, —
מיט אונז איז גאָט!
אין די בערג אַריין האָסטו אים פאַרנאַרט... הע?

רויטענדעלייך

וועמען?

גלח

דעם מייסטער הינריך... וועמען־דען?
מיט כּישוף־קונצן און מיט קרייטעכער אַזוינע —
האָסטו אים דערטאַפּט...
געמאַכט פון אים אַ קעצעלע — קוצי־קיץ... ס׳קעצל גייט,
אַ מאַן ווי ער, אַ פאָטער פון צוויי קינדער — אַ מענטש צו גאָט
און לייט
אוף פרוּם, וואָס פרומער קען נישט זיין: אָ, גאָט גערעכטער!
אַווינס זיך צו פאַרלויפן! אַ העזהניצע... פון אַלדי גוטע יאָר
פירט אים פון דעם גלייכן וועג אַראָפּ...
בינדט אים העכט אוף פיס — מיט וואָס?
מיט פאַרטוכלעך, מיט זאָקנבענדלעך!...
אַך, די בושה איז גרויס,
דער ווייטיק איז נאָך גרעסער.

רויטענדעלייך

בּאַ דיר אַליין האָב איך דאָך גאָרנישט צוגענומען.

דערגרייכט... אוּן אויב ס'איז באַשערט — וועט מיין מי
נישט זיין אַרויסגעוואָרפן...
די פאַרלוירענע שאָף וועל איך דעם פאַטוך אומקערן —
מיט גאָט זיין הילף — צו אונזער וויסער טשערעדע.

דערזעט רויטענדעלין

אָ, זע! אָט איז דאָך!...

רויטענדעלין

בלאָס אוּן דערצערנט

וואָס זוכט איר דאָ?

גלח

וועסט באַלד געוואויר ווערן...
דער הימל איז אַן עדות,
אַז דו וועסט נישט דאַרפן לאַנג צו חאַרטן.
לאָמיך נאָר אַ ביסל אָפדעכן,
אָפכאַפן דעם אָטעם, הייסט עס —
נאָר צום אַלעם ערשטן, זאָג מיר, קינד מיינס,
ביסט אַליין?

רויטענדעלין

וואָס פרעגט איר מיך?

גלח

פאַרשטיי זשע, מיידל.
מיר זענען דיר חלילה גאָר קיין שלעכטס נישט אויסן...
אוּן דאָס, וואָס דו ענטפערסט מיר אַזוי, פאַרשטייסטו מיך,
איז ע... איז ע...

רויטענדעלין

מענטשעלע, היט זיך!

ווי דער קעניג דוד דאַרפט איר טאַנצן... שפּילן אויף די צימבלען

און אָפּגעבן צו גאָט אַ לויב!
אַ וואונדער איז געשען!

הייגריך

אמת, אמת. דורך אַלע מיינע חושים
רעדט דאָס וואונדער! גיי, מיין טייערע...
ברענג דעם ווייַן און גיב די בעסטע פּאַרזוכן!

גלח

אַ דאַנק. נישט היינט, נישט איצט.

הייגריך

גיי ברענג, איך שווער, אַז דער ווייַן איז גוט.
נאָר... ווי איר ווילט, איך בעט אייך — זיצט.
זינט איך האָב פון שוואַרצן שאַנד אַרויסגעריסן,
וואָס קראַנקייט ברענגט מיט זיך —
זע איך אייך צום ערשטן מאָל-היינט. נו, טייערע,
איר זענט באַ מיר די בעסטע געסט...
די גרעסטע געסט — אין אָט דעם קליינעם שטח
פון מיין נייעם שאַפן...
איך דאַנק אייך, איצט זע איך ערשט, ווי הויך איר שעצט
די אַרבעט און דאָס שאַפן און די ליבע.
מיט פויסטן אייזערנע ברעכט איר דאָך
די פעסטע וואַנט פון דורות-אַלטע ליגנס,
פון דורות-אַלטע שימלפּלעקן אויף די מענטשנס הערצער...
און נאָר דאָס ריינע לעבן — רעדט צו אונז — דורך גאָט — דורך שווייגן.

גלח

נו, גאָט זיי דאַנק. איך פּיל, איר זענט דער זעלבער, וואָס געווען.

ג ל ח

האָסט צוגענומען באַם ווייב — אַ מאַן.
די קינדערלעך — אַ פאָטער,
באַ גאָט — אַ טרייען דינער...
און באַ דער גאַנצער וועלט — אַ מייסטער!

רויטענד ע ל י י ן

פלוצים ווי א זיגערין

עי, קוק זיך נאָר אַרום, וואָס זעסטו? וואָס הערסטו?
קלינגען דיר די טריט — ווי טריט פון אַ געפאַנגענעם?
דאָרט גייט די פרייהייט און די שטאָלצקייט!...
אַ קעניג קומט — אַ קעניג גרויס און פריי...
נישט צוגעבונדן צו זיין שווערער קרוין
אָט זעט!

זי לויפט אים אנטקעגן און וואַרפט זיך אים אין די אָרעמס

ה י י נ ר י ך

אין א קינסטלערישן ארבעטס-קאַסטיום. האַמער אויפן אָרעם.
האַלט רויטענדעלין בא דער האנט. דערנענטערט זיך, דערקענט
דעם גלח

זייט געגריסט!

ג ל ח

זאָל גאָטס נאָמען זיין געלויבט!
גרויסער מייסטער, צי זענען מיינע אויגן קלאָר?
וי גרויס און שטאַרק און שיין איר זענט, אַ מייסטער!
און ערשט... אַנומלטן, ווי לאַנג איז דען אין דעם,
געלעגן קראַנק, אויסגעצערט אַזוי...
מ'האָט כּמעט די האָפנונג שוין פאַרלוירן...
אין איצטער! גאָטס וואונדער זענען גרויס...
דיין גוטקייט האָט קיין גרענעץ נישט...

איצט טרינק איך אויף דעם גליק פון אלע,
וואָס קלעטערן פאַרעקשנט צוריק אויף יענעם הויכן באַרג,
וואָס טרייסלט זיי פון זיך אַראָפּ... איך טרינק!

ג ל ח

איך דאַנק אייך אין זאָגן קען איך אייך,
אַז מיטן גאַנצן האַרץ וואונטש אייך געזונט.

ה י י נ ר י ך

בייט אויף אין אַפּ

איך בין געהיילט, איך פיל עס אין די פּולסן מיינע,
וואָס שלאָגן, ווי די האַמערס אויף קאָוואַדלעס...
נייער כּוח! און לעבן פרישס — וי ווין פון נייע וויינטריבן...
מיין אָרעם איז מיט שטאָל געפעסטיקט...
מיין ברוסט — מיט רייפן אייזערנע...
מיין האַנט — צו די קלויע פון אַדלער,
אין אויסשפריצן ווילט זיך די קראַפט אין רויטע פונקען...
זעט איר דאָס וואונדער דאָרטן אין מיין גאָרטן?

ג ל ח

וואָס מיינט איר?

ה י י נ ר י ך

דאָרט, דאָס אַנדערע וואונדער. קוקט!

ג ל ח

איך זע גאָרנישט.

ה י י נ ר י ך

איר זעט אָט יענעם בוים?
פון בליץ איז ער געווען געטראָפן אין דערשלאָגן,
נאָר זיין מוט איז גרויס געווען, האָט ער שטיל געוואַרטן צו די
הימלען,

די מענטשן זאָגן ליגן — ווען זיי זאָגן,
אַז איר זענט אַן אַנדערער געוואָרן.

הייַנריך

איך בין דער זעלבער און — אַן אַנדערער...
גאָטס ליכט איז שטיל אויף מיר געפאַלן...

גלח

אַ קלוג וואָרט.

הייַנריך

וויל איר, שטרעקט מיר אויס די האַנט,
איך שווער באַ העגער אין באַ פּאַוועס גאָלדענע.
אַז מיין האַרץ איז איצט פּאַר אייך אַן אָפּענער גאָרטן.
די טירן — ווייט צעעפנט.

גלח

די וועלט איז פּול מיט וואונדער...

טראכט

זאָגט מיר, מייסטער, וואָס באַטייט די שבועה, וואָס איר שווערט באַ העגער
אין באַ פּאַוועס גאָלדענע?

הייַנריך

איך וויס נישט אַקוראַט... איך וויס נאָר,
אַז דאָס קרייַען פון די העגער אין די שוועדע
טוי־באַשפּריצטע מאָרגנפריקייט
און אויך דער גלאַנץ פון פּאַוע־פעדערן...
אין גרין, אין גאָלד, אין בלוי...
וי דער שפּיץ פון קלויסטער אין דער זון...
נאָר וואָס מאַכט עס אויס? אָט איז וויין!

גלח

איך הער גאָר גערן, ווי מ׳רופט אייך מייסטער —
דאָך אַליין צו רופן זיך אַזוי? ... כ׳מיין ע...
פאַר וועלכער קירך שאַפט איר אייער ווערק?

הייבריך

איך שאַף נישט פאַר קיין קירך.

גלח

פאַר וועמען זשע?

הייבריך

פאַר דעם, וואָס האָט באַפוילן יענעם בוים
פון דרערד אַרויסצושפּראַצן!
ווירקלעך, דאָס געבעט־הויז, וואָס איר האָט דאָרטן אויפגעבויט,
איז האַלב צעפאַלן, האַלב פאַרברענט...
דעריבער ווילן איך אינדערהיים אַ נייעם כוגדאַעמנט
בויען פאַר אַ נייעם טעמפּל.

גלח

כ׳ווילן מיט אייך נישט אַמפּערן, ליבער מייסטער,
וייזט אויס, אַז מיר פאַרשטייען זיך נישט גוט...
איך מיין, אַ ווערק ווי אייערס...
אַ גלאָקנשפּיל, אַ גלאָקנסימפאָניע. —
זאָגט מיר, כ׳בעט אייך, ווער באַצאָלט דאָס געלט?

הייבריך

ווער צאָלט דערפאַר, אָ הער פאַסטאָר,
ווער באַלוינט דעם לוין? ווער באַגליקט דאָס גליק?
רופט עס גלאָקנשפּיל — רופט עס ווי איר ווילט — איינס איז
יוכער,
אַז דער גלאָק ווען קלינגען מיט מיין האַרץ,

האָט ער שטיל געבעטן בּאַ די נעפּלען —
קראַנקערהייט געקלעטערט צו די וואָלקנס און געבעטן כּוח.
איז דער בּוים אַ בּליענדיקער נעפּל...
אַ וויטע נישטיקייט — צו זען און צו גלויבן.
פּונקט ווי יענער בּוים האָב איך דורך וויטע נעפּלען,
וויטער האָפענונג, וויסן גלויבן
דערגרייכט צוריק צו יענעם ברעג... וואו ס׳ענדיקט זיך דער סוף —
און ס׳הייבט זיך אָן דער אַנהייב פון אומענדלעך-גרויסן רינג,
וואָס האָט קיין אָנהייב נישט!

ג ל ח

רעדט וויטער, וויטער. אייער יעדעס וואָרט איז ווי דאָס ליכט בּאַ דעם אָלטאַר —

קליין און פינקלדיק...
און מיינט דאָך אַזוי פיל.

ה י ב ר י ך

און גאָט האָב איך מיין זעל געטרויט.
ער האָט מיך טיף אין תּהום אַרייגעוואָרפן...
און צוריק מיך אויפגעהויבן...
איצט שטיי איך דאָ פּאַר אייך — אַ צייכן פון זיין גרויס געוואַלד.
איצט בלי איך, איצט ברענג איך פרוכט — די זאַפט איז ז י י ב ע
און וואָס עס וואַקסט אין מיר, איז גוט... וויל גאָט איז גוט...
גלאָקן ז כאַ-כאַ! איך אַליין, בין איך דען נישט אַ וואונדערגלאָק?
שפּילט דען נישט אויף צונג און האַרץ בּאַ מיר — זיין לויב?
לייג איך צו מיין האַנט צום אויער — הער איך, וויי עס קלינגט אין מיר...

דאָס טיפסטע און דאָס העכסטע...
און איצטער — מייסטער איך מיין ווערק לויט מיר אַליין...
איצט וויים איך — וואָס אַ ריינער קלונג דאַרף זיין
איצט בין איך מייסטער!

אוּן הָאַפּנונג פֿלַאטערט אויף. אין ציט די זעגלען —
אַהין צום גרויסן ים פון גליק.
מיין גלאָק —
דאָס ווייגען פון די טויבן — דאָס זינגען פון די קליינע קינדער, ווען
זיי שפּילן זיך.

די ליבע לידער, לאַנג פאַרשווינגן אוּן פאַרגעסן,
די בענקשאַפט נאָך דעם היימלאַנד,
די פֿיין פון ערשטן קוש, פון לעצטן קוש...
דאָס אַלץ ווייסט מיין גלאָק,
דאָס אַלץ רעדט מיין גלאָק
אוּן זינגט עס ביז די הימלען מוזן הערן...
אוּן דער גאָט : פאַרגיט זיי,
זיי ווייסן דאָך נישט, וואָס זיי טוען.

הייגריך האָט נערעדט מיט התלהבות. איצט גייט ער אראָפּ אוּן אַרויף, צענומען פון זיינע רייד. רויטענדפלייַן איז ווי אָנגעשיכורט מיט לישאפט, האָט טרערן אין די אויגן, לאָזט זיך אראָפּ לעבן אים, קושט אים די הענט. דער גלח האָט זיך צוגעהערט צו די רייד מיט באַהאלטענער אימה. צום סוף ווערט ער שטיל, פאר-טראכט. אין א ווייל ארום הייבט ער אָן רעדן מיט נעמאכטער רויקייט — קען זיך אָבער נישט לאַנג אזוי האלטן

ג ל ח

איצט, ליבער מייסטער, האָב איך געגוג געהערט...
אוּן ווי אויף אַ האָר איז מיר א צטער קלאָר,
אַז וואָס די חשובע באַלעבאַטים פונם דאָרף
האָבן מיר פאַרטרויט מיט שרעק... איז וואָר.
אייער פוס, מייסטער, איז נישט געווענדט צום וועג פון אונזער גאָט —

א שאָד! א שאָד! איך לייקן, הייסט דאָס, נישט,
אַז ווערטער האָט איר שיינע, הלוואי אויף מיר געוואָגט.

ציטערן מיט מיין אָטעם...
מיין זעעל האָב איך גלאָק אַרײַנגעטון —
די אורקראַפט פון דעם ערשטן דונער,
וואָס האָט זיך אין כאָאָס צעברעקלט...
וו׳ס׳הילכן פון טויזנט גאָלדענע טרומייטן —
ער וועט אַריבערקלינגען אַלע קירכנגלאָקן —
אַריבערשרייען מיט ווילדער פרייד און אָנזאָגן
ס׳קומען פון א ניי ליכט אין אונזער וועלט.
דו הייליקע זון! דיין ליכט האָט אונז געזעטיקט!
געשפייזט די הונגעריקע רגעס אין די אייביקייטן,
דו און דיינע שוועסטער: טוי און רעגן האָבן אונז פון דער פינצטערניש אַרויסגעריסן,
צו דעם גרויסן לעבן אויפגעוועקט, צום בליען.
וואַרפן מיר דעריבער דעם היכל אונזערן געזאַנגען,
אין וווּ די ערד, וואָס ליגט איצט גרוי געשפרייט
אין שפיגלט אַפּ א דאנק צו דיר
דורך גרינס און רויטס...
דורך בליונג און דורך פרוכט,
האָסטו אויך מיך צום לעבן אָנגעצונדן —
א זון, צו דיר גייט אויס מיין בענקעניש!
אין דורך מיין צונג פון שטאָל, מיין גלאָק,
קלינג איך אַפּ צו דיר — די ברכות פון אַלע דיינע שטומע וויד-
נגען...
וו׳ א צירונג-רעגן פאַלט און ברעקלט זיך דער גלאָקנדונער —
היהאָ, דורך אַלע בערג און וועלדער קייקלט זיך דער וויידער-
קלאַנג...
און אָרימע און עלנטע און שטומע... שטעלן אויף די הענט
און כאַפן־אויף די ברעקלער קלאַנגען, די ברעקלער צירונג-
שטיינדלעך
און צירן־אויס דערמיט די גרויע פאַנען פון דעם טעגלעכן לעבן...
אין דאָס פרייסט געוואַנד פון יענע פאַנען ווערט זייד, ווערט
גאָלד...

ג ל ח

מייסטער, מייסטער, איר פליט צו הויך,
נאָכצופלייגן איז אייך שווער. —
איך בין אַ פּראָסטער מענטש פון בלוט און פלייש,
וואָס וויסט איך פון די הויכע זאַכן דאָרטן?
איין זאַך וויסט איך אָבער, ליבער מייסטער...
אַז גוטס איז גוט און שלעכטס איז שלעכט,
דאָך איר — איר וויסט דעם חילוק נישט.

ה י י נ ר י ך

אדם אין גן עדן
האָט אויך דעם חילוק נישט געוואוסט.

ג ל ח

דאָס איז אַלץ נישט מער ווי רייד, וואָס מיינען גאָרנישט
שלעכטע מעשים קען מען נישט מיט דויכע רייד פאַרדעקן...
פּריקרע איז עס... דאָך דערמאָנען מוז איך אייך:
איר האָט אַ וויב... און קינדער...
אין קלויסטער גייט איר נישט. קלויבט זיך אין די בערג אַריבער,
און וויזט זיך נישט פאַר קיינעם...
דאָס וויב — וואָס מראָכט זי איבער! בענקט און ווינט...
די קינדער קושן אירע טערערן גוים די בלאַסע באַקן.

ה י י נ ר י ך

נאָך א לעגערער פויזע

וועג איך זאָל קענען אַט די טערערן אַפּוישן,
וויי גערן וואָלט איך עס געטון!
דאָך קען איך נישט... דער וויין, וואָס שוימט אין מיר
און יערט און רייסט אויף אַלע ברעגן...
פאַר איר איז דאָס בלויז וואַסער אָפּגעשטאַנען,
אָפּצוואַשן דאָס געפעס...
וועט קען העלפן?

אָבער, ווי די זאַך איז, בין איך נישט אַהערגעקומען חתרן אייערע וואונדער.

נאָר העלפן אייך קומען צוריק צום גלייכן וועג.

היינריך

איז מיין וועג דען קרום?

גלח

קרום — וואָס קרום קען זיין. מענטש! צי ווייסט איר, וואָס איר רעדט...

נישט אַנדערש, נאָר איר חלומט — גאָט באַהיט! אַ שלעכטן חלום...

דערלויבט מיר אייך צו וועקן, מיט דעם וואָרט פון גאָט...

אויב נישט, זענט איר פאַרלוירן, מייסטער היינריך.

היינריך

אך שרעק מיך נישט.

גלח

ווי שטייט אין ביבל:

אַז גאָט ווילל וועמען שטראָפן,

שלאָגט ער אים צוערשט מיט בלינדקייט.

היינריך

בלינד? כאַ-כאַ! נאָר בלינדע קענען מאָלן זיך אַ גאָט,

וואָס שלאָגט מיט בלינדקייט.

מיין גאָט איז ליכט, און ליכטיקייט... און פרייד

און טרינקט מיין אויג די אידעלע שינקייט פון דער וועלט —

און פרייט זיך שטום מיין האַרץ מיט יעדן טראָפן רויש,

מיט יעדן ברעקל ריר,

מיט יעדן שפּינוועב אויף אַ גראָז, מיט יעדן פּינטל שטויב, —

איז דאָס דען אַ זינד?

זוי זאָגט מען אויף לאַטיין:
וואָקס פאָפיולי; וואָקס דעאי.
די שטים פון פאַלק איז אויך די שטים פון גאָט.
געדענקט עס גוט, הער היינריך... דער צאָרן פון א פאַלק
ברעכט אויס וויי א שטורם... אין קיינער קען נישט וויסן, וואו דער
בליץ וועט טרעפן...
געדענקט עס גוט!... טאָמער מאכט זיך, אז דאָס פאַלק
באַפאַלט דעם וואַרשטאַט אייערן אזוי... טאקע אייך אַליין —

היינריך

גאָר א לאנגן שטילשווייגן, געלאסן

נו, איר שרעקט מיך נישט.
דער, וואָס איז פון דאָרשט פאַרברענט, משוגע,
שלאָגט אַפּ פון דער האַנט אַרויס
די שאַל מיטן קילן וויין
פון יענעם, וואָס האָט קוויקוינג אים געבראכט...
נו, גוט... טוט וויי די האַנט, צעברעכט די דינע שאָל,
דאָך וויער גייט אויס פון דאָרשט?
איך אַליין האָב לאַנג מיין דאָרשט געלאָשן אַן ריינעם קוואַל...
אזוי ברענג איך אייך די שאָל מיט וואַסער — שלאָגט איר
מיר דאָס גלאָז פון האַנט אַרויס.
דאָך וויסט: די שטראָף פון זינד איז זינד...
די שטראָף פון פינצטערקייט איז בלינדקייט
נישט צו זען די טיפע שטראָף אפילו...
נישט צו וועלן זיך פון זומפ צו ראַטעווען...
נישט צו וועלן די אומענדלעכקייט עפענען פאַר גאָטס ליכטיקייט.
אזוי וויסט, אז איך בין מייסטער! אזוי איך האָב שוין
ביז היינט גאַנץ אָפּ א שלעכט-געמאכטן גלאָק
צעשמעטערט מיט מיין האַמער.
וועט מיר געלונגען אויך דעם גלאָק פון אייער מיאוסקייט, פאַלש-
קייט, שלעכטקייט —
צעשמעטערן אויף שטויב...

ג ל ח

גאָט קען העלפן. גאָט איז גרויס און גאָט פאַרגיט די זינד פון אַלע זינדער.

נאָך איצט איז די צייט די מויד צו פאַרטרייבן...
זי איז נישט פון אונזערע...
אין וואַלד געוואַקסן, מיט אַלע בייזע רוחות...
אַלע וויסטע שדים...
צעטרייבט די גאַנצע באַנדע, — דאָס שרעקלעכע געזינטל פון נישט-גוטע...
און ראַטעווט אי זיך, אי אייער גוטן נאָמען!

הייַנריך

אַז איך בין דאָ נישט לאַנג געלעגן אויפן טויטנבעט,
איז זי צו מיר געקומען און מיך אויסגעהיילט.

ג ל ח

שוין אויסגעהיילט.

הייַנריך

איר האָט אַ רעכט צו טראַכטן וי איר ווילט...
מיר אַבער איז דאָס נייע לעבן — ליב...
און זאָל דער טויט מיך נעמען,
אויב איך וועל אָן איר פאַרגעסן!

ג ל ח

איצט איז אַלצדינג אויס!
צו טיף זענט איר געזונקען. דאָס גיהנום אייערס
נאָך אויסגעצירט מיט שטיקלעך הימל...
איך זע שוין וי איר האַלט... פאַרפאַלן!
אַז קענן געצנדינער אוין מכשפות
האָבן מיר נאָך, גאָט צו דאַנקען, שייטערהויפנס...
אַן אַלט מיטל, וואָס שטענדיק איז עס ניי און גוט...

וען אַלע גלאָקן קלינגען,
איז צייט צו דאַנקען גאָט.

צלמט זיך

פּאָרהאַנג

דער אייגעזונקענער גלאָק (7)

גלח

טוט ווי איר פֿאַרשטייט! איך געזעגן מיך!
די ווילדע־קרייטעכער פון אייער זינד
זענען שוין צו הויך אין פעסט געוואַקסן — —
אויסצוראָטן זיי איז נישט פֿאַר מעטשנס כּוחות...
זאָל זיך גאָט דערבאַרעמען אויף אייך...
איינס נאָר וועל איך אייך זאָגן:
פֿאַראַן אַזאַ מין וואָרט, וואָס הייסט חרטה...
געהערט אָמאָל דאָס וואָרט? אויב נישט — איז נישט..
די פיל פון גאָט קען טרעפן יעדן איינעם אומעטום
אין וועט די פיל דיך טרעפן, האָף איך,
אַז זי וועט טרעפן
גלייך אין האַרץ...
דו וועסט נישט לעבן אין וועסט נישט שטאַרבן.
אין שעלטן וועסטו אָט־דעם ערשטן טאָג פון דיין געבוירן,
אין פלוכן וועסטו דיין מוטערס טראַכט
אין אויך דיין גאָט...
געדענק! — —

הייבריך

צו וואָס די אַלע שוואַרצע בילדער, פֿאַסטאָר!
מאָלן שוואַרץ קען איך אַליין.
אין בעסער נאָך פון אייך...
שרעקט מיך נישט מיט קינדערישע מעשיות —
פֿאַר פיילן האָב איך נישט קיין מורא...
געדענקט איר יענעם אַלטן, אַלטן גלאָק — פון אייער קלויסטער.
וואָס האָט אַראָפגעשלעפט אין אָפגרונט איר באַשאַפֿער?
אויך יענעם גלאָק איז נישט געלונגען
זיך אין מיך אויף שטענדיק שטום צו מאַכן...
אין פון דער טיפֿעניש פון ים —
עס וועט דער גלאָק נאָך קלינגען...
איר'ט זען...

דער זעקסטער זיצט אויף א מין דערהויבן טראָנעלע, מיט א בלויש־
טשענדיק קריינדל אויפן קאָפּ.

אָפּגעאָסענע און רויע שטיקער אייזן ליגן צעוואָרפן. פּלאָנער
און פּוריזם.

הייַנריך

קלאַפּ שטאַרקער, שטאַרקער, דו געלייַמטער קאַרליק,
אַבמער נישט... מיט ביבער־טערערן...
אַרבעט ווי מ'הייסט! און קוק נישט ווי די פייגל פליען...
אַז נישט סמאַליע איך דיר ס'בערדל אָפּ.

צווייטער קאַרליק

האַרפּט אונטער דעם האַמער

אַרבעטן און אַרבעטן און אַרבעטן,
מ'הערט נישט מער, נאָר אַרבעטן

הייַנריך הייבט אים אויף איבערן פייער, דער קאַרליק צאַפּלט
זיך אוין שרייט. דער קאַרליק בּאַ דער אָרנע אַרבעט פליגקער

ערשטער קאַרליק

מייסטער, כ'קען נישט מער... כ'האָב קרעמפן אין די השגה.

הייַנריך

צום צווייטן קאַרליק

נו, און דו? ביסט אויכעט שוואַך?

צווייטער קאַרליק

שאַקלט מיטן קאָפּ אויף נייַן. שמייכלט. נעמט זיך האַמערן מיט
אַלע כּוחות

פערטער אקט

אין דער גלאז-בלאזערי

אין דער פעלזנמויער רעכטס איז אויסגעהאקט א טויער, דאס פירט אין א הייל פון א בארג. לינקס — א שמידערייַ מיט בלאז-זאק און קוימען. פס ברענט א פייער. נישט וויט פון שמידאויון שטייט א קאוואלע.

ה י נ ר י ך ד־ר־ל־ט מיט א צוואנג א שטיק אייזן אויפן שמיד-אייזן.

זעקס קארליקלעך אנגעטון מיט בערגלייט זענען מיט אים

דאס ערשטע קארליקל האט געזומען די אפצוועגע אין דער האנט ארייַן אין דער זעלבער צייט וואס היינריך.

דאס צוויטע הייבט דעם גרויסן האמער און לאזט אים אראפ אויפן צענלימן אייזן.

דער דריטער פאכעט מיט דער הארנע.

דער פערטער לאזט נישט אראפ קיין אויג פון דער ארבעט, קוקט זיך צו, ווי ס'וואלט אים נעגאנגען אין לעבן.

דער פינפטער שטייט מיט א דובינע אין האנט און וואַרט צו דערלאנגען א זעץ.

אין קאָריטע מיט וואַסער וואַרף דאָס שטיק!
דער וואַסערניק וועט די פינגער קיללן —
מיט נאַסן מאָך.

צום צווייטן קאַרליק

דו דיך אויס, דו פוילער הונט. האָסט דיין רו פאַרדינט מיט שוט־
רער אַרבעט.

ער נעמט דאָס נעשמיד־ע אייזן, ועצט זיך אַנידער און באַטראַכט עס

פעסט און גוט געמאַכט
די שעה האָט גליק אַריינגעשמידט אין דיר, דו אייזן.
פון גאָרנישט צו לעבן אויפגעוועקט צום שיינעם ציל פון נוצלעכ־
קייט און הילף.

דער פערטער קאַרליק איז נעזעסן אויף א בענקל און עפעס נע־
שפּטשעט אין היינריכס אויער.

... איך הער נישט...
מיין אויער איז נישט קיין קעטל אויפצוגעמען רייד אומווער־
דיקע...
דו טראָג זיך בעסער אַפּ... אַז נישט פאַרשטאַפּ איך דיר
ס'מויל!

דער קאַרליק דערשרעקט זיך

מיין האַנט שטייט איצט אין דינסט פון וואונטש און ווילן...
און ווער איז דאָ דער שאַפער און דער האַר?
נו, בעבע נישט און זאָג מיר קלאָר:
ווער איז דאָ דער מייסטער?

דער קאַרליק שושקעט ווידער עפעס היינריכן אין אויער. היינ־
ריך ווערט בלאַס, זיפצט. הייבט זיך אויף און לייגט דאָס
פּאַרטיקל שטיק צוריק אויף דער קאַוואַלע, מיט פּנים

דו... ריר נישט אָן דאָס שטיק... דיין האַנט צעשטערט —

הייִנריך

בּא אַלע הענער און בלויע פּאוועס, מ׳דאַרף אייך האַלטן אין די הענט.

ער נעמט ווידער די אָפּצוועגנע

פערד פאַרלירן אָפּט די אייזן־שיך פון זייערע פיס,
און קאַרליקלעך פאַרלירן אָפּט די קעפּ!
נאָר איך פאַרליר דעם מוט נישט און דעם ווילן —
אין אייזנגוס עס גלית מיין ציקל...
דורך שווערע אייזן־האַמערס צום גרינגען לוין פון גאָלד...
גו, שטאַרקער חברה!
הייסער אייזן פאָלגט. קאָלטער — רעדט אַנטקעגן...
וואָס טוסטו דאָרט?

ערשטער קאַרליק

נעמט א גליענדיק שטיק אייזן און ווילט עס בייגן מיט דער האַנט

איך ווילט עס מיט דער האַנט פאַרענדיקן.

הייִנריך

גיב אַכטונג, דו... דו וועסט די הענט פאַרברענען.
אייזן איז דאָך נישט מיט הענט צו פורמען —
דיין קראַפט דאַרף איך, אָ קאַרליקל
מיינע הויכע טורעמס
אויפצובויען.

ערשטער קאַרליק

געלינגען איז די פאָרם — די האַנט איז גאַנץ
אָ ביסל מיד און מאַט — דאָך ווער פאַרדינט דעם קראַנץ?
היט אים, דרייט זיך אין זיין טויטן קרייז...
און טיילמאָל הערט מען אָ געוויין —

אַליין מיט אויגזער בעטלער-עלנט... דאָס גאָלד פון מאָג פאַר-
שוועכדט...

ער לייגט זיך אויפן בעט און לייגט מיט אָפענע אויגן אויף
אַלומט. א וויסער נעפל קומט אריין דורך דער טיר. אז דער
נעפל וועלט צוגאנגען, זעט מען דעם וואסערניק, ארויסשטעקן
דעם קאָפּ איבער דער קאַריטע

וואַסערניק

קוואַאַקס! ברעקעקעקס! איצט רוט ער... דער מייסטער,
וואָרים

ער זעט נישט אויף ער הערט נישט.
הויקערדיקע רוחות
קריכן וואָלקנדיק פון די געבערג.
אָט דראָען זיי מיט גרויע פויסטן —
מיט ברעכן זיך די פינגער פון די הענט.
גאָרנישט הערט ער!
די קראַנקע ביימערס זיפצן הערט ער נישט.
דאָס שטילע פייפן פון די שדים הערט ער נישט.
דאָך די אַלע נאָדלביימער פארנעמט די אַלע קולות, די גע-
וויינען...

די נאָדלען שטעלן זיך בא אים קאַפויר פון שרעק,
אין ער אַליין קלאַפט מיט די צווייגן —
וי אַ הינדל אַ צעשראָקנס מיט די פליגלען,
אַ פראָסט גייט דורך זיין לייב, ער פילט דעם אָנקום שוין
פון וינטערנעכט, פון שניי וויכערס...
דאָך שאפט ער אָן אַן אָפשטעל, — זיין בליונג-ווערק
עס ווערט אין שלאָף פארעגדיקט.
אין ראַנגלען ראַנגלט זיך א יעדער אומזיסט.
וויל ראַנגלען ראַנגלט זיך א יעדערער מיט גאָט...

היינריך וואַרפט זיך אויפן בעלעגער אין קרעכצט

אומזיסט צעטומלט דיינע כוחות,

דאָס ערגסטע ביסטו אויסן — דאָס גוטע קומט.
וועט ברוין אין בלוי פון קנאה...
עס העלפט דאָ נישט דיין שנאה!
דער מייסטער בין איך דאָ — איך בייג נישט אָן מיין קאָפּ
אין טון מעגסטו, וואָס דו ווילסט — דו טראָפּ!

פינפטער קאַרטיק צעקלאַפט דאָס פּאַרטיקע שטיק אויף דער קאַ-
וואַלע. היינריך קריצט מיט די ציין

נו, גוט. איצט מאַכן מיר יום-טוב... רו-צייט!
וואַרפט די גאַנצע אַרבעט! גייט אייך קאַרטיקעס אַהיים!
וועט דער מאָרגן נייע כוחות אייך באַשערן, רוף איך אייך!
דערווייל גייט! פון נישט געבעטענער אַרבעט קומט קיין גוטס
נישט אַרויס.
דו, דאָרט באַ דער האָרנע... כ'האָב מורא, וועסט שוין היינט
קיין פייער נישט צעבלאָזן... נו, טראָג דיך אָפּ!

צלע קאַרטיקעס פּאַרשווינדן דורך דער פּענזון-טיר. דאָס קאַרטיק
אויפן טראָן בלייבט זיצן

וואָס זיצטו דאָרט אזוי ווארטסט? גיי א ו י ך.
דיין וואָרט איז ווייט אזוי נאָך נישט אויסגעטראַכט...
נאָך נישט היינט אין נאָך נישט מאָרגן — קומט דיין וואָרט
גאָר ווייסט, צי וועט דיר ווען עס איז דאָס וואָרט באַשערט זיין!
וי מיד איך בין! איך ליב דיך נישט דו מידע בין-השמשות-
שעה...

נישט טאָג, נישט נאַכט...
דו נעמסט די האַנט מיר פון היינט
אזוי ברענגסט קיין שלאָף נישט
וואָס דאָס אַליין איז בלויז דער זין פון רויען.
מיין האַרץ איז פול מיט אומגעדולד... אזוי וואַרטן מיז איך
אויף דעם נייעם טאָג...
די זון געהילט אין קאַלטן פורפור שלעפט זיך צו דעם אָפּ-
גרונט...

אזוי לאַזט אונז דאָ אַליין...

דער אַלטער גלאָק פֿאַרבענקט זיך אוּן ער ווייגט. . .
ווי בלוט וואָלט אים פּוּן מויל גערוּנען.
זי וואַרפֿט זיך, ציטערט, רייסט זיך פּוּן דער טיך. . .
אַז ווי וועט זיין צו דיר.
אַז עס וועט דער אַלטער גלאָק דערוואַכן!
בּים! בּיהם!
ווי דער טויט אַליין וואָלט זיין אין אים. . .
בּים בּאַהם! . . .
ברעכט אין אים דער צאָרן־פּלאַם. . .

הייַנריך

העלפֿט מיר!
אָ העלפֿט מיר. . .
איך האָב אַ בּיזון חלום!

וועקט זיך

וואו בּין איך, בּין איך דיין. . .

פֿר רייבט זיך די אויגן אוּן קוקט זיך ארוּם

איז עמעצער פֿאַראַנען דאָ?

רויטענדעליין

באַווייזט זיך אין דער טיר

אָך, דו האָסט דאָך מיך געוּפֿן.

הייַנריך

יאָ, קום אַהער צו מיר!
לייג דיין האַנט מיר אויפֿן שטערן
אָט־אַזוי־אָ. גוט.
איך מוז דיין האַנט, דיין לייב, דיין אָטעם פֿילן,
קום אַהער. . . אָט גוט אַזוי! נאָר נעענטער — דריק דיך נענ־
טער צו!

זינד בלייבט זינד!
און מיט עקשנות קען מען נישט
גאָטס ברכה אויף זיך ברענגען.
דיין לייב איז פול מיט קרעץ!
דיין קלייד איז אומריין!
די וואַשערין, וואָס קען די פלעקן וואַשן,
האָט דערווייל נאָך בײַ צום וויגל מיר נישט דערגרייכט.
שוואַרצע שרעטעלעך, קלויבן זיך אויף דיר —
אין אַלע ווינקלעך, וועלדער,
אין אַלע פוסטע פעלדער.
די גיהינם-הינט, זיי וועלן זיך צעוואָיען באַלד!
און וען די גיהנום-הינט צעוואָיען זיך!
די נעפל-ריזן בויען שוואַרצע שלעסער אויס
מיט אָרעמס מוראדיק און שוואַרץ און דיק...
ווערן ווי די וואָלקנס אומרויק און בייז,
און וועלן דיך אין אויך דיין ווערק צעדריקן.

הייַנריך

קום צו הילף רויטעגדעלייַן!
נישט גוטער איז דאָ לעבן מיר!

וואַסערניק

זי הערט דיין רוף און קומט! דיר העלפן קען זי נישט!
דו הער מיך אויס:
דיין גלאָק לייגט אייגעזונקען אינם ים
אונטער פלאַנצן ווילדע,
שטיינער פינצטערע.
זי בענקט צו יענער הויכקייט
וואו לייכטיקייט טוט הערשן!
די פיש און וואַסער-ברואים, זיי שוויגן אַרויס און שוויגן אַריין,
דאָך מיין טאַכטער די גרינהאָריקע
היט דעם גלאָק...

אַלע בייזע כוחות, וואָס לויערן אויף מיר.
וויל נאָר אין שלאָף קענען זיי די נעץ אויף מיר פאַרוואַרפן. . .

רויטענדעלייַן

דו ציטערסט, היינריך!

היינריך

ס'איז אַ ביסל קיל. . .
נאָר שרעק זיך נישט. . . רוק דיך נענטער צו, דערוואַרעם מיך!

רויטענדעלייַן

דו טייערער, דו טייערער!

היינריך

זאָג מיר, צי דו גלייבסט אין מיר?

רויטענדעלייַן

דו מוטיקער! דו זוניקער!
דו בלאַסער! איך קוש דיין ווייסן שטערן,
וואָס צירט די ריינע בלויקייט פון דיין אויג.

פויזע

היינריך

יאָ, מאַך מיך גלייבן, אַז איך בין מוטיק, בראַוו.
גיב פליגל צו מיין טרוים!
דער חלום איז דעם אמתס שטאַרקע זייל,
וויל פונקט עס מוז די האַנט מיט האַמער אין מיט דלאָמ זיך מיען,
מאַרמאָר שפאַלטן, אַרויסנאַרן פון אים די פאָרמען די באַהאַל-טענע. . .
אַוועקהאַקן דאָס איבריקע, נישט נוצלעכע.
וי דעם מענטשנס פלייס מוז זיך אין דער קלענסטער קלייניקייט פאַרקריכן.

דו ברענגסט די פרישקייט פון וואַלד, דעם רעגנאָטעם...
קוש מיך! קוש מיך!

רויטענדעלייַן

וואָס איז דיר, מיין טייערער?

היינריך

צי וויס איך דען?
עס איז מיר אַזוי קאַלט.
ברענג מיר עפעס צוצודעקן,
מיד בין איך — מיד... אוך אויסגעשעפט!
בין איך מיר אַזוי געלעגן אוך גערוט,
האָבן בייזע גייסטער מיר דאָס לייב געריסן,
געוואָרגן מיך, געשטיקט... געזעצט זיך אויף מיין האַרץ...
איצטער אַבער איז אַלץ ווידער גוט.
גוּ, גוט, איצט בין איך אויפסנייַ
מיט פּוחות אָנגעגורט, —
איך שרעק מיך נישט —
זיי מעגן קומען!

רויטענדעלייַן

ווער?

היינריך

די שונאים.

רויטענדעלייַן

וואָסערע?

היינריך

אַלע בייזע רוחות,

היינריך

פיילן גיפטיקע? זאָג, ווער האָט פיילן גיפטיקע פאַר מיר?
ווּעמען האָט מיין לעבנסגרויסקייט דען זיין ליכט פאַרשטעלט?
אייגעם וויס איך בלויז, וואָס האָט די פויסט אויף מיר געהויבן
אין גערעדט צו מיר פון גיהנום-שטראָף, פון אַ פייל, וואָס ווּעט מיך
טרעפן גלייך אין האַרץ.
ווער האָט דען זיין בויגן אָנגעשפאַנט?
ווער געצילט דעם גורלס פייל אויף מיר?

רויטענדעליין

קיינער נישט, מיין גוטער, קיינער נישט.
דו ביסט אַנטקעגן אַלדאָס בייז געשיצט.
אוּן אייצט צווינגער מיט דיין אויג —
אוּן וויכע לידער קוואָלן, קוואָלן-אויף, וי בלויער רויך...
גיב מיר נאָר דעם קלענסטן צייכן מיט דער האַנט —
אוּן אין גרויסן פעלזונזאַל פון אוגזער וואַלד
צעפליטערן, צעפלאַטערן די ערד-מענטשלעך...
די מזג-טובס... אוּן זשומען וי די בינען-כלות,
צירן-אויס דעם דיל, די וועגט מיט זייער שוינקייט...
די רויע גייסטער טומלען זיך דערצאָרנט פון דיין שאַלטן אוּן דיין
וואַלטן,
אין אַ וועלט אַ האַרטער, אַ זיכערער, וואָס קער צו זיין...
מוזן מיר אין בויך פון דרערד זיך ראַטעווען...
וואו די האָרעדיקע העגט פון ריזן וועט אונז נישט דערגרייכן
קענען...
טויזנט וואַקס-ליכט וועלן טריפן מיט אַ ליכטיקייט, וואָס שיצט...

היינריך

צו וואָס? צו וואָס? וואָס דאַרף איך רו... אוּן זיכערקייט,
ווען מיין וועלק דאָס גרויסע וואַרט אויף זיין נשמה...
וואַרט צו קינדיקן אויף לאַנד אוּן ים —

זוכן, נישטערן... דאָס קלענסטע פינטעלע —
אין פאַרלוירן אוּן פאַרבלאָנדזשעט ווערט די זעל...
קען איר אייגענע משא נישט דערטראָגן...
אוּן ווערט דיין פוס דיר שוואַך, וואַקלט אויך דיין גלויבן...
אוּן נישט פאַרענדיק בלייבט דער גרויסער אָנהייב.
דער פידל־שפּיל פון דיינע נערוון — ווערט איינגעשטילט...
ווי‌ל די האַנט די מעכטיקע, באַהאַלטענע
ס׳פייער אויסלעשן פון דיין מזבח —
נו זאָל זי עס טון! ווען דעמאָלט מיר דער פּריסטער־מאַנטל פון
די אַקסלען פאַלן...
אוּן דעם קאָפּ געבויגן, ווען איך מיט גרויס בושה
פון דעם טעמפּל־בארג אַרונטערשטייגן...
דאָך דערווייל צינדט די פאַקלען!
ליכט! וויז דיין וואונדער אוּן דיין קראַפט!
דו, כישופמאַכערקע! נעם, לאָז מיך פון דיין ווין פאַרזוכן!
אוּן גיכער, ווי די זיסע פוילקייט, ווען מיר
די הייסע ביטערקייט פון נויט אוּן מוז פאַרזוכן...
נישט־פאַרשוועכדט דעם טאָג, נישט פאַרטכלעוועט די נאַכט...
נאָר אָפּגעצייט אויף א שנור די פערלדיקע רגעס...

רויטע נדעלייך

דורך בערג בין איך גענאָפן —
געפלאַטערט ווי א שפּינוועבס אינם ווינט...
ווי א מאַמע־בין, וואָס פליט פון בלום צו בלום,
פון פלאַנץ צו פלאַנץ — פון קרייטיכער צו קרייטיכער,
דורך „טייפל־פינזלען" מאָך אוּן גלעקלבלימלען,
אַלע, אַלע האָב איך שטיל באַשוואירן,
אַלע, אַלע האָבן מיר צו זאָגן געמוזט,
זיי ווען דיר קיין שלעכטס נישט טון...
דער שוואַרצסטער שרויט פון וואַלד,
ווען דיר, דו וויסער גוטער, דינען ווי א קנעכט —
אין שיצן דיך פאַר פיין גיפטיקע.

הייִנריך

איך וויס... איך וויס...
קינדער, זענען קינדער...
און קינדער־העגטלעך טויטן אָפּט די שיינע שמעטערלינגען פון
לויטער ליבשאפט...

רויטענדעלייִן

דו מיינסט, אַז איך בין אויך אַזוי?

הייִנריך

דו — ווי אַנדערש. יונג זיין מוז אַ יעדערער, וואָס וויערט אַלט...
דיין אויג איז מיר אַ בלויער שפּיגל פּאַר מיין צער.
אָ קינד, נישט איך האָב דיר יסורים אָנגעטון —
נאָר מיין צוגנג, מיין מויל...
מיין בלוט, מיין פּוּלס, מיין פלייש־און־מאַרך
וויסט נאָר פון דער גרויסער ליבע!
קום... נו, קום... נו כליפּע נישט אַזוי.
צום נייעם וועג האָסטו מיין פּוס באַוועגט...
מיין האַנט, וואָס איז דאָך בײַז אַצינד געוועזן לײדיק,
האָסטו מיט גאָלד און זילבער אָנגעפּילט...
איצט קען איך שפּילן מיט די געטער אין לאָטעריע...
איין באָק שטייט נאָך אַצינד און קען דיין שיינקייט נישט פּאַר־
שטיין,

דיין ליכט האָט מיך פּאַרבלענדט —
אַז זעען קען איך נישט און פּילן קען איך נישט...
דער קוואַל איז נאָענט... דאָס גליק — לאָזט
הערן זיין גאָלדענעם טרומייט —
פיר מיך, לייכט מיר!

וואַלדנידְק

שרייט פון דרויסן

אַרויף! אַרויף! וואָס וואַקלען אייערע טריט?

דעם גרויסן טאָג, דעם טאָג פון אַלע טעג.
איך מוז אַוועק אוּן זען, ווי האַלט עס דאָרט —
מוז איך אָפּבינדן פון טויטן גלייכגילט...
צינד אָן אַ פּאַקעל! באַלייכט מיין וועג...
נאָר גיך! ווייל די שונאים אוּנזערע, די קליינע, פינצטערע
שלאָפן נישט אוּן רוען נישט...
איך הער די מויזנצייַן, וואָס נאָגן אין דעם זוינקלשטיין פון מיין
געביי...
ענדיק איך אוּן — רייס איך די האַרטע, ביטערע פרוכט, וי ווערט
זי זיס!

אַ וואוּנדער טוט זיך אויפטוּן אוּן אַנטפלעקן
אין שטיין, מעטאַל אוּן גאָלד אוּן עלפאַנטביין...
אוּן ביז צום לעצטן, לעצטן קלאַנג —
שטייט עס אוּן באַזיגט די גרויסע אייביקייט...
דאָס נישט געראָטענע איז אויסגעשטעלט צו קלוּת אוּן צו שאָדן...
דאָס פאַרענדיקטע, וואָס איז פולקאָם אין זיין ווערט, איז רונד אוּן
אויסגעפילט
אוּן האָט קיין אַרט נישט פאַר דעם קלענסטן טראָפן סם...

ער לאָזט זיך ניין, בלייבט שטיין בא דער טיר

נו, וואָס שמייסטו, קינד?
איך וייס, איך האָב דיר ווי געטון מיט מיינע רייד...

רויטענדעלייַן

ניין. ס'איז גאָרנישט.

היינריך

וואָס דען איז דיר?

רויטענדעלייַן

גאָרנישט.

נא, נעם און קלאַפּ,
וואַרף די שארפע שפּיזן דיינע אָט אהערצוצו
זיי גייען נישט אריין אין לייב,
זיי קיצלען בלויז.
אָט אויף דער קאָוואַלע קענסטו שמידן פּוטער...

היינריך

עך, פּאַרדאַמטער באָק!
וועז דיין כּוח וואָלט זיין נישט קלענער פון דיין מויל,
וואָלט איך דיר באַפּוילן: וואַסער שלעפּן, ציגל טראָגן
און — שמיץ וואָלסטו בא מיר געכאַפּט — פּייערדיקע.

רויטענדעלייַן

ער וואַרנט דיך מיט גוטן.

וואַלדניק

כע כע! סע'ט גיין אַ גאַנג!
איך וועל אַליין נאָך שטיין דערבייַ,
ווי מען וועט דיך שלעפּן צו דעם שייטערהויפן,
ווי מען שלעפּט אַ קעלבל צו דעם שעכט-הויז...
שלעפּן וועל איך גאַנצע פּעסער סמאָלע, בוימל, שוועבל
צוזוגרייטן דיר אַ פּייערל...
זאָלסט זען דעם זיידן מיט דער באָבען.

א נעשריי און א טומל פון א סך קולורן אין דער טיפענישׂ

רויטענדעלייַן

דו הערסט? היינריך? מענטשן... מענטשן קומען.
כ'האָב מורא, אויב מען מיינט נישט דיך.

עס פּליט אריין א שטיין און טרעפט רויטענדעלייַן

באָבע, העלף!

אַ בּאַרג מיט אַש זאָל ווערן פּונם טעמפּל.
הער גלח, רירט זיך...
און איר אויך, הער ראַזירער!
די פּאַקלעך — האַלט זיי גרייט!
אָט איז שטרוי און פּעך און צווייגן,
דער מייסטער היינריך איז פּאַרנומען איצט — מיט איר...
האַלט זי אין די אָרעמס זיינע — קושט זי!

היינריך

וואָס שרייסטו ווי משוגע — דו אייזל דאָרטן!
וואָם רופסטו דורך דער נאַכט און נעפּל — דו!
היט זיך, זאָג איך דיר!

וואַלדניק

פאַר דיר?

היינריך

פאַר מיר, פאַר מיר...
כ'פּאַק דיך בא דער בּאָרד, דו ציגנבאָק...
איך גיב דיר אָפּ אַ גאָב — איז ווערסטו שטיל!
און וויז איך דיר, ווער דאָ איז באַלעבאָס
און פּוץ דיך גוט אַרום, און גיב דיר ווי סע קער צו זיין,
מאַך איך אויפן סוף פּון דיר א לייט...
גיב דיר האַק און האַמער אין דער האַנט (וואָס מעקעסטו?)
און ווילסטו נישט ס'אייזן קלאַפן...
לייג איך דיך אַוועק — שמעלץ דיך אינם פייער איבער
און קלאַפ דיך אַזוי לאַנג, ביז דו ווערסט א נייע זאַך...

וואַלדניק

ווייזט אים דעם הינטן

ציגעלע-מיגעלע-האָפּסאַסא!

רויטענדעלייַן

טו עס, וואַסערניק, דו קענסט אוך מוזט.

וואַסערניק

צו וואָס די גאַנצע זאַך?
וועמען גייט עס אָן — דאָס מייסטערל,
וואָס וויל העכער זיין פון מענטש אוך גאָט...
חברה וועט זיך שוין מיט אים אָפרעכענען...
מיך גייט נישט אָן.

רויטענדעלייַן

גיי העלף, אַז נישט וועט זיין צו שפּעט!

וואַסערניק

וואָס גיסטו מיר דערפאַר?

רויטענדעלייַן

וואָס איך גיב דיר?

וואַסערניק

יאָ.

רויטענדעלייַן

בּיט זיך אויס.

וואַסערניק

דיך אַליין... כע, ברעקעקעקס!
לאָז פון דיינע ברוינע קלייַדער פאַלן דאָס קלייד, די שיך, דאָס העמד,
קום אַריין צו מיר אין דיין אייגענער וויסער הויט,
איך וויל דיך טראָגן אויף די הענט...

הײַנריך

געהאָמט האָב איך פון אַ טשאָטע הינט, וואָס יאָגן מיך...
די טשאָטע איז פֿאַראַן. דאָך יאָגן וועט זי מיך פונדאַנעט נישט.
פֿאַרקערט, דאָס ביין פון די הינט דערמאַנט מיך בלויז,
אַז איך בין, דאַנקען גאָט, נישט פון הינטיש בלוט...
אוּן דערנער רייצן בלויז דעם מענטשס באַגער,
די וויסע רויזן איינצוזאַמלען...
נו, באַווייזט זיך שוין! כ׳גיב דער וואַנט אירס
אוּן כישוף דעם בייזן כוח אַנטקעגן — זיך אַליין...

גייט אָפּ מיטן האַמער

רויטענדעלײַן

שרייט

באָבע, העלף מיר!
העלף אים, וואַסערניק!

וואַסערניק טויכט אויף

איך בעט דיך, לאָז די וואַסערן איצט בושעווען...
צעשטערם אַלע טייכן. בינד זיי אָפּ,
צעזעץ די פעלזנשטיינער, שרעק זיי אָפּ
אוּן טרייב זיי אָפּ.

וואַסערניק

ברעקעקעקס! וואָס זאָגסטו זאָל איך טון?

רויטענדעלײַן

שלאָג זיי מיט די וואַסער-בייטשן!

וואַסערניק

דאָס איז נישט פאַר מיר.

הײַנריך

אַ דאַנק דיר, קינד...
דען ווידער ברענט מיין דאָרשט
נאָך ווײַן, נאָך לײַכט, נאָך דיר.

ער טרינקט

איך טרינק צו דיר, מיין שיינער וואַלד-גייסט!
אוּן ווידער קניפּ איך אָן מיין לידשאַפט
אָן דיין ציטערדיקן לעבן...
דו ביסט די פֿליגלען פּון מיין לעבן, קינד. טראָג מיך!

רויטענדעלײַן

נישט שווער ביסטו, דו גרינגער!
אוּן נאָענט איז מיר די וויטקייט דורך דיין נאָענטקייט.

הײַנריך

מיין טײַערע, איך הער געזאַנג!

רויטענדעלײַן

איר אַלע שטיל-באַהאַלטענע...
פּון פּעלונשפּאַלטן, גריבער, קלופּטעס,
נעמט באַווייזט זיך! דעם גרויסן זיגער-פּעסט מיט אונז צו טיילן.
שפּילט-אויף!
עי, לאָזט ציטערן די פֿליטן אוּן די פידלען!

מוזיק

שפּילט-אויף, שפּילט-אויף, איך ווילּ אין טאַנץ פּאַרפֿאַטערן...
פּייערפֿליגן, קלייניע, לײַכטיקע
פֿלעכט איך מיר אַריין אין מיינע זאַפּראַנרויטע האָר,
אוּן מיט-אָט דער בלישטשענדיקער פּליטער-ציר
טאַנץ איך, — ווי אַ פּייער אין אַ פּייער.

רויטענדעליין

ווילסטו טאקע ?
וי קלוג דו האסט דאס אלעס איינגעפעדעמט...
הער זשע, וואס איך זאג דיר !
וועז דו זאלסט ווערן דריי מאל אזוי אלט
וי די ווייסע באבעצע פון וואלד
אוז דו זאלסט מיך אין א זשאבע־שיסעלע פארשלאסן האלטן
טויזנט יאר... וואלט איך אלץ נישט איינגעגאנגען אויף דערויף.

וואסערניק

אויב אזוי מעגסטו זיך געזעגענען מיט אים.

רויטענדעליין

דו לייגסט ! דו לייגסט ! הער נאר, וי ער רופט !
זיין קול איז גרויס אוז שטארק...
מיינסט איך זע נישט, ווי דו ציטערסט ?

וואסערניק אפ. הייניריך קומט וידער. ער איז גרייט צום קאמף,
ער לאכט וילד אוז זינגעריש

הייניריך

וי די הינט משוגענע איז מען מיך באפאלן...
אוז ווי הינט האב איך זיי אפגעטריבן מיט פאקלען אוז מיט פייער.
אויף מיין באפעל האט מען פעלזנוועגט צעריסן,
ביימער מיט די שטאמען אויסגעפליקט.
גיב מיר א טרונק ! דער קאמף דערקוויקט,
גיט שטאל אריין אין בלוט אוז אדערן.

רויטענדעליין

נא, טרינק, הייניריך.

זע — ווי טיף און פול מיט וואונדער ס׳איז די וועלט.
דער מענטש, דער וואונדער פון די וואונדער...
א פרעמדער אומעטום און אומעטום אן אייגענער...
קענסטו דאס פארשטיין, דו ליכטיקע?

רויטענדעלייך

שטיל

יאָ.

היינריך

דו צימערסט? זאג, וואס שרעקט דיך?

רויטענדעלייך

איך וויס אליין נישט.

היינריך

נו, שרעק דיך נישט, קום אין לאָמיר רוען!

בעת ער פירט זי צום פעלזנטוויער, בלייבט ער פלוצים שטיין און דרייט זיך אויס

בעסער וואָלט געווען.
וועג עס זאָל אונז די לבנה נישט אזוי פארשיט באגלייטן...
בלאס איז זי, ווי קרייד און — נייגיריק.
די פינצטערניש דערשלינגט זי נישט...
זי פארבט זי בלויז מיט וואסער-פארב!
בעסער איז דער בעפל שוין — ווייל דאס גרויקייט פון דער נאכט פארדעקט.
ס׳איז קלאָר און... —
האָרך! דו הערסט? שוין ווידער!

רויטענדעלייך

ניין — איך הער נישט... און וואס דו זאגסט איז מיר נישט זייער קלאָר.

הײַנריך

שטיל!...

רויטענדעלײַן

וואָס?

הײַנריך

הערסטו נישט?

רויטענדעלײַן

וואָס?

הײַנריך

גאָרנישט.

רויטענדעלײַן

וואָס ביסטו מיטאַמאָל אַזוי פאַרענדערט?

הײַנריך

איך וויס נישט! איך וויס נאָר, אַז דיין קול
פאַרלאָזט דיך... עפּעס איז דאָרט...

רויטענדעלײַן

וואָס?

הײַנריך

עפּעס ווי אַ שטיל געווײַן... דאָס שפּילט דער ווינט...
נו, גוט... ס'איז גוט... ס'איז גאָרנישט...
אוּן גיב די לִיפּן דיינע —
די לִיכטיקע, דו אייביקע!

זיי קושן זיך. א לאַנגע פּויזע. דערנאָך בייגן זיי פּעסט ארומגע-
נומען ביז צום טויער

רויטענדעלייַן

נישט קוק אַראָפּ! איך שלייַס די טיר... דו זאָלסט נישט זען --
וואָס דאָרטן טוט זיך נישט!

הייַנריך

כ'בעט דיך, לאָז מיך זען!

רויטענדעלייַן

ווי אין קעסל-גרויב, עס דרייט זיך אוּן עס זידט
די כוחות פוּן דעם וועלט... די כוחות פוּן צעפאַלן...
דער וויסער וואָלקן איז דער זודנדיקער קעסל —
נישט קוק אַהין!
די אויגן דיינע זענען שוואַך — עס שווינדלט.

הייַנריך

איך האָב דעם מוט באַגעגענען מיין שרעק
אוּן דריקן איר די האַנט.

רויטענדעלייַן

וויידער ביסטו אוּנזער מייסטער, אוּנזער האַר...
די שוואַרצע בלענדענישׂ צעקריכט, צעפוילט...
נעם דעם האַמער דיינעם — גיב אַ זעץ!

הייַנריך

זעסטו דען נישט, ווי ס'קלעטערט וואָס אַמאָל אַלץ העכער?

רויטענדעלייַן

וואו?

הייַנריך

אויף יענעם שמאָלן פעלזנוועג אַרויף,

הײַנריך

הערסט נאָך אַלץ נישט?

רויטענדעלײַן

איך הער —
דער האַרבסט־ווינט גייט מיט גלעזערנע שטיוול דאָ אַרום.
די סאָוע ווייַנט אויף אירע בלינדע אויגן —
אוּן דו אַליין, דו רעדסט עפּעס אַזוי
אוּן פּרעמד איז מיר דיין וואָרט, דיין שטים.

הײַנריך

אוּן דאָרט אוּנטן — זעסטו נישט?
אַ בלוטיקע לבנה שפּילט זיך אויף די וואַסערן...

רויטענדעלײַן

איך זע עס נישט.

הײַנריך

דיין אָדלער־אויג איז בלינד?
וואָס שלעפּט זיך דאָרט אַזוי פּאַמעלעך אַהער?

רויטענדעלײַן

דו נאַרסט זיך אָפּ! ס'איז גאָרנישט!

הײַנריך

ס'איז נישט קיין נאַרעריי... זיי שטיל... אוּן קוק,
מיין אויג זעט ווירקלעך וואָס...
אָט זע! איצט נענטערט עס צום שטיין,
צו יענעם גרויסן שטיין,
וואָס ליגט באַם ברעג פּוּן וועג.

הײַנריך

יאָ, מײַן קינד!

ערשט קינד

דו מאַמע... זי האָט אונז צו דיר געשיקט.

הײַנריך

אַ דאַנק, מײַן קינד. גייט איר גוט?

ערשט קינד

פאמעלעך אזן טרויעריק מיטן טראָפן אויף יעדן וואָרט

עס גייט איר גוט.

פון דער טיפענישׂ, קוים וואָס מען הערט אַ גלאָקנקלונג

הײַנריך

וואָס טראָגט איר דאָ?

צווייט קינד

אַ קריגעלע.

הײַנריך

פאַר מיר?

צווייט קינד

יאָ, ליבער פאָטער.

הײַנריך

וואָס זשע האָט איר אין קריגעלע?

אין הויל֫ע העמדל֫ען.

רויטענדעלייַן

וועל ?

היינריך

יינגל֫ען באָרוועסע. אַ קריגל של֫עפּן זיי... ס׳איז זייער שווער...
באַל֫ד שפּאַרט עס אייַנער מיט דער קני אונטער,
באַל֫ד דער אַנדערער...
זיי שטופּן עס מיט קניען נאַקעטע אַל֫ן ווייטער, ווייטער.

רויטענדעלייַן

אַ רחמנות אויף די קינדער נעבעך !

היינריך

אוּן קרענצל֫ען צירן זיי די קעפּ —
קרענצל֫ען נישט פּוּן בלוּמען, נאָר פּוּן ליכט.

רויטענדעלייַן

דו נאַרסט זיך !
אַ פּייערל֫, וואָס בל֫ענט פּוּן זומפּ אַרויס — אוּן ווייטער גאָרנישט.

היינריך

ניין ! פּאַל֫ט אויף זיין פּנים אוּן בעט !
אָט זע... אָט זע...

ער קניט. צוויי קינדער קומען אריין פּאַרשעמט. של֫עפּן קוים
א וואַסער-קריג. זיי זענען אָנגעטון אין אייַנע העמדל֫ען

ערשט קינד

פּאָטער !

צווייט קינד

בא די וואסער־רויזן.

פון דער טיפעניש א שטארק קלינגען פון א גלאק

היינריך

דער גלאק! דער גלאק!

רויטענדעלייַן

פון וואס פאר א גלאק רעדסטו?

היינריך

דער טויטער גלאק איז ווידער אויפגעשטאנען פון זיין קבר
און קלינגט און קלינגט...
איך ווייל נישט, ער זאל קלינגען...
העלף! העלף מיר!

רויטענדעלייַן

קום צו מיר, מיין ליבער און גוטער.

היינריך

עס קלינגט — דער טויט איז ווידער אויפסטייַ געבוירן —
צום לעבן און צום שטארבן! אָ, גאט!

צו רויטענדעלייַן

איך האס דיך! איך שפיי אויף דיך!
צוריק! גיי צוריק אהין וואו דו געהערסט,
גייסט פארשאלטענער!
א קללה אויף דיין קאפ!
א קללה אויף מיין ווערק, מיין ארבעט, מיין אלצדינג!
אט בין איך! אט בין איך!
איך קום... איך קום!

צווייט קינד

גענאַלצנס.

ערשט קינד

ביטערס.

צווייט קינד

רער מאַמעס טרערן.

היינריך

גאָט אין הימל!

רויטענדעלייַן

וואוהין קוקסטו אַזוי?

היינריך

אויף זיי — אויף זיי.

רויטענדעלייַן

אויף וועמען?

היינריך

האָסטו קיין אויגן נישט? אויף זיי... וואו איז די מוטער אייערע?

ערשט קינד

די מאַמע?

היינריך

יאָ, וואו איז זי?

פינפטער אָקט

א בארגלאָנקע מיט וויטיקעגס שטיבל, וווּ אין ערשטן אָקט.

עס איז נאָך האַלבע נאַכט.

לעבן א ברוגעם ליגן צעלייגט די וואַלד-שרעטעלעך

ערשט שרעטעלע

דאָס פּייער קנאַקט!

צווייט שרעטעלע

רויטער וויירויך-ווינט בלאָזט אין טאָל.

דריט שרעטעלע

שוואַרצער רויך גלעט די טענענבּיימער-שפּיצן
און וואָלקנט זיך אַראָפּ אין טאָל אַריין.

ערשט שרעטעלע

אין די טיפענישן הענגט א וויסער רויך...
אין וויסן נעפּל-ים שטייען טשערעדעס
ביז צום האַלז דערטרונקען אין טומאַן
און מרוקען, בּרילן, די אויגן צו דער שטאָל געוועגדט...

גאָט דערבאַרם דיך אויף מיר!

ער וויל זיך האַלטן פעסט, ברעכט צוגויף. נעמט זיך וויידער אָן
מיט כּוח און שלעפט זיך אוועק פוּנדאַנעט

רויטענדעלייז

קוּם צו מיר, הייניך, פאַרבלייב.

פאָרהאַנג

אַ גרויל געווען צו הערן! איך האָב אַ רוף געטון אַ זשוק,
וואָס האָט אַ פייערדיק לאָמטערנדל געטראָגן,
ער ענטפערט נישט און פליט זיך שטיל זיין וועג
און געוואָרן איז מיר אומעטיק אַזוי
און נישט געוואוסט וואָס טוט מען.
ערשט ס׳קומט אַן אייגענער אָנגעפלויגן. . .
און פליט גאָר האָפערדיק. . .
איך האָב מיט אים דאָס פרישע בעט געטיילט
און מאָרגנטוי האָט אונז די אויגן אָפגעוואַשן. . .
און וועז מיר האָבן זיך שוין פעטט אַרומגענומען
און געמורמלט זיסע רייד,
האָט ער זיך פלוצלינג פון דער העלער הויט צעווויינט
און מיר געזאָגט: דער גלאָקנמאכער איז געשטאָרבן. .

ערשט שרעטעלע

האָט זיך אויפגעהויבן

די פייערס פלאַקערן.

צוויט שרעטעלע

אַ שייטערהויפן פאַרן גלאָקנמאכער!

דריט שרעטעלע

איז פאמעלעך געגאנגען צום וואלד-בערג

דער מויטיקער איז טויט... עס גליווערט מיר דאָס בלוט!

פארשווינדט

ערשט שרעטעלע

א קללה שפרייט זיך אויף דער ערד
אינאיינעם מיט דעם רויך פון גלאָקנמייסטערס קערפער.

א שלעכטע פאַגע לייגט זיך איבער דער לאַנקע, אז עס ווערט
לויכטיק זענען אלע פארשוואונדן

צווייט שרעטעלע

אין וועלד האָט אַ פויגל זיך צעווײנט,
געכלײפט מיט אַ זילבערנעם כלײפן...
כ׳האָב מיך אין דעם נאַסן גראָז אַ וואַרף געטון
און אויך געווײנט פון מיטלייד.

דריט שרעטעלע

איד בין געלעגן און געשלאָפן אויף א שפינוועב-נעץ,
וואָס איז געווען צו גראָזן צוגעהעפט —
געשפּונען פון די פיינסטע פורפור-פעדים...
א קעניגין קען קיין שענער בעט נישט האָבן!
לויג איך מיר אַזוי און רו, די פעלדער בלישטשען
מיט פינקלדיקן טוי און אָוונטרויטקייט.
די אויגן האָלט איך נחתדיק באַהאַלטן אונטער מידע אויגנ-
דעקלעך.

און ס׳איז געווען אַזוי גוט.
אויפגעכאַפט מיך, זע איך מער קיין ליכט נישט...
אויסגעשטאָרבן יעדער טראָפן פייער אויף דער ערד און הימל,
גרוי איז מיין געלעגער, נאָר אין מזרח-זייט האָט עפּעס רויטס גע-
וויאַנט, געבליט,
עפּעס האָט זיך אויסגעטורמט, אויסגעפאַרמט... פון פינצטערניש
און גרויקייט.

און ווי א קלומפן גליענדיק מעטאַל
האָט סוף כּל סוף אויף די קעמל-האַרבעס פון די בערג זיך אָנגע-
לאָדן...

און פון אַ קרומען פּאַס מיט בלוטיק רויטער ליכטיקייט
האָט זיך דער טאָל געגומען רירן, ווערן,
און כ׳האָב געהערט אַ זיפצלען און אַ קרעכצלען פון די דינסטע,
דינסטע זאַכן,
וואָס האָבן שטיל אַריינגעווײנט אייגער אין דעם אַנדערן,
זיך שטיל געבעטן און געיאָמערט און געקלאָגט זיך —

וואלדניק

קומט פון וואלד, נייט צו צום ברוינעם-קאסטן, אוין רופט ארייז

העי האלדריא! זשאבע-קעניג קום ארויף!
העי האלדריא... ביסט טויב, דו וואסער-טרינקער?
הערסט נישט, ווי איך רוף, דו גרינער בויך? שלאפסטו, הע?
איך זאג דיר — קום, אוין אויב אפילו ס'ליגט בא דיר אין בעט
די שענסטע פון די וואסער-פרויען —
לאז זיי ליגן, זאג איך דיר אוין קום!
דו וועסט נישט האבן קיין חרטה, דו אייזל-פערד!
איך האב דיר עפעס וואס א שיינס צו טון דערציילן...
וועסט קיינמאל נישט פארשפעטיקן צו פליוסקען זיך אין ליבע-
בלאטע.

וואסערניק

פון ברוינעם, מ'זעט אים נישט

ברעקעקעקס!

וואלדניק

וואס ברעקסטו? קום ארויף!

וואסערניק

מ'זעט אים נאר אלץ נישט

כ'האב נישט קיין צייט!

וואלדניק

סע ברענט, דו האסט קיין צייט נישט!
וועסט נאך אנשטאפן דיין פעטן בויך.
איך ווייל דיר עפעס וואס דערציילן, הערסטו נישט?
ער האט זי דאך געלאזט שטיין — דו הערסט צי ניין?
זיצטער, אז דו וועסט זיין נאר א ביסל רירעוודיק,
קענסטו זי באקומען, דעם שיינעם שמעטערלינג...

רויטענדעליין

קומט פון די בערג, מיד און אויסגעמאטערט, זעצט זיך אין
הייבט זיך ווידער אויף. זי איז אפהענטיק. זי דערנענטערט זיך
צום ברונעם. איר שטים איז אן פוח, ווי א קראנק ווידערקו?

און איצטער וואָס? און איצטער וואָס?
געזעסן בין איך מיט ערד־מענטשן, געטרונקען ווין
(א שמחה איז געווען בא זיי)
דער ליאָרם האָט זיך אויסגעפילדערט, ווי דער שוים פון ווין.
דער ווין אַליין איז רויט געווען ווי בלוט,
געטרונקען האָב איך בזיון לעצטן טראָפן —
מיין טרערן־ווין איז הייס געווען ווי פייער. . .
עס איז מיין הארץ געלעגן אויף אַ שייטערהויפן!
אַ קרוינדל איז געלעגן אויף דעם שמחה־טיש
צווישן רויטע קרעלן און זילבער־פיש.
כ׳האָב אָנגעטון די קרוין.
איצטער בין איך שוין
די כלה פון אַ וואַסער־גייסט. . .
דריי עפל זענען מיר געפאַלן אין מיין שויס,
איינער ווייס און איינער רויט און איינער גאָלד.
דריי חתונה־פרעזענט!
כ׳האָב געגעסן דעם ווייסן און געוואָרן בליך,
געגעסן דעם גאָלדענעם און געוואָרן ריין,
דעם רויטן געגעסן — צום ענד.
ווייס, גאָלד און רויט,
איצטער בין איך טויט.
וואַסער־גייסט מאַך אויף טיר,
דיין טויטע כלה קומט צו דיר.
געזאַלבט מיט בלוט־רויטן ווין,
גיי איך אין קילן תהום אַריין.

זי לאָזט זיך פאמעלעך אריין אין ברונעם

נישט ווייט פון עפעס א פאַרלאָזטער שמידעריי. . .
אויך פון דאָרטן גלײַוונעט זיך אַרויס א רויך. . .
פייער־צונגען פרעסן־אויף די נאַכט. . .
אַלצדינג ציטערט, פאַלט און קראַכט.
וואו האָסטו שוין א מייסטערל, א גלאָקנגיסער ?
פאַרברענט אויף קויל דער גרויסער פלאָקנשיסער !

וואַסערניק

איך ווייס, איך ווייס - איך האָב עס שוין געהערט —
פון מיין פריינד, דעם טיפגעקנייטשטן וואַסער־פערד.
איך ווייס אַלצדינג און נאָך א ביסל מ ע ר,
איך ווייס די גאַנצע זאַך, און אויכעט ווער
עס האָט דאָס אָפגעטון. . . אין אויך פאַרוואָס. . .
דאָ אונטן ווייסט מען אַלץ — דאָ אונטן איז געשען
א זאַך, וואָס דו האָסט קיינמאָל נישט געזען —
א טויטע פרוי־ענהאַנט האָט שטיל דעם גלאָק באַרירט
און ס׳האָט דער קלינג א פוח דערשפירט —
די קלאַנגען ווי מיט דונער־ברויז,
ווי אַלע ימים וואָלטן פונם ברעג אַרויס.
און גערופן האָט דער גלאָק ווי א וואָלף אין צער,
וואו ביסטו מיין באַשאַפער און מיין האַר ?
איך האָב געזען די פרוי, דערטרונקען קאַלט —
און ווען עס האָט דער גלאָק זיך הויך צעשאַלט,
א שמייכל האָט איר פנים העל געמאַכט. . .
און ס׳האָבן טויטע ציין — געלאַכט. . .
און אפילו מיר עס האָבן זיך די האָר געשטעלט קאַפויר,
און אַלע זענען זיך צעלאָפן דורכן וואַסער־טויער
וואָלסטו געווען געזען אָט דאָס, וואָס איך,
נישט פאַרגלוסט עס וואָלט דיר אַזוי גיך
צו זוכן וואַסער־זיען
אומעטום וואו מאָך אין טראָסטניק בליען.

אַ ביסל אויסגעבלייבט און אָפגעמאָגערט —
אָבער ס׳מאַכט נישט אויס,
אויגער איינער קרעקט זיך נישט מיט אַזאַ מין ביסן...
ג׳קען זיך גוט מיט איר פּאַרווייַלן
און זיך די צייט פאַרטרייבן.

וואַסערניק

טויכט אויף מיט בלי־צנדיקע, כיטרע אויגן

סאַקע? וואָס דו רעדסט! ער האָט זי נישט גענומען?
נו, און דו מיינסט אַפּנים, אַז איך וועל איר נאָכלויפן, דער גרויסער מעצאַצאַ דיינער —

אָט כאַפּ איך מיך!

וואַלדניק

דו האָסט זי מער נישט האָלד?
אויב אַזוי וואָלט איך מיך אַליין מטריח זיין. וואו איז זי?

וואַסערניק

גיי זוך זי!

וואַלדניק

האָב איך ווינציק דען געגישטערט און געזוכט,
דורך נאַכט און נעפּל — אומגעזוכט,
בּאַ יעדן ווידמונג פונם וואַלד
האָב איך געפרעגט... דאָך נישט דער וויַלדער בּאָק און נישט די שלאַנג

און נישט די ווילטיר האָבן זאָגן מיר געקענט.
האָלצהעקער האָב איך געטראָפן בּאַ אַ פייער זיצן,
אָפּגענבעט האָב איך שטיל אַ שייטל האָלץ אַ ברענענדיקס
און אומגעזוכט און אויסגעזוכט, וואו דער וואַלד האָט נאָר אַ העק.
בּיז איך בין געבליבן שטיין מיטן אויסגעברענטן פּאַקל־האָלץ אין האַנט,

ס׳צייט געוועז שוין אויפשטיין . . . שוין טאָג !
געהערט עפּעס אַ גאַנצע נאַכט אַ קלאַפּן אוּן אַ טומל —

אַ הען קרייעט

נו, אוודאי קוקעריקו ! . . .
שפּאָר זשיך איין די מי —
דו שלאָף־פּאַרטרייבער דו !
מ׳וויסט שוין, וואָס דו מיינסט. אַז דו קריישט, סע מיינט,
אַז דיין הון האָט געלייגט אַ גאָלדן איי
אוּן באַלד וועט מיר עס זשען שיינען אויפן הימל !
ס׳וועט וויידער ליכטיק ווערן . נו, זשינג זשיך דיר דיין קוקע־
ריקו —

ס׳איז נישט קא קליניקייט. אַ טאָג קומט אָן !
נישטאָ דאָ ערגעץ־וואו אַ זשומפּ־לאַמטערן אָדער וואָס,
ס׳איז טונקל דאָ.
וואו האָב איך עס אהינגעטוון,
וואו קען עס זשיין ?
מיין פּינקלשטיין. . .

זי זוכט אין די קעשענעס, נעפּינט א רויטן בלישטשענדיקן שטיין

היינריכס קול

רויטענדעלין !

וויטיקען

אָט וועט זשי באַלד דערהערן. . . נו, וואָדען ?

היינריך

רויטענדעלין, איך בין דאָ. . . הערסט מיך נישט ?

וויטיקען

איך מיין, אַזש זשי וועט טאַקע נישט דערהערן.

וואלדניק

דו ביסט אן אלטער וויזלטיר...
וויל איך עפעס טון, פרעג איך נישט באַ דיר!
און האלט איך פעסט מיט מיינע הענט דעם מיידלס לייב,
וואס גייט מיך אָן אין טייך דאָס טויטע וויב?

וואסערניק

קוואַאַקס! ברעקעקעקס! אַזוי, אַזוי,
ביסט איינגעגעסן, ווי אַ בייזע פלוי.
זי — דיך? כאַ-כאַ! דאָס איז אַ שיינער וויץ
נישט אַנדערש, נאָר דו רעדסט פון היץ...
זי און איך — זענען אָט אַזוי!

וויזט

איצגיכן ווען זי זיין מיין פרוי.
וויל ציבעפיס האַסט זי, ווי דיין בליק.
נו, זי געזונט, איך מוז אַראָפּ צוריק!

וואלדניק

שרייט נאָך

אַזוי וואָר, ווי די נאַכט האָט שטערן,
אַז זי וועט פון מיר נישט פטור ווערן...
און דו אַליין וועסט נאָך מיט דיין קוואַ-קוואַ-ניגון
אַ מענטשן-אייניקל פאַרווינגן.
און אָט דאָס קינד וועט זיין פון מיר מיט איר -
איצט אַ גוטע פינצטערע נאַכט צו דיר!
העץ, העץ! און הולאַדרי,
מיין וועלט איז ווערט די מי...

אַפּ מיט אַ פרייליך העצקען

ווי טיקען

קומט פון שטיבל און נעמט אראָפּ די לאַדנס פון די פענצטער

הײַנריך

אַלטע, וואָס ברענט דאָרט אויבן?

ווי טיקען

וואָס וויש איך?
געווען אַ מאָן, האָט ער געבויט עפּעס אַ קירך,
אַ קירך אין אַ שלאָס אינאיינעם,
איז אַוועק דער מאַן פּון דער קירך מיטן שלאָס אינאיינעם,
איצט ברענט עס דאָרטן.

הײַנריך וויל מיט אַלע כּוחות צרויק העכער

איך זשאָג דאָך דיר —
מ'קען נישט!
שא הויכע וואַנט — אַ גלייכע...
שיידן מ'זאָל האָבן פּליגל,
אין דיינע פּליגל זענען, ווייזשט מיר אויס, צעבראָכן...

הײַנריך

צעבראָכן אַדער נישט, איך מוז אַרויף!
דאָרטן ברענט מיין וועלט, מיין ציל!
פאַרשטייסטו, אַלטע?
איך בין דער, וואָס האָט געבויט קירך אין קעניג־שלאָס אינייגעם...
מיין לעבן האָב איך דאָרט אַריינגעבויט...
אַריינגעקנעטן אין די ציגל...

ווי טיקען

רו זשיך אָפּ אַ בישל — איצט איז פינשטער נאָך...
דאָרטן שטייט אַ באַנק, זשען דיך!

הײַנריך

רוען? איך?

הייבריך

געיאַגט, באווייזט זיך אויפן פעלד, וואָס איבער דעם שטיבל,
בלאָס אוּן אָפּגעריסן. האָלט אין דער האַנט אַ גרויסן שטיין, גרייט
צו וואַרפן

אַ נו, פרוווט... איר אַלע...
מעג עס זיין דער גלח, אָדער לערער,
ראַזירער, אָדער קרעמער,
דער ערשטער, וואָס דערוועגט זיך איצט אַ שריט צו מאַכן,
וועט זיך קייקלען באַרג-אַראָפּ, ווי אַ זאַק מיט זאַמד...
איר, — יאָ, איר דאָרט האָט מיין ווייב צום טויט אַראָפּגעשטופט
פון פעלז...

נישט איך.
איר מיאוסע חברה לומפן, בלינדע הינט.
דרייסיק טעג אוּן דרייסיק נעכט פאַטשקעט איר די תפילות אייערע
צו גאָט, ער זאָל אייך אָפּזוכן אַ גראָשן אַ פאַרלוירענעם!
גאָטס כבוד איז באַ אייך — אַ ליכטל
צו באַלייכטן זיך דעם וועג צו זנות-הויז...
איר לומפיקע אוּן קרעציקע... צעפרעסענע...
ליגנער! שמייכלער! נאַרן!
ווי אַ שלויז אַ גרויסער, שטייט איר אויפן וועג,
וואָס פירט אַראָפּ פון גיהנום צום גן עדן,
לאָזט די לעבעדיקע שטראָמען פון גן עדן
נישט דערגרייכן וייטער, ווי ביז אייך.
ווען ווייזט זיך שוין די גרויסע האַנט, די גרויסע האַק,
וואָס ברעכט פאַנאַנד דעם שלויז, אָט דעם פאַרשאָלטענעם!
אַ גאָט, מיין האַנט איז שוואַך.

ער לייגט אַוועק דעם שטיין אוּן שטייגט העכער ארויף

ווי טיקען

וואוהין קריכשטו? ... מ'קען נישט וויטער —

עפּעס ווי איך וואָלט פּון חלום אויפגעוואַכט...
ס׳איז אַלץ אַזוי באַקאַנט,
דער פּעלץ, דאָס ביידל
און דו אפּילו
איז שטאַרק באַקאַנט און פּרעמד.
קען דען זיין, אז אַלצדינג, וואָס איך האָב ביז איצט
געלייטן, דורכגעלעבט, איז מער נישט ווי אַ שאָטנס שפּיל.

ווי ט י ק ע ן

איך? און ווער ב י ז ש ט ו?

ה י י נ ר י ך

דאָס פּרעג איך אויכעט, אַלטע! יאָ, ווער בין איך?
צום הימל וועגד איך מיינע אויגן צו:
„ווער בין איך?"
ס׳קומט קיין ענטפער נישט.
איין זאַך איז זיכער: אַז ווי יעדער קינד
פון מוטער זון געבוירן —
א בינטל פון יסורים און פון אָדערן,
וואָס ברענען רויט...
צי איך מיך צום הימל — ציט מיין האַרץ
צו מיטערהיים, דער ליכטיקער...
זי אָבער שטרעקט איר גאָלדענע האַנט אויס,
דאָך גרייכן מיך, דאָס קען זי קיינמאָל נישט.
וואָס טוסטו דאָרטן, אַלטע?

ווי ט י ק ע ן

וועשט באַלד זשען.

ה י י נ ר י ך

הייבט זיך אויף

נו, גוט.

די ווייכסטע קישנס — זענען איצטער שטיינער פאַר מיין קאָפּ.
מיין מאַמעס קוש אפילו אויף מיין שטערן
וואָלט נישט איינגעשטילט דעם אומרו אין דעם פיבער...

ווי ט י ק ע ן

הם... אזשוי? אַזשוי?
אין קעלער האָב איך אַ בישל ווין אַ גוטש,
וואַרט טשו אַ ביסל!

ה י י נ ר י ך

איך קען נישט וואַרטן. וואַסער!

ער איילט צום ברונעם, זעצט זיך אויפן ברונעם-קאַסטן

ווי ט י ק ע ן

שעפּ דיר אָן אַן עמער פון אין טרינק!

הייניריך טרינקט. עס הערט זיך א שטיל יעמערלעך קול פון ברונעם ארויס

הייניריך מיין טייערער,
זיצסט אויף מיין ברונעם —
שטיי אויף און גיי,
עס טוט אַזוי ווי...
עס בלוטיקט מיין וואונד,
זיי געזונט, זיי געזונט.

פויזע

ה י י נ ר י ך

זאָג מיר, אַלטע, גיב אַן ענטפער מיר,
ווער האָט מיך באַם נאָמען אָנגערופן?
ס'האָט עמעצער פון ברונעם-האַרץ אַרויסגעווינט.
אַלטע, זאָג מיר, ווער דו ביסט...
וואו בין איך דאָ?

דערשראָקן פון דער צום טויט־דערשראָקענער פּליענדיקער פּינצ־
טערניש.

איך האָב מיין לעצטן מייסטער־שטריך געטון:
צעבראָכן אויף פּיק־פּיצלעך דאָס מעטאַל געגאָסענע...
פֿדי מיין ערשטע צונג זאָל קענען רעדן...

ווי ט י ק ע ן

פֿאַרפֿאַלן... געוועזן, געזען, — נישטאָ!
אוּן וואָסער, וואָס שע רינט אַוועק, קומט מער נישט צוריק...
נו, זשע דיך!

ה י י נ ר י ך

ניין, איך מוז גיין. זיי געזונט, דו אַלטע!

ווי ט י ק ע ן

אויף הויכע בערג טשו גיין — אין שוער...
גרינג איזש נאָר אַראָפּצופֿאַלן!

ה י י נ ר י ך

טאָ לאָז מיך שטאַרבן דאָ.

ווי ט י ק ע ן

דאָש וועשטו שיי־וי־שיי.
וועט שע פּליט ווי דו, מוזש פֿאַלן.

ה י י נ ר י ך

וי אַ שוואַרצע קראָ זאָגט־אָן דעם אָנקום פון אַ שטורם,
אַזוי ביסטו...
זאָג מיר אָבער, צי וועל איך פֿאר מיין טויט
נאָך זען מיין טיף־באַגערטע?
זאָג מיר, וועט מיין זון פֿאַרגיין אינאיינעם מיט מיין שאָטן?
וועט דאָס וויידערקול אינאיינעם מיטן קול פֿאַרקלינגען?
זאָג, וועל איך שוין קיינמאָל מער נישט זען —

וויז דעם וועג מיר מיט דיין בלוטיק־רויט לאמטערנדל —
באלייכט דעם וועג, וואס פירט צו אלדי הויכקייט.
וועל איך איצט דערגרייכן יענעם בארג־שפיץ, וואו כ׳האב אמאל
געהערשט,
שווער איך דיר, א פרעמדער וועל איך דארטן זיין, א וויל
נישט הערשן אין נישט דינען...

וויטיקען

איך גלייב דיר נישט.
דו זשוכסט דארט עפעס אנדערש.

היינריך

דו ווייסט?

וויטיקען

מ׳ווייסט, מ׳ווייסט.
זיי האבן דיך געיאגט, נישט וואר? נו, יא.
גייט דעם מענטש גוט — האט נישט וואס צו טון.
ביישט ער, ריישט ער מיט די נעגל, וויי א וואלף...
באגעגנט ער דעם טויט — ווערט ער גלייך א נעבעכל, א לע־
מעלע.
דו ביזשט אויך נישט קיין שאך אנדערש, וויי די אנדערע,
געהאט א גריבג לעבן,
און איז דער טויט געקומען: אהא... דערשראקן זשיך — דאס
שעפעלע!

היינריך

דער מייסטער פון דעם ווערק זיינס האט באמייסטערט!
מיין גלאק האט הויך געקלונגען, אריינגעדרונגען
אין די טיפסטע שאכטן, שפאלטן, היילן...
די פינצטערניש דערשראקן...
און איך אליין:

טרינקסטו דעם רויטן וויין — זעסטו זי,
טרינקסטו דעם געלן וויין — שטאַרבסטו.
אָבער טרינקען מוזשטו אַלע דריי.

וויל זיך לאָזן אין שטוב אריין, בלייבט שטיין אוין זאַגט
זייער שארף

דו מוזשט, האָב איך געזאָגט.

אַפּ

היינריך

איך מוז, האָט זי געזאָגט —
דער שווערער אָפּבינד פון דעם קנויל,
פאַרפּאַנטערט טויזנט פאַך — אפילו אין זיין גלייכסטן פאָדעם...
אוין איצט אַ שניט אין קנויל, ווי פלינק דאָס גייט!...
בין איך פון דעם קנויל אַרויסגעפליקט.
דער אָפּגרונט האָט זיין גומען אויפגעפפנט,
אַ גרויסער, שוואַרצער, מוראדיקער געגנער...
דער ערשטן פונק — דערנאָך אַ פייער ווערט, שפּעטער רויך אוין
וואָלקן, רעגן — גאָרנישט.
אַזוי פיל טעג געלעבט — אוין איצט...

נעמט דעם ערשטן בעכער

נו, מוטיק, איידער ס'קומט די שרעק...
אַ טונקעלער טראָפן גליט אין דיר, דו וויין...
אַ לעצטער... נו, טרינק איך!

ער טרינקט

אוין איצט צו דיר, דו צווייטער בעכער!

ער נעמט דעם צווייטן

נאָר דיר צוליב האָב איך דעם ערשטן בעכער אויסגעטרונקען...
דו גאָלדענע בריק צום טויט —
איך דאַנק דיר!

ער טרינקט

ווי ט י ק ע ן

וועמען ווילשטו זשען ?

ה י י נ ר י ך

זי... זי...

ווי ט י ק ע ן

דאָש וועט אָבער זיין דיין לעצטער וואונטש, ווילשטו עס ?

ה י י נ ר י ך

קלערט נישט

איך ווי ל !

ווי ט י ק ע ן

דו וועשט זשי זשען...

ה י י נ ר י ך

מוטערל ! איך רוף דיך מוטער... ווייל, אָ, טרערן שטיקן מין...
אָ מוטער, איינמאָל האָב איך שוין דעם טויט באַגעגנט —
און זי — אַ ליכטיקע, אַ גאָלדענע, האָט מיך אין לעבן צוריק אַריין־
געפירט.
און איצטער קומט זי ווידער, ווי גרינג מיר ווערט !
ווי זיס מיר ווערט אָט דאָס, וואָס בריט ווי סם.

ווי ט י ק ע ן

דיין כּוח איז שוועך פאַר דיר, דערטראָגסט אים נישט.
איצטער איז געענדיקט. אָט זשע !
דריי גלעזער שטעל איך אויף דיין טיש —
אין אייניעם גיס איך וויסן וויין,
אין אייניעם גיס איך רויטן וויין,
אין אייניעם גיס איך גלעזן וויין.
טרינקסטו דעם וויסן — ווערסטו שטאַרק,

אין וואַסער, אין קויט —
מיין האַרץ איז דאָך טויט...
ווער רופט מיך?

היינריך

איך!
קום נענטער... וועסטו מיך דערקענען...

רויטענדעלײן

איך קען נישט דיך,
איך קען נישט מיך,
אין וואַסער מוז איך
גיין אויף גיך.

היינריך

קום, נעם אָן מיין האַנט —
דו וועסט דערקענען...

רויטענדעלײן

כ׳האָב דיך קיינמאָל נישט געקענט.

היינריך

האָסט מיך קיינמאָל נישט געזען?

רויטענדעלײן

איך וויס נישט.

היינריך

איך האָב דיך קיינמאָל נישט געקושט אין די ליפן?

רויטענדעלײן

קיינמאָל נישט.

ווי גיט דאָס איז!

עס ציטערט א הארץ-בערויש

רויטענדעלייַן

שטייגט אויף פון ברוגעם מיד און ערנסט, זעצט זיך אויפן רצנד
און קעמט זיך די גאָלדענע האָר, זי איז בלאָס און זי זינגט צו
זיך אליין

איך זיץ דאָ איינע אַליין, אַליין
און קעם מיר די גאָלדענע האָר אַליין,
וויל איך בין דאָך רויטענדעליין.

וואַסערניק

פון ברוגעם ארויס

רויטענדעליין!

רויטענדעליין

אָט קום איך!

וואַסערניק

קום גיכער!

רויטענדעליין

די לבנה בלייכט מיר אויס די האָר —
ס'איז אַ חלום אויפן וואָר...
איך קעם און קעם און טראַכט:
מיין הייניריך קומט באַנאַכט.
וואַסערן קומען,
וואַסערן פאַלן,
וויַ ס'גליק,
וויַ ס'גליק...
איצט מוז איך שוין צוריק

רויטענדעלייַן

אונטן, אין וואַסער, איז פריילעך און גרינג,
מ׳טאַנצט אין מ׳דרייט זיך אַרום אין אַ רינג!
זיי געזונט!

היינריך

גיי גישט אַוועק... וואו ביסטו?

רויטענדעלייַן

האָט זיך באַהאַלטן אין ברונעם

אין דער אייביקער וויטקייט.

היינריך

דאָרט,
דאָרט שטייט דער לעצטער בעכער...
אַ, מאַגדאַ... וי בלייך דו ביסט...
דערלאַנג, איך בעט דיך!...
מיין האַרץ וועט בענטשן דעם,
וואָס וועט דעם בעכער מיר דערלאַנגען.

רויטענדעלייַן

לעבן אים

איך!

היינריך

די וילסט עס טון?

רויטענדעלייַן

איך וויל עס טון.
לאָז די טויטע רוען.

וואַסערניק

פון ברונעם ארויס

רויטענדעלייַן!

רויטענדעלייַן

אַט קום איך!

וואַסערניק

קום אַריין!

היינריך

ווער האָט דיך געריפן?

רויטענדעלייַן

מיין מאַן...

היינריך

דו פּיניקסט מיך —
באַפריי מיך!

רויטענדעלייַן

ווי אַזוי?

היינריך

קום צו מיר!

רויטענדעלייַן

איך קען נישט.

היינריך

פֿאַרוואָס?

רויטענדעלייך

ווער איך?

הייניך

רויטענדעלייך!

רויטענדעלייך

איצט גיי איך צוריק.

הייניך

פירט מיך, איך בין בלינד...
די נאַכט קומט אָן.

רויטענדעלייך

לויפט צו, כאפט ארום זיין קני מיט א פרייד-געשרי

די זון קומט אָן.

הייניך

די זון!

רויטענדעלייך

וויינט אין לאכט

הייניך!

הייניך

כ'דאַנק דיר...

רויטענדעלייך

נעמט אים פעסט ארום. קושט אים אויף די ליפן. לייגט אים
אונעק א שטארבנדיקן

הייניך!

הײַנריך

איך פֿיל דיין לײַכטיקייט!

רויטענדעלײַן

טרעט אָפּ

דײַן כּלה בין איך נאָר געווען אַ מאָל.
אין חודש מאַי,
איצט איז האַרבסט...

הײַנריך

איצט איז האַרבסט...

רויטענדעלײַן

ווער האָט דיך אײַנגעוויגט אין אירע אָרעמס?
ווער האָט דיך אויפגעוועקט מיט איר קוש?

הײַנריך

דו.

רויטענדעלײַן

ווער, איך?

הײַנריך

רויטענדעלײַן!

רויטענדעלײַן

ווער האָט דיר געגעבן האָפנונג אין געזונט?
וועמען האָסטו אַראָפּגעשטויסן צו דעם גרונט?

הײַנריך

דיך!

הייַנריך

איך הער די גלאָקן קלינגען...
די זון קומט...
די נאַכט איז לאַנג!

פרימאַרגנרויסקייט

ENGAGEMENT

DATE

NAME

ADDRESS

PHONE

EMAIL

Baycrest Centre
for Geriatric Care

THIS BOOK MAY BE KEPT 21 DAYS

and may be renewed once, if no application has been registered for it.

A fine of 4 cents a day is charged, if the book is kept after the last date stamped below. No book will be issued while a fine remains unpaid.

FORM # 215-1132